

Standard Eurobarometer

Euroopan
komissio

EUROBAROMETRI 64

KANSALAISMIELIPIIDE EUROOPAN UNIONISSA

SYKSY 2005

KANSALLINEN RAPORTTI

SUOMI

Standard Eurobarometer 64 / Syksy 2005 – TNS Opinion & Social

Tämän raportin pohjana oleva selvitys on Lehdistö- ja viestintäpääosaston tilaama ja koordinoima.

Tämä raportti on Euroopan komission Suomen edustustolle tehty selvitys.

Raportti ei edusta Euroopan komission mielipidettä.

Raportissa mahdollisesti ilmenevät mielipiteet ovat yksinomaan raportin kirjoittajan tulkintoja.

SISÄLLYSLUETTELO

Yhteenveto	3
1 Johdanto	9
1.1 Tutkimuksen toteuttaminen	9
2 Yleinen mielipide ja ilmapiiri Suomessa	11
2.1 Suhtautuminen politiikkaan	11
2.2 Elämäntilanne tällä hetkellä ja odotukset tulevaisuudelta	12
2.3 Kaksi tärkeintä kysymystä Suomessa tällä hetkellä	15
2.4 Suomen tavoitteet seuraavalle 10-15 vuodelle	16
2.5 Missä asioista tulisi päättää?	17
2.6 Euroopan unionin kolme ensisijaisinta toimenpidettä	19
3 Yksilö ja Euroopan unioni	21
3.1 Mitä tunteita Euroopan unioni herättää suomalaisissa	21
3.2 Kansalaisen ääni Euroopan unionissa	22
3.3 Suomi ja eurooppalaiset asiat	23
3.4 Kansalaisten EU-tietämyksen tarve	24
3.5 Mistä Euroopan unioniin liittyvästä asiasta haluaisitte enemmän tietoa	25
4 Euroopan unionin jäsenyys	27
4.1 Suomen EU-jäsenyyden kannatus	27
4.2 EU-jäsenyyden mukanaan tuomat hyödyt	29
4.3 EU-jäsenyyden vaikutus Suomessa	30
4.4 EU:n itsestään antama vaikutelma	32
5 Luottamus Euroopan unionin toimielimiin	33
5.1 Luottamus komissioon	33
5.2 Luottamus Euroopan parlamenttiin	34
5.3 Kansalaisten EU-tietämys	35
5.4 Kansalaisten käsityksiä Euroopan unionin budjetista ja taloudesta	36
6 Suomalaisia mielipiteitä energiankulutuksesta ja EU:n maatalouspolitiikasta	41
6.1 Energian säästö	41
6.2 Maatalous	44
7 Poliittinen liittoutuma ja Euroopan unionin perustuslaki	49
7.1 Mielipide Euroopan unionin kehityksestä kohti poliittista unionia	50
7.2 Suomalaisten suhtautuminen Euroopan unionin perustuslakiin	51
7.3 Euroopan unionin laajentuminen tulevaisuudessa	54
7.4 Kansalaisten suhtautuminen tiettyjen hakijamaiden jäsenyyteen	56
8 Johtopäätökset	57

LIITTEET

Liite 1. Technical specifications

Liite 2. Suomessa haastatelluille esitetyt kysymykset

YHTEENVETO

Tämä yhteenveto esittelee Euroopan komission teettämän Eurobarometri 64 –mielipidemittauksen keskeisimmät tulokset. Raportti perustuu jäsenvaltioissa loka-marraskuussa 2005 tehtyjen haastattelujen avulla kerätyn aineiston analyysiin. Suomea käsittelevä maakohtainen raportti keskittyy käsittelemään mm. seuraavia asioita:

- yleinen mielipide ja ilmapiiri Suomessa tällä hetkellä
- suomalaisten suhtautuminen Euroopan unioniin, minkälaisia tunteita Euroopan unioni heissä herättää, tuntevatko he olevansa osallisina eurooppalaisissa asioissa ja uskovatko he, että heidän äänellään on merkitystä?
- suhtautuminen Suomen jäsenyyteen Euroopan unionissa sekä luottamus Euroopan komissioon ja Euroopan unionin parlamenttiin
- suomalaisten mielipiteitä energiankulutuksesta ja Euroopan unionin maatalouspolitiikasta
- Euroopan unionin perustuslaki sekä Euroopan unionin rakentuminen ja laajentuminen tulevaisuudessa

Saatujen tulosten perusteella voidaan Eurobarometri 64 –mielipidemittauksesta vetää seuraavat johtopäätökset:

Yleinen mielipide ja ilmapiiri Suomessa

Suomalaisista 94 % sanoo olevansa erittäin tai melko tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä. Kaikkien Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaisista 88 % on erittäin tai melko tyytyväisiä elämäänsä. Voidaan siis todeta, että suomalaiset ovat EU:n keskiarvoon suhteutettuna edelleen selvästi keskimääräistä tyytyväisempiä elämäänsä. Tyytyväisimpiä elämäänsä ovat kotityötä tekevät (52 %) ja opiskelijat (48 %), tyytymättömiä puolestaan työttömät (44 %).

Valtaosa suomalaisista uskoo henkilökohtaisen taloudellisen tilanteensa, työllisyystilanteensa tai oman elämänsä ylipäätään pysyvän ennallaan tai paranevan 12 kuukauden kuluttua. 22 prosenttia vastaajista uskoo Suomen taloudellisen tilanteen olevan heikomman vuoden kuluttua. Oman henkilökohtaisen elämäntilanteensa uskovat paranevan etenkin opiskelijat ja 15-24 –vuotiaat. Suomen taloudellisen tilanteen paranemiseen luottavat eniten miehet, oikeiston äänenkannattajat ja itsenäisen ammatin harjoittajat. Oman kotitaloutensa taloudellisen tilanteen paranemiseen uskovat 25-39 –vuotiaat, itsenäisen ammatin harjoittajat ja ruumiillisen työn tekijät.

30 prosenttia kansalaisista on sitä mieltä, että työllisyystilanne tulee huononemaan, 44 prosentin uskoo, että se tulee pysymään samanlaisena. Oman työtilanteensa paranemiseen uskovat etenkin työttömät (43 %), kotityötä tekevät (31 %) ja opiskelijat (30 %). Kansalaisilta kysyttiin myös ovatko he erittäin varmoja, melko varmoja, melko epävarmoja vai eivät ollenkaan varmoja siitä, että saavat pitää työpaikkansa tulevina kuukausina. Suomalaisista 51 prosenttia oli erittäin varmoja työpaikkansa suhteen ja 35 prosenttia melko varmoja. Melko epävarmoja tai ei ollenkaan varmoja oli 13 prosenttia kansalaisista. Kaiken kaikkiaan voidaan todeta, että suomalaiset suhtautuvat omaan lähitulevaisuuteensa varsin positiivisesti. Eniten heitä tuntuu huolestuttavan Suomen työllisyystilanne sekä maamme taloudellinen tilanne.

Kansalaisten mielestä suurin ongelma Suomessa tällä hetkellä on työttömyys, toisella sijalla on terveydenhuoltojärjestelmä ja kolmannella rikollisuus. Työttömyys on tärkein kysymys luonnollisestikin työttömien mielestä, terveydenhuoltojärjestelmä huolestuttaa etenkin itsenäisen

ammattin harjoittajia (39 %), johtavassa asemassa työskenteleviä (37 %), suurissa kaupungeissa asuvia (36 %), naisia ja korkeasti koulutettuja (35 %). Rikollisuus puolestaan huolestuttaa kotityötä tekeviä (41 %) ja työttömiä (37 %).

Suomalaisten mielestä tärkein maallemme asetettava tavoite, seuraaville kymmenelle tai 15 vuodelle on järjestyksen ylläpitäminen Suomessa. Tämä on 42 prosentin mielestä kaikkein tärkein tavoite. 22 prosenttia koki tärkeimmiksi tavoitteiksi vaikutusvallan lisäämisen ihmisille hallituksen tärkeissä päätöksissä sekä kamppailun hintojen nousua vastaan. Järjestyksen ylläpitämiseen tulisi panostaa etenkin kotityötä tekevien (59 %), eläkeläisten (53 %) ja oikeiston äänenkannattajien (51 %) mielestä. Järjestyksen ylläpitäminen maassa on suomalaisten ohella tärkeä tavoite myös tanskalaiselle ja briteille (44 %) sekä ruotsalaisille (42 %).

Yli 90 prosenttia suomalaisista on sitä mieltä, että eläkkeistä ja terveyteen sekä sosiaaliturvaan liittyvistä asioista tulisi päättää Suomessa. Yli 80 prosenttia antaisi Suomen hallituksen päättää myös seuraavista asioista: koulutusjärjestelmä, maahanmuutto, maanpuolustus ja ulkomaan asiat sekä maatalous- ja kalastuspolitiikka. 77 prosenttia antaisi myös työttömyyden torjunnan Suomen hallituksen tehtäväksi. Vaikuttaa siis siltä, että suomalaiset olisivat valmiita luovuttamaan päätöksenteon Euroopan unionille asioissa, joilla on yleistä ja laajempaa merkitystä ja jotka eivät kohdistu suoraan kansalaiseen henkilökohtaisesti, kuten kohdistuvat esimerkiksi verotus, eläkkeet, koulutus jne.

Suomalaisten mielestä Euroopan unionin taas tulisi ensisijaisesti toimia köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjumiseksi, ehkäistä järjestäytyntä rikollisuutta ja huumeiden väärinkäyttöä ja torjua työttömyyttä sekä vahvistaa rauhan ja turvallisuuden ylläpitämistä. Vähiten tärkeiksi tavoitteiksi suomalaiset kokivat uusien jäsenten ottamisen, Euroopan unionin poliittisen ja diplomaattisen merkityksen puolustamisen ympäri maailmaa sekä Euroopan unionin toimielinten ja niiden työtapojen uudistamisen.

Yksilö ja Euroopan unioni

24 prosenttia suomalaisista sanoo, että Euroopan unionin saa heidät tuntemaan toivoa ja 13 prosentin se saa tuntemaan luottamusta. Toisaalta 18 prosenttia suomalaisista sanoo, että Euroopan unioni saa heidät tuntemaan epäluottamusta. Yhtä suuri määrä kansalaisista mainitsi välinpitämättömyyden, 15 prosenttia pelon ja huolen. 8 prosenttia kansalaisista haluaisi hylätä Euroopan unionin. Kaiken kaikkiaan 51 prosentille suomalaisista Euroopan unioni tuo mieleen negatiivisia tuntemuksia.

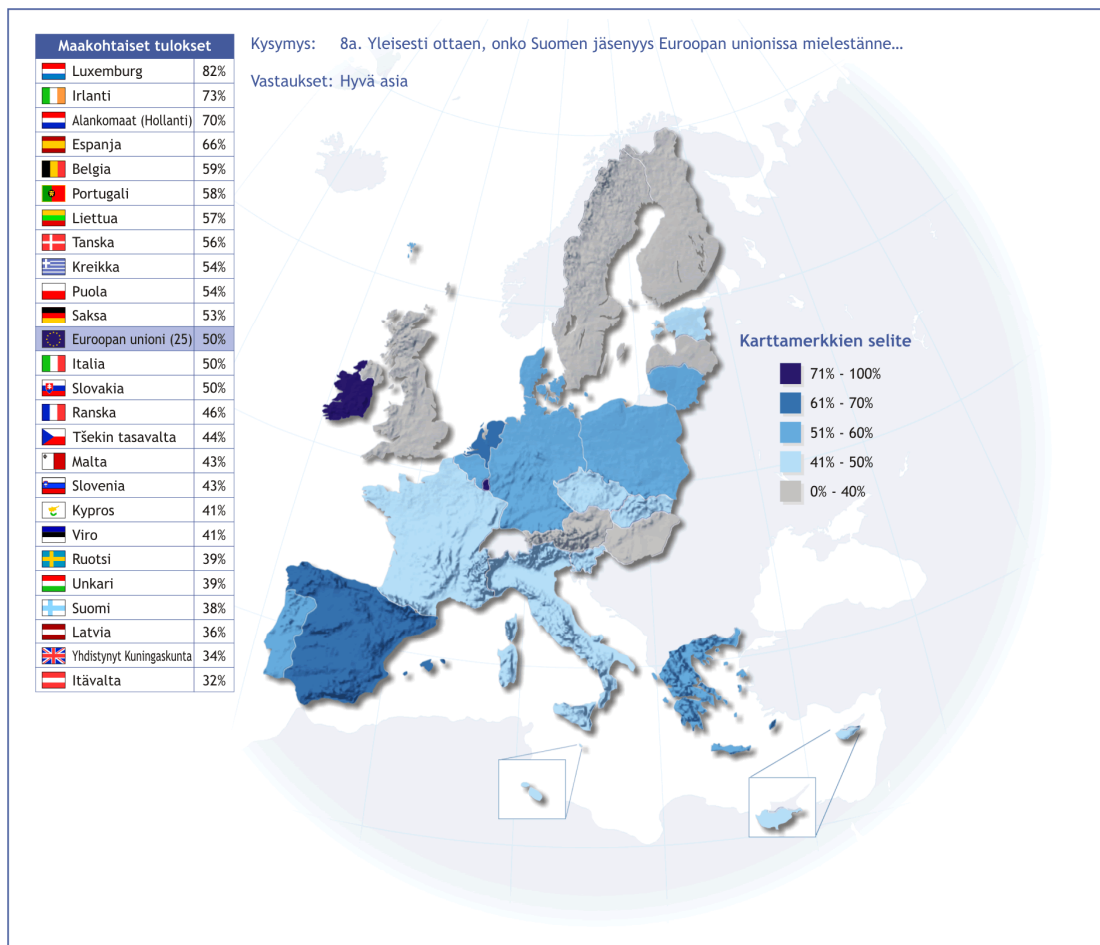
Suomalaisista 40 prosenttia sanoo ymmärtävänsä Euroopan unionin toimintatapoja siinä missä 59 prosenttia kansalaisista ei omasta mielestään ymmärrä niitä. 68 prosenttia suomalaisista uskoo, ettei heidän äänellään ole merkitystä ja vain 31 % on sitä mieltä, että sillä on merkitystä. Etenkin suurissa kaupungeissa asuvat (40 %), 15-24 -vuotiaat ja opiskelijat (39 %) uskovat, että heidän äänellään on merkitystä. Kaikkein vähiten oman äänensä merkitykseen Euroopan unionissa uskovat kotityötä tekevät, 40-54 -vuotiaat, työttömät ja pienissä kaupungeissa asuvat.

73 prosenttia suomalaisista ei tunne olevansa osallisena eurooppalaisissa asioissa. Yli puolet kansalaisista (52 %) olisi kiinnostunut olemaan enemmän osallisena, muttei tiedä miten. Kaikkein eniten osallisiksi itsensä tuntevat itsenäisen ammatin harjoittajat (42 %). Johtavassa asemassa työskentelevät (59 %) puolestaan haluaisivat osallistua enemmän, mutteivät tiedä miten.

Yli puolet suomalaisista (56 %) haluaisi saada hieman lisää tietoa Euroopan unionista ja 10 prosenttia haluaisi paljon enemmän tietoa. He haluaisivat tietoa etenkin oikeuksistaan Euroopan kansalaisena, terveys- ja sosiaalipolitiikasta sekä työllisyyspolitiikasta.

Euroopan unionin jäsenyys

38 prosenttia suomalaisista pitää Suomen jäsenyyttä Euroopan unionissa hyvänä asiana, 22 prosenttia taas huonona. Suomalaisista 38 prosenttia on sitä mieltä, ettei Suomen jäsenyys Euroopan unionissa ole hyvä, eikä huono asia. Suomen jäsenyyttä hyvänä asiana pitävien kansalaisten määrä on laskenut seitsemän prosenttiyksikköä puolessa vuodessa. Jäsenyyttä huonona asiana pitävien kansalaisten määrä on puolestaan noussut neljä prosenttiyksikköä samana aikana.

Suomen jäsenyyttä Euroopan unionissa hyvänä asiana pitävät etenkin oikeiston äänenkannattajat, itsenäisen ammatin harjoittajat ja johtavassa asemassa työskentelevät, kaupungeissa asuvat, opiskelijat ja korkeasti koulutetut. Tarkasteltaessa kehitystä kuuden viimeisen vuoden aikana voidaan todeta, että niiden kansalaisten määrä, jotka pitävät Suomen jäsenyyttä Euroopan unionissa hyvänä asiana, on vuonna 2005 kääntynyt laskuun, noustuaan tasaisesti keväästä 2001 lähtien, syysy 2003 lukuun ottamatta.

Suomalaisista 45 prosenttia oli sitä mieltä, että Suomi on hyötynyt jäsenyydestään. Luku on laskenut viisi prosenttiyksikköä puolessa vuodessa. Niiden määrä, jotka eivät usko Suomen hyötynneen jäsenyydestään on noussut neljä prosenttiyksikköä 43 prosentista 47:ään. Eniten Suomen

uskovat hyötynneen jäsenyydestään 15-24 –vuotiaat, opiskelijat, oikeiston äänenkannattajat, johtavassa asemassa työskentelevät ja itsenäisen ammatin harjoittajat. Suomen katsovat hyötynneen vähiten eläkeläiset, toimihenkilöt, 55 –vuotta täyttäneet, vasemmiston ja keskustan äänenkannattajat, ruumiillisen työn tekijät sekä naiset.

Jäsenyyden Euroopan unionissa uskottiin vaikuttavan positiivisesti etenkin Suomen vientiteollisuuteen ja teollisuuteen yleensä, maamme turvallisuuteen ja palveluihin. Jäsenyyden nähtiin vaikuttavan negatiivisesti etenkin maatalouteen ja työllisyyteen Suomessa.

Luottamus Euroopan unionin toimielimiin

Luottamus Euroopan unionin komissioon on laskenut kuusi prosenttiyksikköä kevästä 2005 ja yhteensä 10 prosenttiyksikköä syksystä 2004, ja tällä hetkellä 48 prosenttia kansalaisista luottaa komissioon. Eniten komissioon luottavat opiskelijat ja 15-24 –vuotiaat nuoret, johtavassa asemassa työskentelevät, itsenäisen ammatin harjoittajat ja poliittisen oikeiston kannattajat. Vähiten komissioon puolestaan luottavat vasemmiston äänenkannattajat, toimihenkilöt, ruumiillisen työn tekijät ja eläkeläiset.

Luottamus Euroopan unionin parlamenttiin on ollut suomalaisten keskuudessa aina muutaman prosenttiyksikön suurempi kuin luottamus komissioon, niin tälläkin kertaa. Jos tarkastelemme viiden viimeisimmän Eurobarometri –mielipidemittauksen tuloksia voimme havaita, että luottamus parlamenttiin, oltuaan jonkin aikaa nousussa, on laskenut 11 prosenttiyksikköä vuodessa ja on tällä hetkellä alimmillaan sitten syksyn 2003. Parlamenttiin luottavat etenkin opiskelijat ja 15-24 –vuotiaat nuoret, itsenäisen ammatin harjoittajat, oikeiston äänenkannattajat ja johtavassa asemassa työskentelevät. Vähiten parlamenttiin puolestaan luottavat vasemmiston äänenkannattajat, alle 15 -vuotiaana opintonsa päättäneet, 40-54 vuotiaat, toimihenkilöt ja eläkeläiset.

Suomalaisista 26 prosenttia on sitä mieltä, että Euroopan unionilla pitäisi olla suuremmat taloudelliset resurssit, kun otetaan huomioon sen poliittiset tavoitteet. Kaksi kolmasosaa puolestaan on sitä mieltä, että Euroopan unionin poliittiset tavoitteet eivät oikeuta kasvattamaan sen budjettia.

Euroopan talouden suorituskykyä voidaan suomalaisten mielestä parantaa etenkin koulutusta ja ammattiopetusta parantamalla, yritysten perustamista helpottamalla, tutkimukseen ja innovaatioihin sijoittamalla sekä energiankäyttöä tehostamalla.

Suomalaisista 16 prosenttia on sitä mieltä, että yhteismarkkinoiden vaikutus on ollut myönteinen ja peräti 61 prosenttia on sitä mieltä, että se on ollut melko myönteinen. Nämä luvut ovat Euroopan unionin keskiarvoa korkeammat.

Mielipiteitä energiankulutuksesta

Suomalaisten mielestä tärkeimpiä keinoja, jotka auttavat ihmisiä vähentämään energiankulutustaan ovat lisätiedon tarjoaminen tehokkaasta energian käytöstä, tehokkaan energiankäytön edistäminen verokannustimia kehittämällä ja tiukempien tehokkuusvaatimusten asettaminen energiaa kuluttaville laitteille.

Suomalaisia pyydettiin myös nimeämään ne asiat, joihin Suomen hallituksen tulisi keskittyä.

Kansalaisten mielestä Suomen hallituksen tulisi tulevina vuosina keskittyä etenkin uusien energiatekniikoiden kehittämiseen tähtäävän korkean tason tutkimuksen tukemiseen sekä

tuulivoiman, aurinkoenergian ja ydinenergian käytön kehittämiseen, jotta pystyisimme vähentämään riippuvuuttamme tuontienergiasta.

Ydinenergian käytön kehittämistä kannattavat etenkin oikeiston äänenkannattajat, miehet ja johtavassa asemassa työskentelevät. Ydinenergian kannatus on Suomea suurempaa vain Ruotsissa. Aurinkoenergian ja tuulivoiman käytön kehittämistä kannattavat huomattavasti muita enemmän kotityötä tekevät.

Lähes puolet suomalaisista (47 %) ei olisi halukas maksamaan uusiutuvista energialähteistä tuotetusta energiasta enemmän, 37 prosenttia olisi puolestaan valmiita maksamaan 5 % enemmän. 13 prosenttia kansalaisista olisi valmiita maksamaan 6-10 % enemmän ja vain yksi prosentti olisi valmiita maksamaan yli 25 prosenttia enemmän uusiutuvista energialähteistä tuotetusta energiasta.

57 prosenttia on sitä mieltä, että energiaa koskevat päätökset tulisi tehdä kansallisella tasolla ja 19 prosenttia puolestaan on sitä mieltä, että ne tulisi tehdä paikallisella tasolla. Vajaa neljäsosa antaisi energiaa koskevat kysymykset Euroopan unionin päätettäväksi.

Maatalouspolitiikka

Suomalaiset olivat sitä mieltä, että maatalouspolitiikan avulla voidaan etenkin varmistaa, että heidän ostamansa ruoka on turvallista syödä ja että se on laadultaan hyvää. Suomalaiset myös uskovat, että maatalouspolitiikka suosii kuluttajia enemmän kuin maanviljelijöitä. He ovat myös sitä mieltä, että vakaan ja riittävän toimeentulon varmistamisen maanviljelijöille tulisi olla ensisijainen tavoite maatalouspolitiikkaa toteutettaessa. Toiseksi tärkeimmäksi he arvioivat pienten ja keski suurten maatilojen suojelemisen sekä kolmanneksi tärkeimmäksi maaseudun elämän suojelemisen ja parantamisen.

Suomalaiset ovat sitä mieltä, että Euroopan unioni on onnistunut melko hyvin pyrkimyksessään varmentaa maataloustuotteiden terveellisyys ja turvallisuus. Myös ympäristön kunnioittamisen edistämässä ja tuotantoeläinten hyvinvoinnin turvaamisessa on Euroopan unioni useamman suomalaisen mielestä onnistunut melko hyvin kuin melko huonosti. Kaiken kaikkiaan suomalaisten mielestä Euroopan unioni ei ole onnistunut kovinkaan hyvin maatalouspoliittisessa tehtävässään.

Perustuslaki ja laajentuminen

54 prosenttia suomalaisista on sitä mieltä, että Euroopan perustuslaki tulisi neuvotella uudestaan. Yhden viidesosan mielestä jäsenmaiden pitäisi jatkaa perustuslain ratifiointiprosessia ja 16 prosenttia kansalaisista on sitä mieltä, että perustuslaista pitäisi luopua kokonaan. Ratifiointiprosessin jatkamista kannattavat etenkin 15-24 -vuotiaat ja opiskelijat. Uudelleen neuvottelut kannalla ovat itsenäisen ammatin harjoittajat ja luopumisen kannalla puolestaan toimihenkilöt.

Suomalaisista yli puolet (53 %) vastustaa kehitystä kohti Euroopan poliittista unionia ja 36 prosenttia kansalaisista kannattaa sitä. Kehitystä kohti poliittista unionia kannattavat etenkin 15-24 -vuotiaat, opiskelijat ja oikeiston äänenkannattajat. Sitä vastustavat eläkeläiset, 55 -vuotta täyttäneet ja vähän koulutetut.

48 % kansalaisista kannattaa EU:n perustuslakia täysin tai jonkin verran. Syksyllä 2004 toteutetussa mielipidemittauksessa 58 % kansalaisista kannatti perustuslakia, joten kannatus on laskenut kymmenen prosenttiyksikköä vuodessa. Erityisesti 15-24 -vuotiaat, opiskelijat (58 %), ja poliittisen

oikeiston kannattajat (56 %) sekä suurissa kaupungeissa asuvat (55 %) ovat sitä mieltä, että Euroopan unionilla pitäisi olla perustuslaki. Perustuslain suurimpia vastustajia ovat kotityötä tekevät (42 %), toimihenkilöt ja 25-39 -vuotiaat (molemmat 40 %).

Yli puolet suomalaisista on myös sitä mieltä, että jos kaikki jäsenmaat hyväksyvät Euroopan perustuslakia koskevan sopimuksen tarkoittaa tämä sitä, että Euroopan unionin toiminnasta tulisi demokraattisempaa, tehokkaampaa ja selkeämpää. Toisaalta, kun suomalaisilta kysyttiin uskovatko he Euroopan unionin perustuslain olevan välttämätön sen varmistamiseksi, että eurooppalaiset toimielimet toimivat hyvin oli puolet kansalaisista (51 %) sitä mieltä, ettei perustuslaki ole välttämätön toimielinten toimivuuden varmistamiseksi. Suomalaiset myös uskovat, että Euroopan perustuslain myötä Euroopan unionista tulisi vahvempi toimija maailmalla sekä taloudellisesti kilpailukykyisempi.

Yllä olevan perusteella voidaan todeta, että kansalaisten mielipiteet ovat ristiriitaisia; osa heistä vastustaa perustuslakia, mutta uskoo samalla, että perustuslain myötä Euroopan unionista tulisi demokraattisempi, tehokkaampi, läpinäkyvämpi, vahvempi toimija maailmalla ja taloudellisesti kilpailukykyisempi. Tämän perusteella voi yhtyä esitettyyn mielipiteeseen, jonka mukaan kansanäänestykset ja keskustelu perustuslain kannatuksesta yleensä antavat kansalaisille kanavan tuoda julki yleisen tyytymättömyyden, kohdistuen - ei suinkaan välttämättä itse perustuslakiin - vaan ehkä ennemminkin mm. jäsenmaiden taloudelliseen ja poliittiseen tilanteeseen, globalisaatioon, laajentumiseen sekä etenkin Turkin jäsenyyteen.

Suomalaisista lähes puolet (45 %) on sitä mieltä, että Euroopan unionin tulisi laajentua ottamalla tulevina vuosina mukaan muita maita. Toisaalta vain yksi prosentti on sitä mieltä, että laajentumisen tulisi olla eräs Euroopan unionin ensisijaisista tavoitteista.

Yli 90 prosenttia suomalaisista olisi valmiita ottamaan jäseneksi Norjan, Sveitsin tai Islannin. Neljännellä sijalla on Bulgaria, jonka 57 prosenttia suomalaisista olisi valmiita hyväksymään Euroopan unionin jäseneksi. Yhä edelleen eniten vastustetaan Turkin (64 %), Albanian (57 %), Serbia-Montenegron (55 %) ja Ukrainan (55 %) jäsenyyttä.

1 JOHDANTO

Eurobarometri on tutkinut jo useiden vuosien ajan Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisten mielipiteitä Euroopan unionista. Tämä syksyllä 2005 toteutettu Eurobarometri on kolmas suuri mielipidemittaus jäsenvaltioissa sitten keväällä 2004 tapahtuneen laajentumisen, jolloin Euroopan unionin jäsenvaltioiden määrä kasvoi 15:sta 25:een ja väkiluku 370 miljoonasta yli 450 miljoonaan.

Raportti tarkastelee mm. Euroopan unionia suomalaisesta näkökulmasta, Euroopan unionin yleistä kannatusta Suomessa ja suomalaisten suhtautumista Euroopan unionin perustuslakiin sekä mahdolliseen laajentumiseen tulevaisuudessa. Siinä tarkastellaan myös mielipidemuutoksia pidemmällä ajanjaksolla. Suomalaisten mielipiteitä verrataan myös muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaismielipiteeseen.

1.1 Tutkimuksen toteuttaminen

Syksyllä 2005 Eurobarometri-kysely toteutettiin 25 jäsenvaltiossa, neljässä jäsenehdokasmaassa ja Pohjois-Kyproksella lokakuun 11. ja marraskuun 15. päivän välisenä aikana 2005. Kysely koski asenteita EU:ta kohtaan sekä muita ajankohtaisia poliittisesti ja yhteiskunnallisesti kiinnostavia aiheita. Siihen osallistui 24.924 yli 15-vuotiasta eurooppalaista. Suomen kansallinen raportti perustuu mielipidetiedusteluun, jossa haastateltiin 1028 suomalaista ja jotka muodostivat sukupuoli-, ikä-, ammatti- sekä aluejakaumaltaan edustavan otoksen suomalaisista. Mielipidetiedustelu tehtiin Euroopan komission pyynnöstä. Euroopan tasolla mielipidetiedustelun tekoa koordinoi TNS Opinion & Social –konsortio, johon kuuluvat TNS (Taylor Nelson Sofres) ja EOS Gallup Europe. Suomessa haastattelut suoritti TNS Gallup Oy. Haastattelut tehtiin henkilökohtaisesti ihmisten kotona ja maan omilla kielillä.

Raportin toisessa luvussa tarkastellaan yleistä mielipidettä Suomessa: miten kansalaiset suhtautuvat poliittiseen keskusteluun, kuinka tyytyväisiä he ovat elämäänsä ja miten he uskovat elämänsä muuttuvan seuraavan viiden vuoden aikana. Toisessa luvussa tarkastellaan myös, mitkä kaksi kysymystä ovat suomalaisten mielestä tällä hetkellä kipeimmin ratkaisua vaativia ja mitä tavoitteita heidän mielestään Suomen tulisi asettaa seuraavalle 10-15 vuodelle.

Kolmannessa luvussa tutkitaan, minkälaisia tunteita Euroopan unioni suomalaisissa herättää ja minkälaisen merkityksen he uskovat äänellään olevan. Luvussa tarkastellaan myös, minkälaisiksi suomalaiset arvioivat EU-tietämyksensä tarpeen ja mistä asioista he haluaisivat enemmän tietoa.

Neljännessä luvussa käsitellään suomalaisten mielipiteitä maamme jäsenyydestä Euroopan unionissa. Lisäksi luvussa tarkastellaan jäsenyyden mukanaan tuomia hyötyjä ja muita vaikutuksia sekä Euroopan unionin itsestään antamaa vaikutelmaa.

Viidennessä luvussa tarkastellaan puolestaan suomalaisten luottamusta Euroopan unionin komissioon ja parlamenttiin. Tässä luvussa keskitytään myös tarkastelemaan lähemmin kansalaisten EU-tietämystä. Lisäksi tutkitaan, mitä he tietävät Euroopan unionin budjetista ja taloudesta.

Raportin kuudennessa luvussa tarkastellaan mielipiteitä energiankulutuksesta ja sitä, miten kansalaisten mielestä energiankulutusta voitaisiin vähentää. Luvussa tarkastellaan myös kansalaisten käsityksiä Euroopan unionin maatalouspolitiikasta.

Seitsemäs luku keskittyy tarkastelemaan suomalaisten mielipiteitä Euroopan unionin kehittymisestä kohti poliittista unionia ja mahdollisesta laajentumisesta edelleen tulevaisuudessa.

Luvussa tutkitaan myös suomalaisten suhtautumista Euroopan unionin perustuslakiin. Raportin viimeinen, kahdeksas luku esittelee raportin merkittävimmät havainnot lyhyesti.

Haastattelujen tulosten esittämisen apuna on käytetty kaavioita ja taulukoita. Jollei muuta mainita, esittävät nämä aina suomalaisten mielipidettä. Eräissä taulukoissa verrataan suomalaisten mielipiteitä kansalaismielipiteeseen muissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa. Kyseinen vertailuluku on ilmaistu lyhenteellä **EU25** ja se tarkoittaa kaikkien 25 Euroopan unionin jäsenvaltion mielipiteiden laskennallista keskiarvoa. Kysymykset, joiden kysymyksenasettelu viittaa suoranaisesti Suomeen, esimerkiksi kysymys ”Onko Suomen jäsenyys Euroopan unionissa mielestänne..?”, on kussakin jäsenvaltiossa esitetty kyseistä maata koskevana.

2 YLEINEN MIELIPIDE JA ILMAPIIRI SUOMESSA

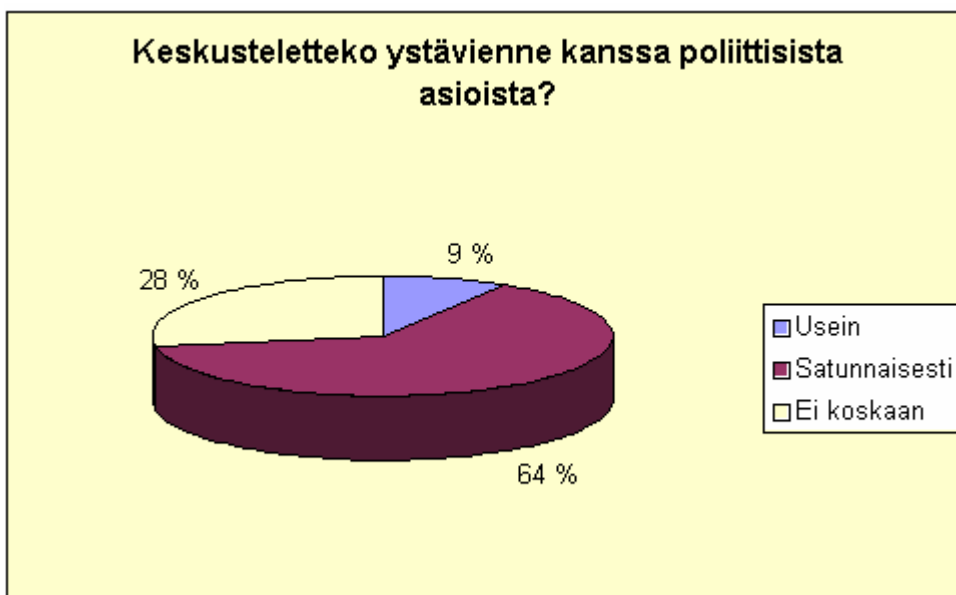
Tässä luvussa tarkastellaan suomalaisten suhtautumista poliittiseen keskusteluun, käsitystä omasta elämästään ja sitä, kuinka tyytyväisiä he siihen ovat? Tarkastelemme myös, mitkä ovat ne kaksi kysymystä tämän päivän Suomessa jotka kansalaisten mielestä kipeimmin vaativat ratkaisua sekä mitä tavoitteita Suomen heidän mielestään tulisi asettaa itselleen seuraavalle 10-15 vuodelle? Suomalaisten mielipiteitä verrataan muiden jäsenmaiden kansalaisten mielipiteisiin.

2.1 Suhtautuminen politiikkaan

Suomalaisilta kysyttiin, onko heillä tapana ystäviään tavatessaan keskustella poliittisista asioista usein, satunnaisesti vai ei koskaan. Vain 9 prosenttia kansalaisista sanoo keskustelelevansa politiikasta usein ystäviensä kanssa. 64 prosenttia keskustelee satunnaisesti ja 28 prosenttia ei keskustele koskaan politiikasta ystäviensä kanssa.

- 9 % suomalaisista keskustelee politiikasta usein ystäviensä kanssa ja 64 % satunnaisesti -

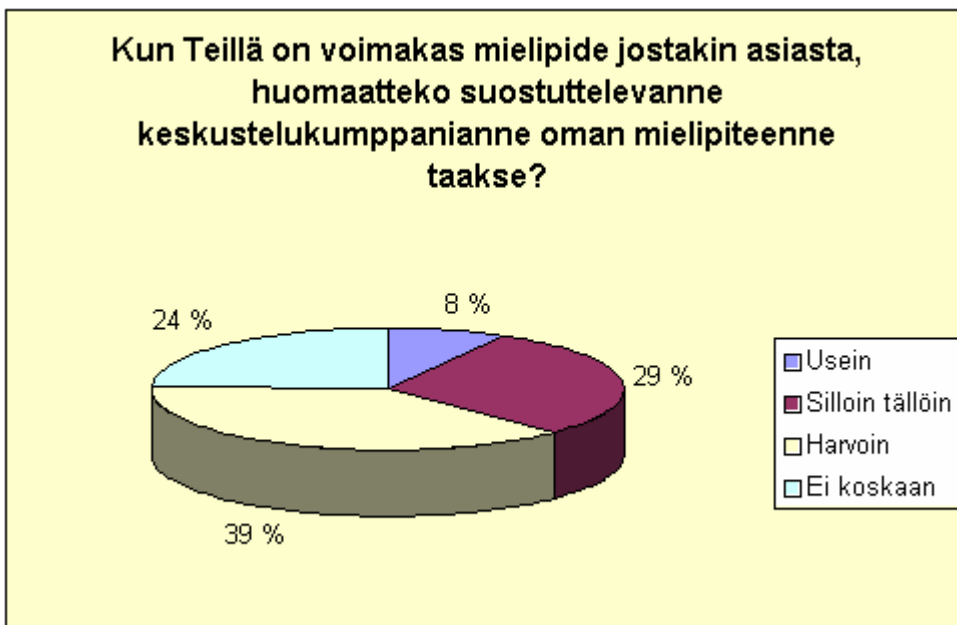
45 prosenttia kotityötä tekevästä, 38 prosenttia 15-24 –vuotiaista ja 36 prosenttia alle 20 –vuotiaina koulunsa päättäneistä sanoo, etteivät he keskustele politiikasta koskaan ystäviensä kanssa. Miehet (78 % keskustele usein tai satunnaisesti) keskustelevät politiikasta enemmän kuin naiset (67 %). Poliittisista ryhmittymistä vasemmiston edustajat keskustelevät politiikasta muiden poliittisten ryhmittymien kannattajia enemmän.

Jos vertaamme suomalaisten vastauksia muiden Euroopan unionin jäsenmaiden tulokseen voimme havaita, että kaikkein innokkaimpia politiikasta keskustelemaan ovat kyproslaiset, joista 27 % sanoo keskustelelevansa ystäviensä kanssa usein politiikasta. Myös 25 % saksalaisista ja 24 % luxemburgilaisista keskustele mielellään politiikasta.

Kaikkein vähiten politiikasta ystäviensä kanssa keskustelevät espanjalaiset, joista peräti 51 % sanoo, ettei koskaan keskustele politiikasta ystäviensä kanssa. Muita vähän poliittisista aiheista keskusteleviä kansoja ovat portugalilaiset (42 %), irlantilaiset (38 %) ja britit (35 %).

Kansalaisilta kysyttiin myös, huomaavatko he suostuttelevansa keskustelukumppaniaan oman mielipiteensä taakse, jos heillä itsellään on voimakas mielipide puheena olevasta asiasta. Kahdeksan prosenttia sanoo suostuttelevansa keskustelukumppaniaan usein ja 29 prosenttia silloin tällöin. 39 prosenttia suostuttelee harvoin ja 24 prosenttia ei koskaan. Kaikkein eniten keskustelukumppaniaan pyrkivät suostuttelemaan ruumiillisen ammatin harjoittajat (16 %) ja itsenäiset ammatinharjoittajat (15 %). Keskustelukumppaniaan pyrkivät suostuttelemaan silloin tällöin opiskelijat (48 %) ja 15-24 -vuotiaat (47 %). Työttömät puolestaan sanovat harvoin (51 %) suostuttelevansa muita omien mielipiteidensä taakse. Eläkeläisistä 36 prosenttia ja 55 vuotta täyttäneistä 34 prosenttia sanoo, etteivät he koskaan pyri suostuttelemaan muita.

Kaikkien jäsenmaiden kansalaisista 11 prosenttia huomaa suostuttelevansa keskustelukumppaniaan oman mielipiteensä taakse usein, 37 prosenttia silloin tällöin, 28 prosenttia harvoin ja 23 prosenttia ei koskaan. Innokkaimpia suostuttelijoita ovat liettualaiset (22 % suostuttelee usein), kreikkalaiset (19 %) ja ruotsalaiset (16 %).

2.2 Elämäntilanne tällä hetkellä ja odotukset tulevaisuudelta

- Suomalaisista 94 % on erittäin tai melko tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä -

Suomalaisista 94 % sanoo olevansa erittäin tai melko tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä. Luku on lähestulkoon sama kuin puoli vuotta sitten, jolloin se oli 95 %. Kaikkien Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaisista 88 % on erittäin tai melko tyytyväisiä elämäänsä. Tämäkin luku on laskenut prosenttiyksikön puolella vuodessa. Voidaan siis todeta, että suomalaiset ovat edelleen selvästi keskimääräistä EU-kansalaisista tyytyväisempiä elämäänsä. Tyytyväisimpiä elämäänsä ovat kotityötä tekevät (52 %) ja opiskelijat (48 %), tyytymättömmimpiä puolestaan työttömät (44 %).

Verrattaessa vastauksia muiden EU-maiden kansalaisten vastauksiin voidaan todeta, että Euroopan unionin tyytyväisimmät kansalaiset löytyvät Tanskasta ja Ruotsista (96 % molemmat). Myös hollantilaisista 95 prosenttia on tyytyväisiä elämäänsä. Luxemburgilaisista 92 prosenttia on tyytyväisiä ja irlantilaisistakin 91 prosenttia. Tyytymättömmimpiä EU-kansalaisista ovat unkarilaiset ja portugalilaiset, joista vain 56-57 prosenttia kansalaisista on tyytyväisiä elämäänsä. Unkarin osalta tämä tarkoittaa noin 10 prosenttiyksikön nousua puolessa vuodessa. Hakijamaiden osalta voimme todeta, että elämäänsä tyytymättömmimmät kansalaiset ovat Bulgariassa, jossa vain 29 prosenttia on tyytyväisiä elämäänsä.

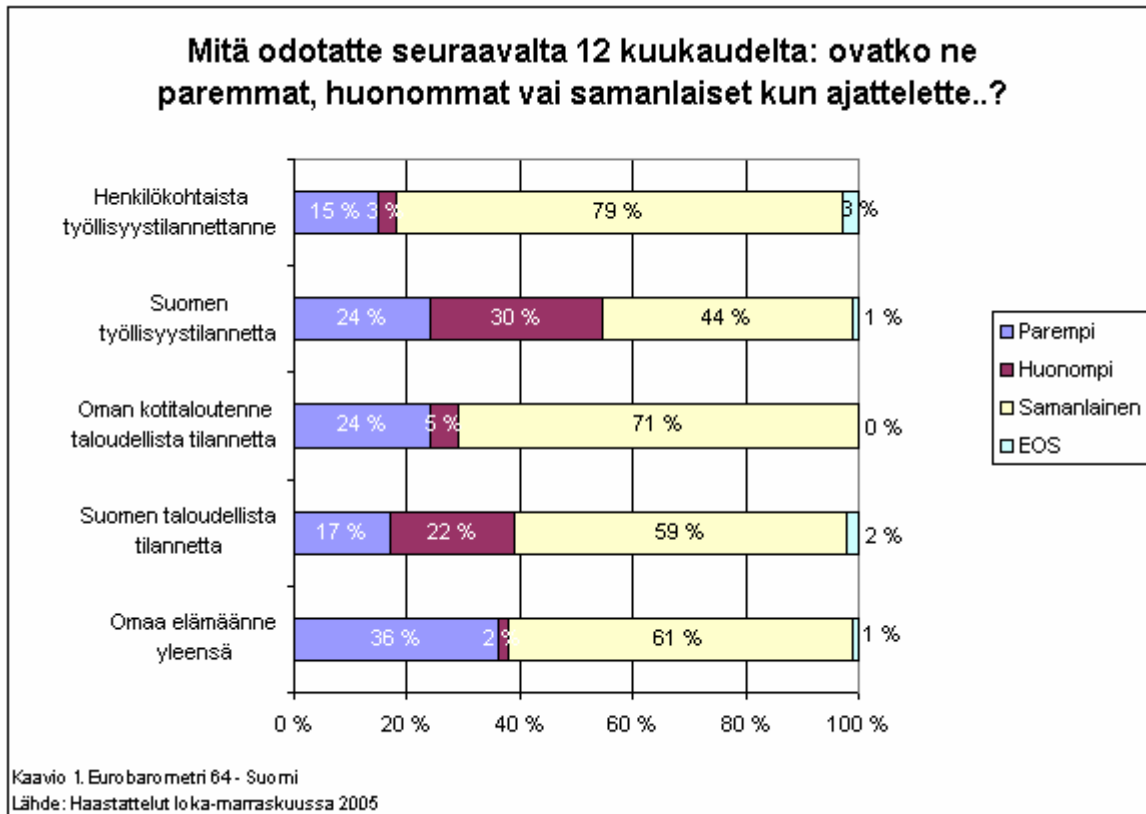
- ***68 % suomalaisista uskoo henkilökohtaisen työllisyystilanteensa paranevan tai pysyvän samanlaisena lähitulevaisuudessa -***

Vastaajia pyydettiin myös arvioimaan seuraavaa 12 kuukautta sekä omalta, että Suomen talouden osalta. Valtaosa suomalaisista uskoo henkilökohtaisen taloudellisen tilanteensa, työllisyystilanteensa tai oman elämänsä ylipäättään pysyvän ennallaan tai paranevan 12 kuukauden kuluttua. 22 prosenttia vastaajista puolestaan uskoo Suomen taloudellisen tilanteen olevan heikomman vuoden kuluttua. Tämä on 5 prosenttiyksikköä vähemmän kuin keväällä 2005 tehdyssä Eurobarometri-mittauksessa, mutta lähestulkoon sama lukema kuin keväällä 2004 tehdyssä mielipidemittauksessa, jolloin 23 prosenttia kansalaisista uskoi taloudellisen tilanteen heikentyvän. Oman henkilökohtaisen elämäntilanteensa uskovat paranevan etenkin opiskelijat ja 15-24 –vuotiaat. Suomen taloudellisen tilanteen paranemiseen luottavat eniten miehet, oikeiston äänenkannattajat ja itsenäisen ammatin harjoittajat. Oman kotitaloutensa taloudellisen tilanteen paranemiseen uskovat puolestaan 25-39 –vuotiaat, itsenäisen ammatin harjoittajat ja ruumiillisen työn tekijät.

Vaikka neljäsosa vastaajista uskookin Suomen työllisyystilanteen paranevan kuluvan vuoden aikana, on 30 prosenttia kansalaisista sitä mieltä, että työllisyystilanne tulee huononemaan. 44 prosenttia uskoo, että se tulee pysymään samanlaisena. Oman työntilanteensa paranemiseen uskovat etenkin työttömät (43 %), kodista huolehtivat (31 %) ja opiskelijat (30 %). Kansalaisilta kysyttiin myös, ovatko he erittäin varmoja, melko varmoja, melko epävarmoja vai eivät ollenkaan varmoja siitä, että saavat pitää työpaikkansa tulevina kuukausina. Suomalaisista 51 prosenttia oli erittäin varmoja työpaikkansa suhteen ja 35 prosenttia melko varmoja. Melko epävarmoja tai ei ollenkaan varmoja oli 13 prosenttia kansalaisista. Jos vertaamme näitä lukuja kaikkien jäsenmaiden keskiarvoon, voimme todeta, että suomalaisten varmuus työpaikastaan vaikuttaa jonkin verran

suuremmalta kuin keskimäärin jäsenmaissa, joissa 39 prosenttia on erittäin varmoja työpaikastaan ja 41 prosenttia puolestaan melko varmoja.

Kaiken kaikkiaan voidaan todeta, että suomalaiset suhtautuvat omaan lähitulevaisuuteensa varsin positiivisesti. Eniten heitä tuntuu huolestuttavan Suomen työllisyystilanne sekä maamme taloudellinen tilanne.

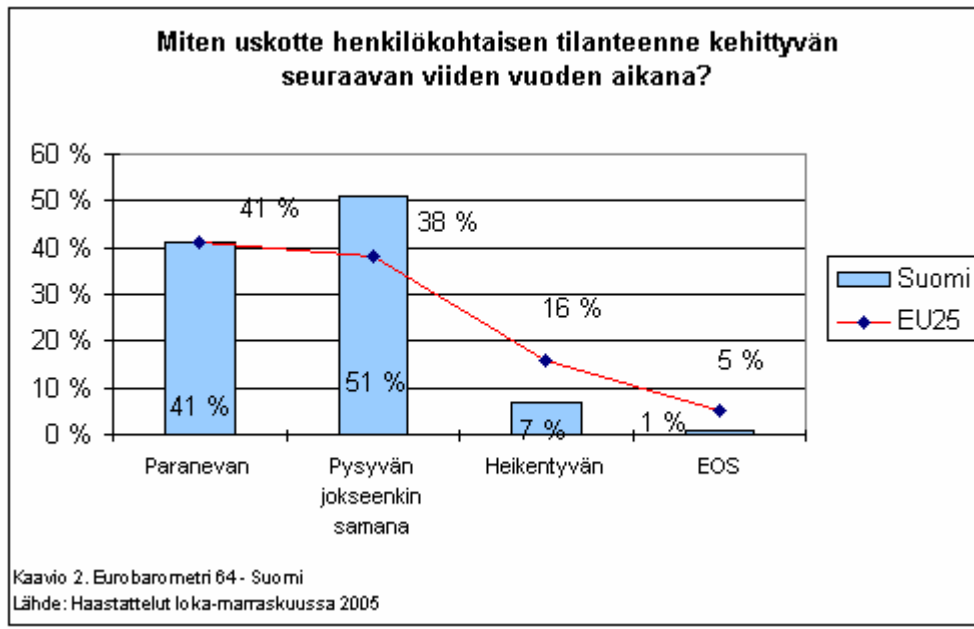

Syksyllä 2005 myönteisimmin omaan elämäänsä yleisesti suhtautuvat EU-kansalaiset löytyvät Iso-Britanniasta (49 %), Irlannista (46 %), Ruotsista (47 %), Virossa ja Latviasta (43 %). Oman maansa työllisyystilanteeseen suhtautuvat pessimistisimmin portugalilaiset, kreikkalaiset, kyproslaiset ja luxemburgilaiset, joista yli 60 prosenttia uskoo maansa työllisyystilanteen heikkenevän tulevan vuoden aikana. Maansa taloudellisen tilanteen uskovat huononevan etenkin portugalilaiset (64 %), kreikkalaiset (63 %) ja kyproslaiset (60 %). Oman kotitaloutensa taloudellisen tilanteen uskovat parantuvat etenkin virolaiset (38 %) sekä latvialaiset ja irlantilaiset (molemmat 38 %). Henkilökohtaisen työllisyystilanteensa pelkäävät heikkenevän etenkin portugalilaiset (67 %), kreikkalaiset (64 %), kyproslaiset (62 %) ja luxemburgilaiset (61 %).

- 41 % suomalaisista uskoo henkilökohtaisen tilanteensa paranevan seuraavan viiden vuoden aikana -

Tarkasteltaessa suomalaisten odotuksia seuraavien viiden vuoden suhteen voidaan todeta, että 41 prosenttia (-1 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa) kansalaisista uskoo henkilökohtaisen

elämäntilanteensa paranevan lähitulevaisuudessa, 51 prosenttia (+2 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa) uskoo sen pysyvän samanlaisena ja vain 7 prosenttia uskoo tilanteensa heikentyvän. Niiden kansalaisten määrässä, jotka uskovat tilanteensa paranevan, on havaittavissa hienoista laskua verrattaessa sitä aiemmissa mielipidemittauksessa saatuihin lukuihin; keväällä 2005 42 prosenttia suomalaisista uskoi elämäntilanteensa paranevan tulevan viiden vuoden aikana, vastaavan luvun ollessa 44 prosenttia keväällä 2004.

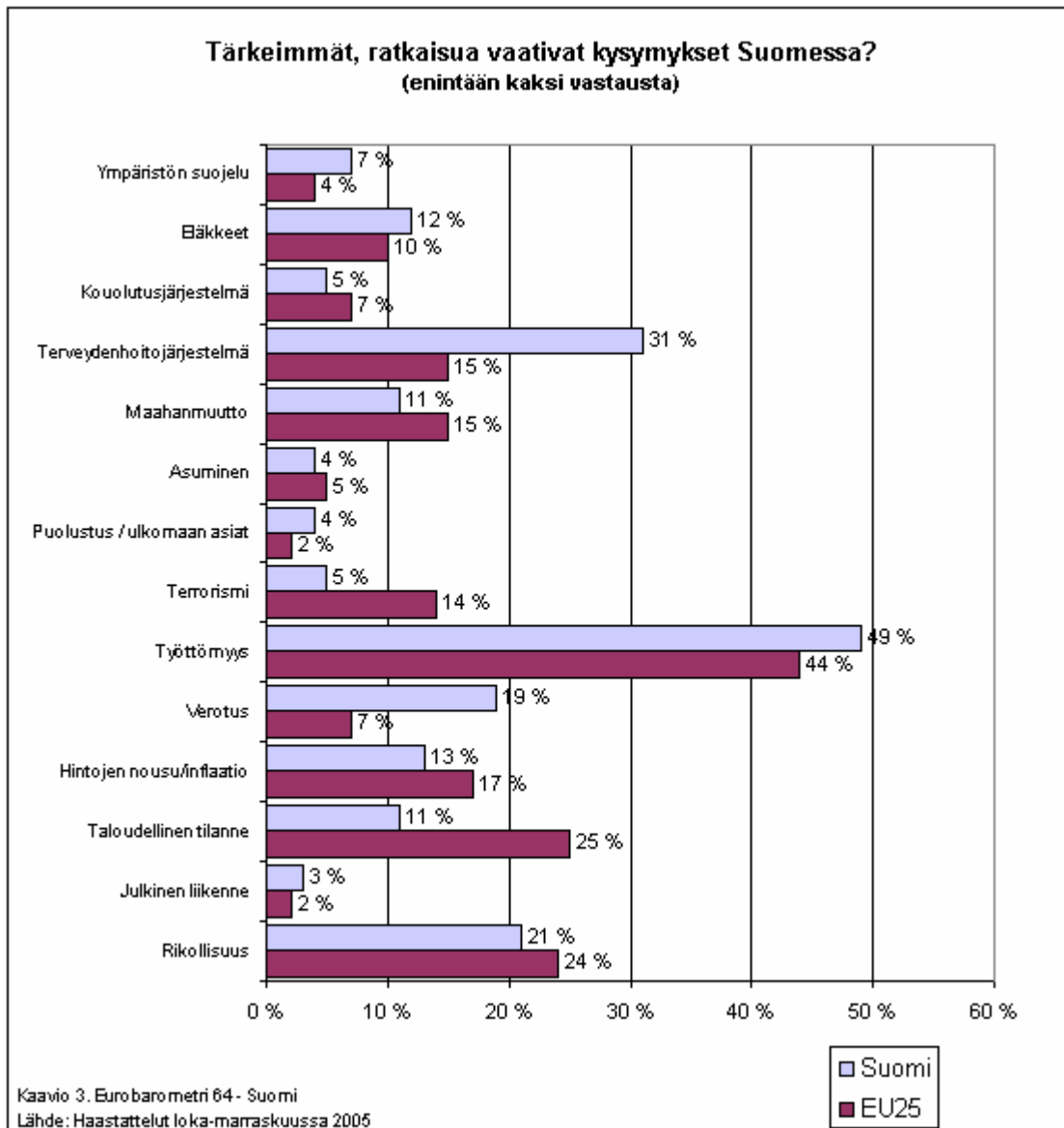

Verrattaessa suomalaisten vastauksia kaikkien jäsenmaiden keskiarvoon voidaan todeta, että Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaiset suhtautuvat keskimäärin jonkin verran negatiivisemmin tulevaisuuteensa kuin suomalaiset. Kaikkien jäsenmaiden kansalaisista 16 prosenttia (+ 2 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa) uskoo tilanteensa heikkenevän tulevien vuosien aikana. Erityisen negatiivisesti omaan henkilökohtaiseen tulevaisuuteensa suhtautuvat kreikkalaiset, joista 29 prosenttia uskoo tilanteen heikentyvän (+ 4 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa).

2.3 Kaksi tärkeintä kysymystä Suomessa tällä hetkellä

Kansalaisia pyydettiin nimeämään kaksi tärkeintä, ratkaisua vaativaa kysymystä Suomessa tällä hetkellä. Suurimmaksi ongelmaksi kohosi työttömyys ja toiseksi tärkeimmäksi terveydenhuoltojärjestelmä, kolmannella sijalla on rikollisuus. Työttömyys on tärkein kysymys luonnollisestikin työttömien mielestä, terveydenhuoltojärjestelmä huolettaa etenkin itsenäisen ammatin harjoittajia (39 %), johtavassa asemassa työskenteleviä (37 %), suurissa kaupungeissa asuvia (36 %), naisia ja korkeasti koulutettuja (35 %). Rikollisuus puolestaan huolestuttaa kodista huolehtivia (41 %) ja työttömiä (37 %).

- suurin osa suomalaisista pitää työttömyyttä suurimpana ongelmana tällä hetkellä -

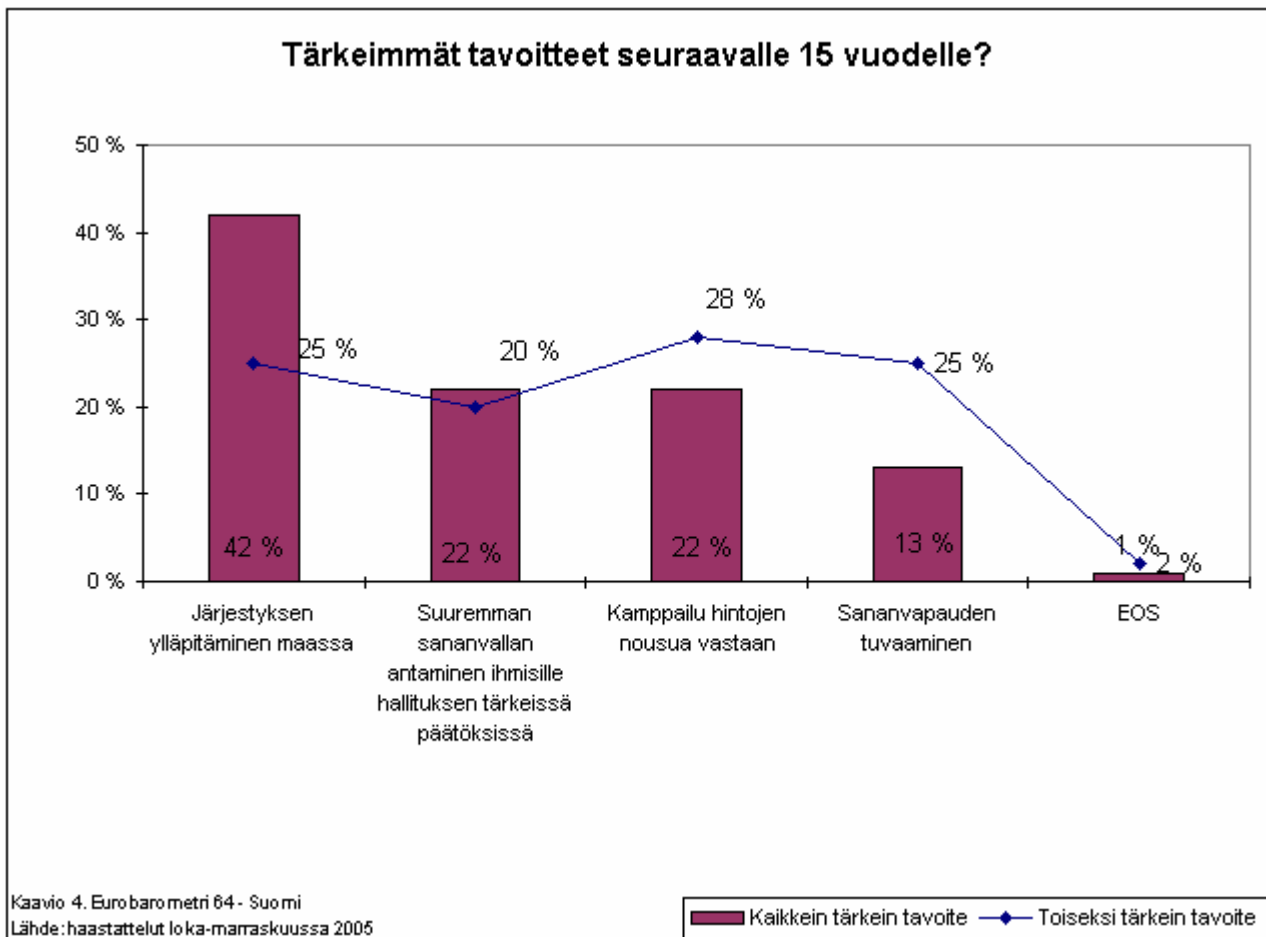
Työttömyyden kokevat ongelmaksi myös saksalaiset (74 %), puolalaiset (71 %) ja kreikkalaiset (60 %). Muita maita, joiden kansalaisista yli puolta huolestuttaa työttömyys ovat Ranska, Luxemburg ja Unkari. Terveystenhoitojärjestelmän kokevat ongelmaksi suomalaisia enemmän irlantilaiset (50 %), tšekit (42 %), hollantilaiset (37 %) ja puolalaiset (36 %). Rikollisuus puolestaan huolestuttaa liettualaisia (42 %), irlantilaisia (42 %) ja isobritannialaisia (41 %). Taloudellinen tilanne huolestuttaa kansalaisia etenkin Maltalla (44 %), Saksassa (43 %) sekä Portugalissa ja Kreikassa (42 %).

2.4 Suomen tavoitteet seuraavalle 10-15 vuodelle

- 42 % mielestä järjestyksen ylläpitämisen Suomessa tulisi olla tärkein tavoite -

Suomalaisia pyydettiin nimeämään heidän mielestään tärkeimmät tavoitteet, jotka Suomen tulisi asettaa seuraaville kymmenelle tai 15 vuodelle. Tärkeimmäksi tavoitteeksi, ehkä hieman yllättäen,

kohosi järjestyksen ylläpitäminen maassa, joka 42 prosentin mielestä on tärkein tavoite. Kokevatko kansalaiset, että yleinen järjestys Suomessa on katoamassa ja maa on muuttumassa turvattommaksi? 22 prosenttia koki tärkeimmiksi tavoitteiksi suuremman sananvallan antamisen ihmisille hallituksen tärkeissä päätöksissä sekä hinnankorotusten torjunnan. Järjestyksen ylläpitämiseen tulisi panostaa etenkin kotityötä tekevien (59 %), eläkeläisten (53 %) ja oikeiston äänen kannattajien (51 %) mielestä. Enempää sananvaltaa kaipaisivat 40-54 -vuotiaat (30 %), johtavassa asemassa työskentelevät (28 %) ja vasemmiston äänenkannattajat (27 %). Hinnankorotuksia tulisi torjua etenkin tavallisten työtätekevien ja työttömien mielestä.

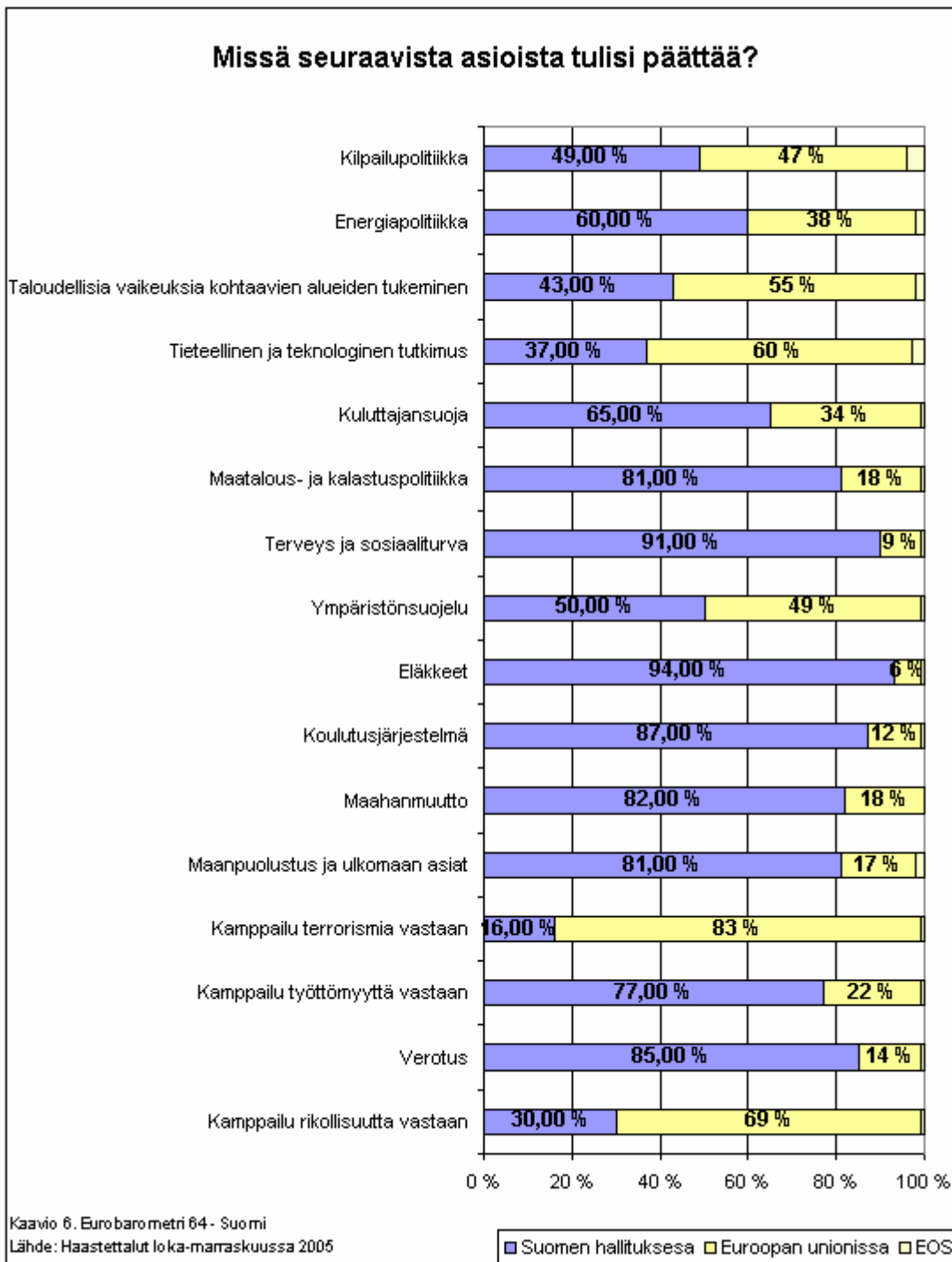
Järjestyksen ylläpitäminen maassa on suomalaisten ohella tärkeä tavoite myös tanskalaiselle ja isobritannialaisille (44 %) sekä ruotsalaisille (42 %). Suuremman sananvallan antamista ihmisille hallituksen tärkeissä päätöksissä kannattavat erityisesti saksalaiset (35 %), latvialaiset (30 %) ja puolalaiset (30 %). Hinnankorotusten torjunnan pitäisi puolestaan olla tärkein tavoite portugalilaisten (61 %), kreikkalaisten (56 %) ja maltalaisten (54 %) mielestä. Sananvapauden turvaamista kannattaa 32 prosenttia tanskalaisista.

2.5 Missä asioista tulisi päättää?

Kansalaisilta kysyttiin myös, missä heidän mielestään tietyistä asioista tulisi päättää. Yli 90 prosenttia kansalaisista oli sitä mieltä, että eläkkeistä ja terveyteen sekä sosiaaliturvaan liittyvistä asioista tulisi päättää Suomessa. Yli 80 prosenttia antaisi Suomen hallituksen päättää myös

seuraavista asioista: koulutusjärjestelmä, maahanmuutto, maanpuolustus ja ulkomaan asiat sekä maatalous- ja kalastuspolitiikka. 77 prosenttia antaisi myös työttömyyden torjunnan Suomen hallituksen tehtäväksi.

- yli 80 % haluaisi Suomen hallituksen päättävän koulutusjärjestelmästä, maahanmuutosta, maanpuolustuksesta, ulkomaan asioista sekä maatalous- ja kalastuspolitiikasta -

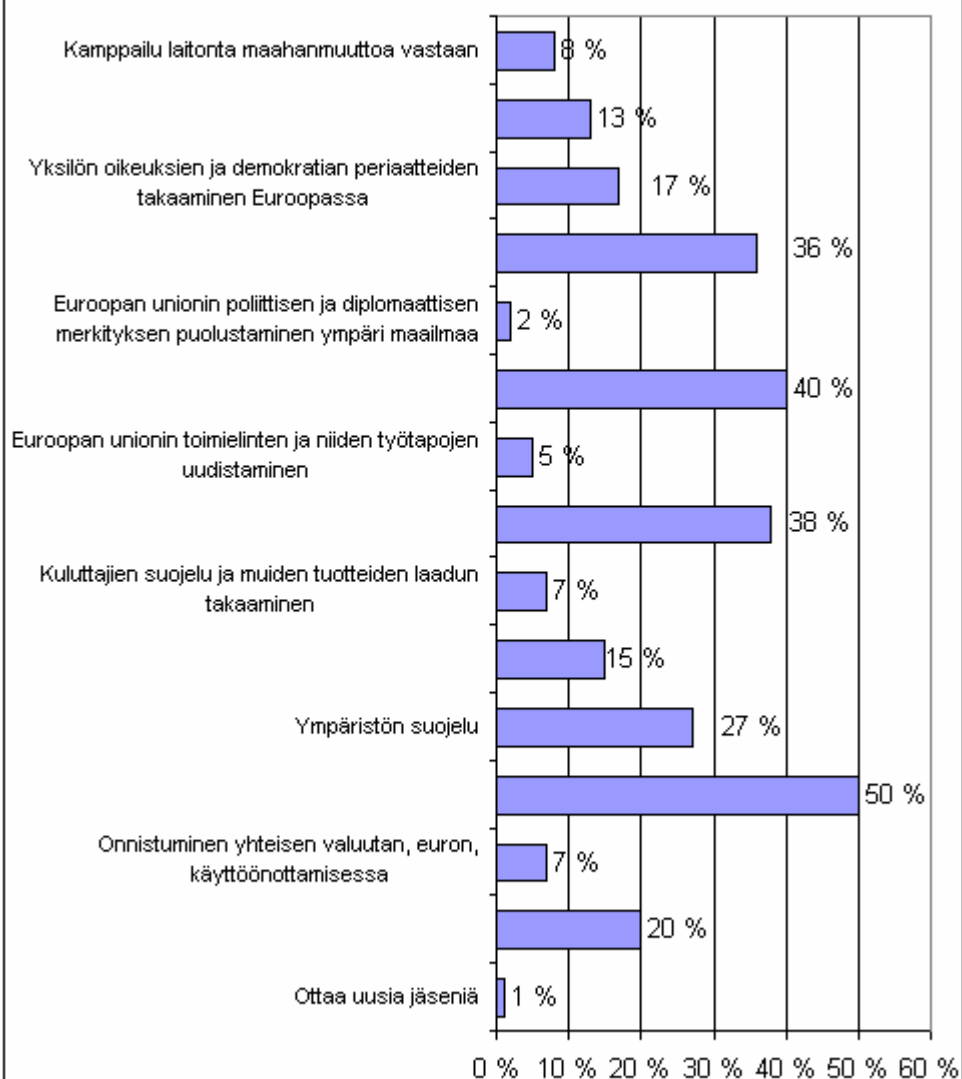
Valtaosa eli 83 prosenttia puolestaan kannattaa sitä, että kamppailusta terrorismin vastaisista toimista päätetään Euroopan unionissa. 69 prosenttia antaisi myös rikollisuuden torjunnan Euroopan unionin päätettäväksi. Tieteelliseen ja teknologiseen tutkimukseen liittyvää päätöksen tekoa Euroopan unionin tasolla kannattaa 60 prosenttia kansalaisista ja taloudellisia vaikeuksia kohtaavien alueiden tukemista 55 prosenttia. Vaikuttaa siis siltä, että suomalaiset olisivat valmiita luovuttamaan päätöksenteon Euroopan unionille asioissa, joilla on yleistä ja laajempaa merkitystä ja jotka eivät kohdistu suoraan kansalaiseen henkilökohtaisesti, kuten kohdistuvat esimerkiksi verotus, eläkkeet, koulutus jne.

Suurimmat erot eri jäsenmaiden vastausten suhteen muodostuivat niissä vastausvaihtoehdoissa jotka käsittelivät työttömyyttä, maanpuolustusta ja ulkopoliittikkaa sekä maahanmuuttoa. Tässä suhteessa Suomi oli jäsenmaista se, jossa vähiten kannatetaan päätöksentekoa Euroopan unionissa.

2.6 Euroopan unionin kolme ensisijaisinta toimenpidettä

Kansalaisilta tiedusteltiin myös, mitkä heidän mielestään ovat ne kolme toimenpidettä, jotka Euroopan unionin tulisi ensisijaisesti toteuttaa. Kaikkein tärkeimmäksi toimenpiteeksi osoittautuivat köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen vastaiset toimet. Seuraavaksi tärkeimpiä olivat järjestäytyneen rikollisuuden ja huumeiden väärinkäytön torjunta, työttömyyden torjunta ja rauhan ja turvallisuuden ylläpitäminen Euroopassa. Köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen vastaiset toimet kokivat tärkeimmäksi opiskelijat (62 %), naiset ja vasemmiston äänenkannattajat (55 %) sekä 55 –vuotta täyttäneet ja eläkeläiset (53 %). Kodista huolehtivat (60 %) ovat puolestaan muita enemmän sitä mieltä, että järjestäytyneen rikollisuuden ja huumeiden väärinkäytön torjunnan tulisi olla ensisijainen tavoite.

Kolme ensisijaisinta toimenpidettä Euroopan unionille?

Kaavio 7. Eurobarometri 64 - Suomi
Lähde: haastattelut x-kuussa 2005

Taistelu köyhyyttä vastaan koetaan yhtenä ensisijaisista tehtävistä etenkin Sloveniassa, Portugalissa ja Puolassa. Elintarvikkeiden laadun takaaminen huolestuttaa Kreikassa ja Kyproksella ja työttömyyden torjuntaa pidetään puolestaan tärkeänä toimena Puolassa, Sloveniassa ja Kreikassa.

Vähiten tärkeiksi tavoitteiksi suomalaiset kokivat puolestaan uusien jäsenten ottamisen, Euroopan unionin poliittisen ja diplomaattisen merkityksen puolustamisen ympäri maailmaa sekä Euroopan unionin toimielinten ja niiden työtapojen uudistamisen. Samankaltaisia vastauksia saatiin myös muista jäsenmaista.

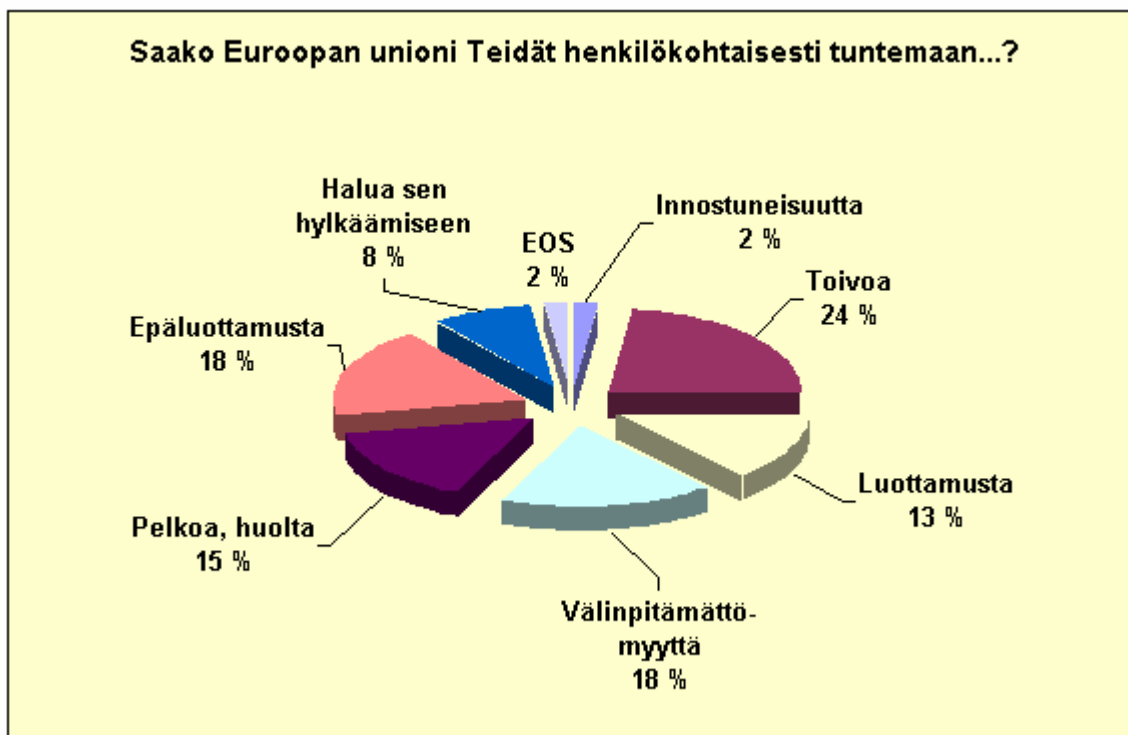
3 YKSILÖ JA EUROOPAN UNIONI

Tässä luvussa käsitellään Euroopan unionin suomalaisissa herättämiä tunteita ja sitä, miten kansalaiset uskovat äänensä kuuluvan Euroopan unionissa. Puhumme myös suomalaisten suhtautumisesta eurooppalaisiin asioihin. Tarkastelemme kansalaisten EU-tietämyksen tarvetta ja sitä, mistä Euroopan unioniin liittyvistä asioista kansalaiset haluaisivat enemmän tietoa.

3.1 Mitä tunteita Euroopan unioni herättää suomalaisissa

Kun suomalaisilta kysyttiin, mitä Euroopan unioni saa heidät henkilökohtaisesti tuntemaan. 24 prosenttia vastasi, että Euroopan unioni saa heidät tuntemaan toivoa. 13 prosenttiin suomalaisista se luo luottamuksen tunnetta. Toisaalta 18 prosenttia suomalaisista vastasi, että Euroopan unioni saa heidät tuntemaan epäluottamusta. Yhtä suuri määrä kansalaisista mainitsi välinpitämättömyyden ja 15 prosenttia pelon ja huolen. 8 prosenttia kansalaisista haluaisi hylätä Euroopan unionin. Kaiken kaikkiaan 51 prosentille suomalaisista Euroopan unioni tuo mieleen negatiivisia tuntemuksia.

Sosiodemografisessa vertailussa ei ole havaittavissa kovinkaan suuria eroja eri ryhmien välillä. Siinä missä keskimäärin 6 prosenttia kansalaisista sanoo tuntevansa innostuneisuutta Euroopan unionin suhteen, on tämä luku 13 prosenttia kodista huolehtivien keskuudessa. Toisaalta 40 prosenttia heistä sanoo, että Euroopan unioni herättää heissä välinpitämättömyyttä. Toivoa tuntevat etenkin oikeiston äänenkannattajat (38 %), 15-24 -vuotiaat (37 %), miehet ja 55 -vuotta täyttäneet (36 %). Euroopan unioni saa etenkin eläkeläiset tuntemaan pelkoa ja huolta (31 %), vasemmiston äänenkannattajat (32 %) ja maaseudulla asuvat (30 %) epäluottamusta. Erityisesti eläkeläiset tuntevat halua EU:n hylkäämiseen (19 %).

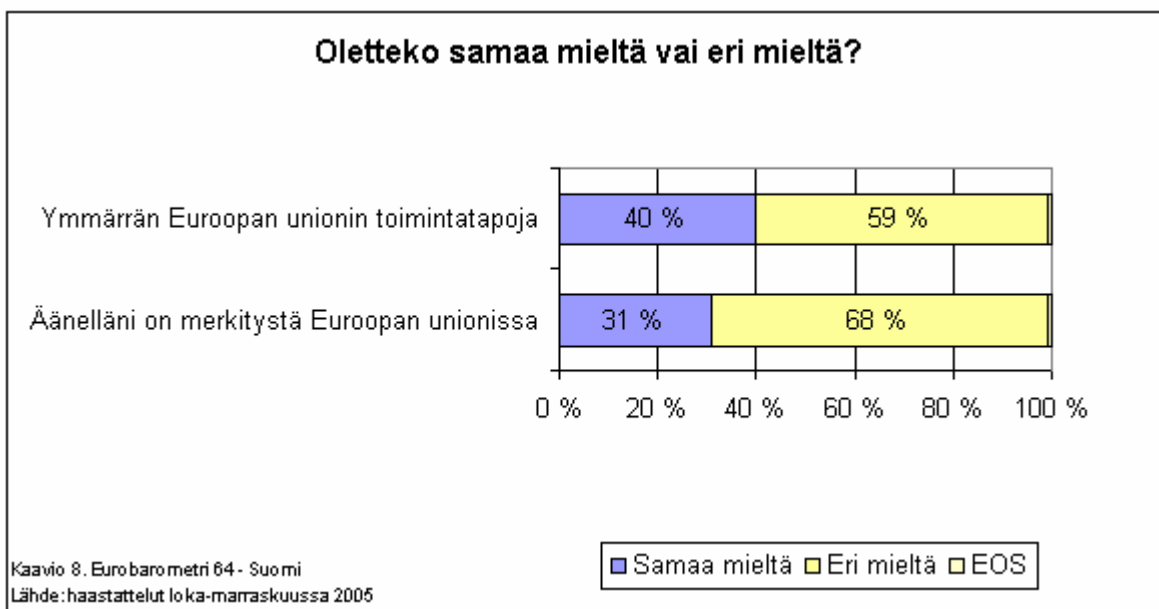

Innostuneimpia Euroopan unionista vaikuttavat olevan irlantilaiset, joista neljännes sanookin tuntevansa innostuneisuutta. Toivoa puolestaan tuntevat kyproslaiset (59 %), slovenialaiset (58 %),

puolalaiset (56 %) ja virolaiset (55 %). Pelkoa ja huolta Euroopan unioni saa tuntemaan etenkin itävaltalaisista (39 %), kyproslaisista ja saksalaisten (35 %) keskuudessa. 17 prosenttia itävaltalaisista sanoo, että Euroopan unioni saa heidän tuntemaan halua sen hylkäämiseen.

3.2 Kansalaisen ääni Euroopan unionissa

Kansalaisilta tiedusteltiin myös, kokevatko he ymmärtävänsä Euroopan unionia ja uskovatko he, että heidän äänellään on merkitystä. 40 prosenttia suomalaisista sanoo ymmärtävänsä Euroopan unionin toimintatapoja, siinä missä 59 prosenttia kansalaisista ei omasta mielestään ymmärrä niitä. 68 prosenttia suomalaisista puolestaan uskoo, ettei heidän äänellään ole merkitystä ja vain 31 % on sitä mieltä, että sillä on merkitystä. Etenkin suurissa kaupungeissa asuvat (40 %), 15-24 –vuotiaat ja opiskelijat (39 %) uskovat, että heidän äänellään on merkitystä. Kaikkein vähiten oman äänensä merkitykseen Euroopan unionissa uskovat kotityötä tekevät, 40-54 –vuotiaat, työttömät ja pienissä kaupungeissa asuvat.

Jos vertaamme suomalaisten mielipiteitä kaikkien Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaisten keskiarvoon voimme todeta, että luvut ovat hyvin samanlaisia. Kaikista kansalaisista 41 prosenttia uskoo ymmärtävänsä Euroopan unionin toimintatapoja ja 34 prosenttia puolestaan uskoo, että heidän äänellään on merkitystä. Euroopan unionin toimintatapoja uskovat parhaiten ymmärtävänsä hollantilaiset (58 %), luxemburgilaiset (54 %), ranskalaiset (52 %) ja tanskalaiset (50 %). Huonoimmin toimintatapoja uskovat ymmärtävänsä tšekit (79 %), latvialaiset (76 %), virolaiset (75 %), britit (74 %) ja kreikkalaiset (71 %).

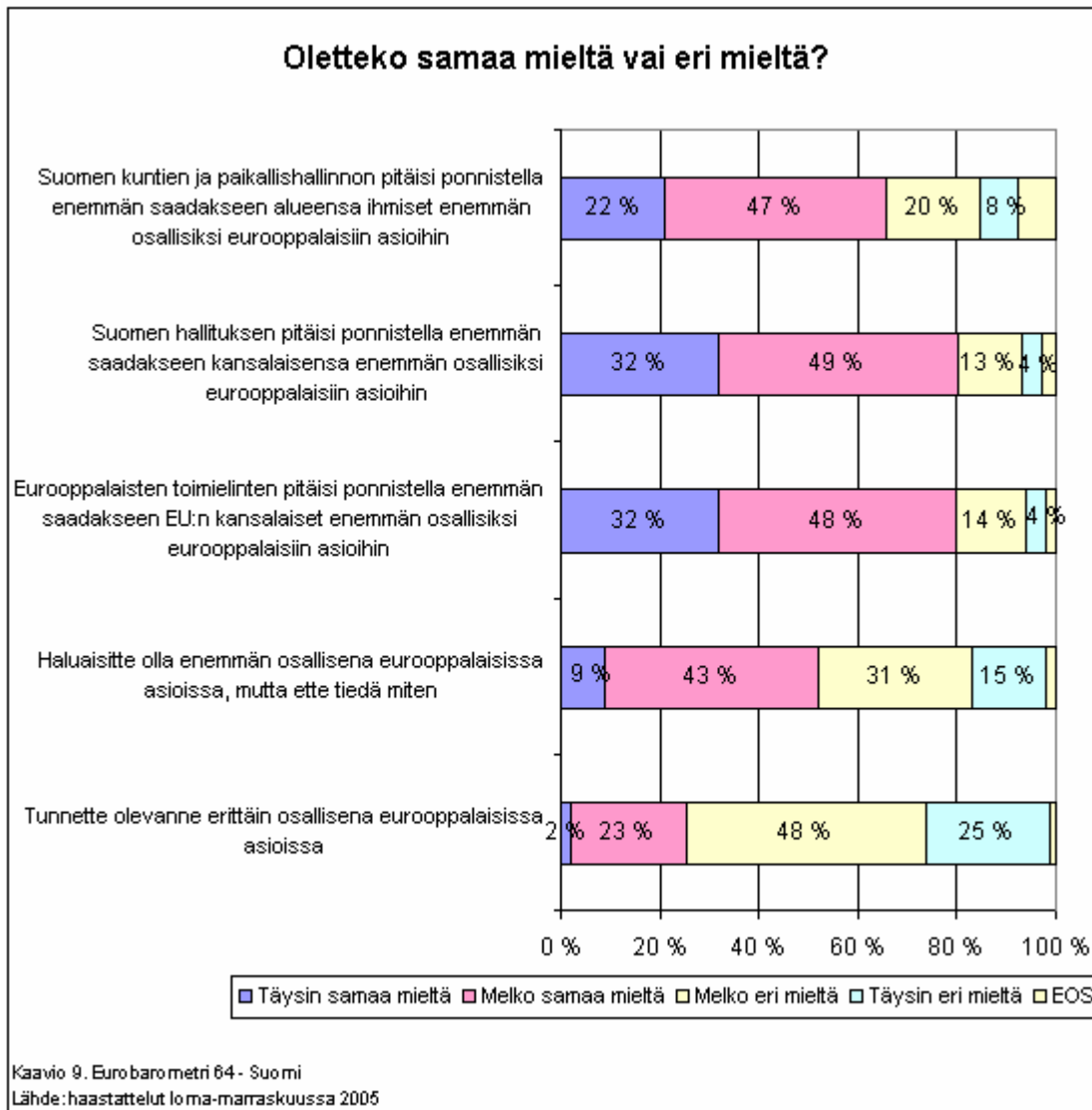
59 prosenttia puolalaisista uskoo oman äänen merkitykseen Euroopan unionissa. Muita oman äänensä merkitykseen uskovia kansalaisia ovat luxemburgilaiset ja kyproslaiset (molemmat 56 %) sekä hollantilaiset (51 %). Vähiten oman äänensä merkitykseen uskovat tšekit ja isobritannialaiset (molemmat 62 %) sekä slovakialaiset ja espanjalaiset (molemmat 60 %).

3.3 Suomi ja eurooppalaiset asiat

Tällä kertaa Eurobarometri-mielipidemittauksessa kysyttiin myös kansalaisten suhtautumista eurooppalaisiin asioihin; tuntevatko kansalaiset itsensä osallisiksi ja haluaisivatko he itse osallistua enemmän?

- 73 prosenttia suomalaisista ei tunne olevansa osallisena eurooppalaisissa asioissa -

Alla olevasta kaaviosta voimme havaita, että peräti 73 prosenttia suomalaisista ei tunne olevansa osallisena eurooppalaisissa asioissa. Yli puolet kansalaisista (52 %) olisi kiinnostunut olemaan enemmän osallisena, muttei tiedä miten. 81 prosenttia kansalaisista uskoo, että Suomen hallituksen pitäisi ponnistella enemmän saadakseen kansalaisensa paremmin osallisiksi eurooppalaisiin asioihin. Lähestulkoon yhtä moni suomalainen (80 %) uskoo, että myös eurooppalaisten toimielinten pitäisi ponnistella enemmän saadakseen EU:n kansalaiset paremmin osallisiksi eurooppalaisten asioiden suhteen. 69 prosenttia puolestaan on sitä mieltä, että olisi kuntien ja paikallishallinnon tehtävä ponnistella enemmän saadakseen oman alueensa asukkaat paremmin osallisiksi eurooppalaisista asioista.

Jos vertaamme eri sosiodemograafisia ryhmiä toisiinsa voimme todeta, että kaikkein eniten osallisiksi itsensä tuntevat itsenäisen ammatin harjoittajat (42 %). Johtavassa asemassa työskentelevät (59 %) puolestaan haluaisivat osallistua enemmän, mutteivät tiedä miten. Etenkin ruumiillisen työn tekijät ja suurissa kaupungeissa asuvat ovat sitä mieltä, että Euroopan unionin toimielinten tulisi ponnistella saadakseen kansalaiset osallisiksi eurooppalaisista asioista. Suurkaupungeissa asuvien mielestä (88 %) tämä olisi myös kansallisen hallituksen tehtävä. Opiskelijat (77 %) puolestaan ovat eniten sitä mieltä, että tämä olisi kuntien ja paikallishallinnon tehtävä.

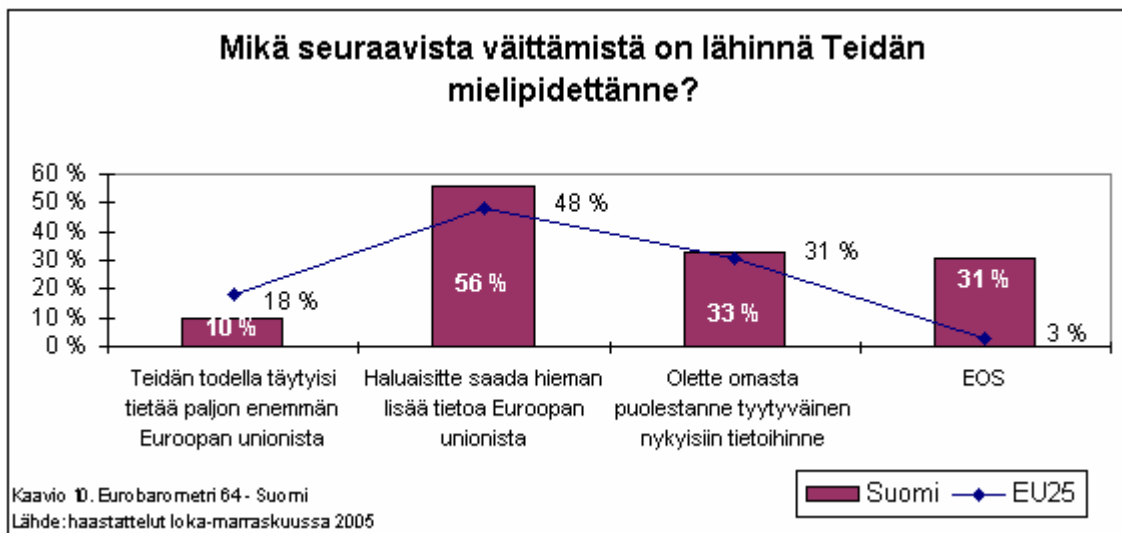
Verrattaessa suomalaisten vastauksia kaikkien jäsenmaiden keskiarvoon yllä olevan kaavion mukaisissa kysymyksissä voidaan todeta, ettei merkittäviä eroja ole havaittavissa. Vasta kun tarkastelemme eri jäsenmaiden vastauksia voimme havaita todellisia eroja mielipiteissä. Eniten osallisia tunsivat olevansa unkarilaiset (51 %), ruotsalaiset (44 %) ja hollantilaiset (43 %). Kaikkein vähiten osallisiksi itsensä puolestaan kokivat slovakialaiset (86 % ei tunne itseään osalliseksi), britit (85 %), tšekit, kreikkalaiset ja slovenialaiset (kaikki 83 %) sekä virolaiset (80 %). Niitä kansalaisia, jotka haluaisivat olla enemmän osallisina, mutteivät tiedä miten, ovat mm. kreikkalaiset (71 %) sekä kyproslaiset ja italialaiset (molemmat 59 %).

3.4 Kansalaisten EU-tietämyksen tarve

Kansalaisilta kysyttiin myös heidän EU-tietämyksensä tarpeesta ja siitä, uskovatko he, että heillä on tarpeeksi EU-tietämystä? Yli puolet suomalaisista (56 %) haluaisi saada hieman lisää tietoa Euroopan unionista ja 10 prosenttia haluaisi paljon enemmän tietoa. 33 prosenttia on tyytyväisiä nykyiseen tiedon määräänsä ja 31 prosenttia ei osaa sanoa, onko heillä tarpeeksi tietoa Euroopan unionista, vai tarvitsisivatko he sitä lisää?

- 66 % suomalaisista haluaisi enemmän tietoa Euroopan unionista -

14 prosenttia maaseudulla asuvista sanoo, että heidän tulisi tietää paljon enemmän Euroopan unionista. Hieman lisätietoa tarvitsevat omasta mielestään suurissa kaupungeissa asuvat (64 %) ja ruumiillista työtä tekevät (63 %). Kaikkein tyytyväisimpiä nykyisten tietojensa määrään ovat puolestaan kodista huolehtivat (55 %).

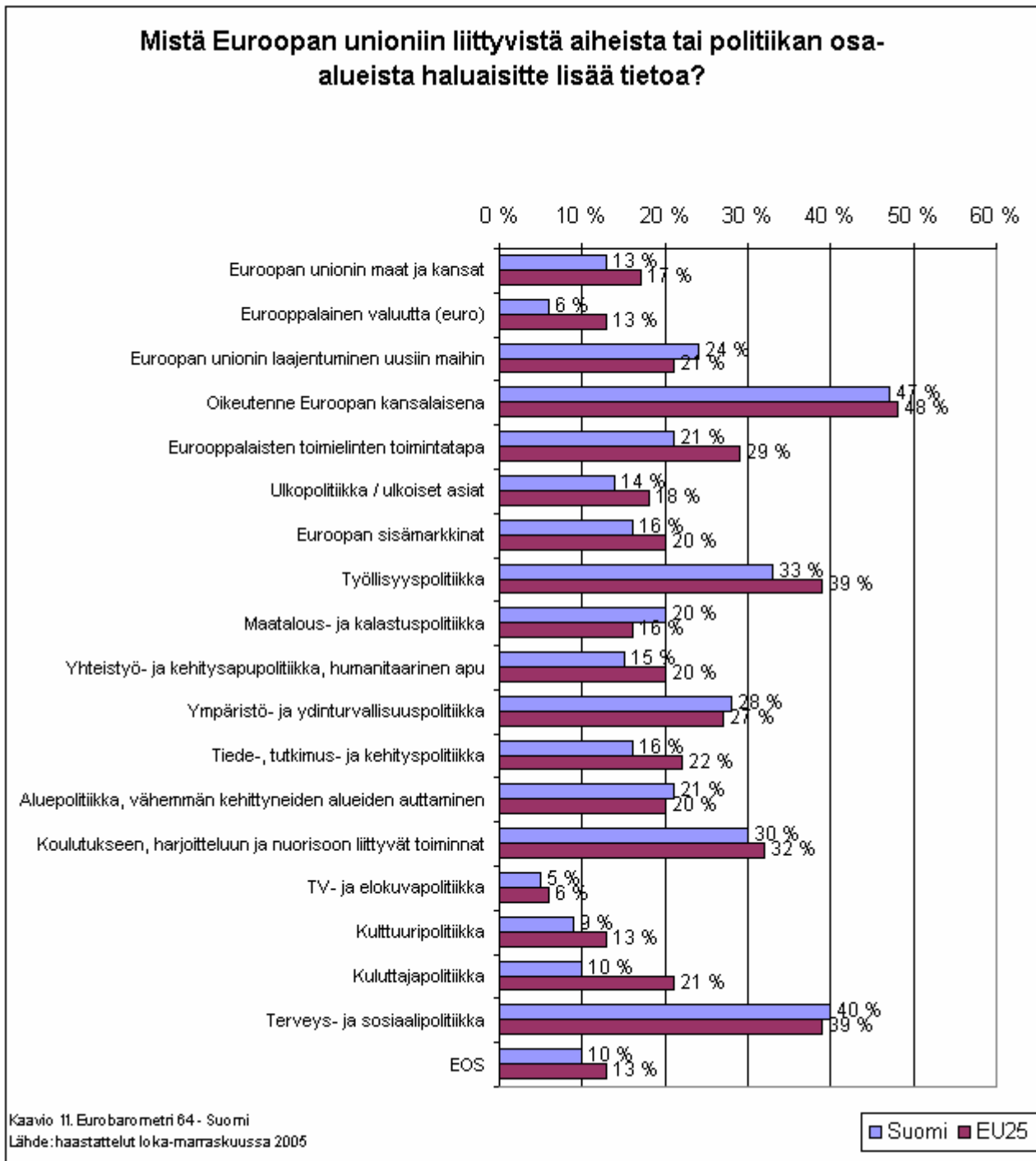
Kaikkien jäsenmaiden kansalaisista paljon enemmän tietoa kaipaavat etenkin kreikkalaiset (42 %), jonkin verran enemmän tietoa kyproslaiset (68 %), ranskalaiset (58 %), italialaiset (57 %), tanskalaiset (56 %) ja puolalaiset (55 %). Kaikkein tyytyväisimpiä nykyisen tietonsa määrään olivat puolestaan slovenialaiset (49 %), luxemburgilaiset (48 %) ja itävaltalaiset (47 %).

3.5 Mistä Euroopan unioniin liittyvästä asiasta haluaisitte enemmän tietoa

Tämän jälkeen kansalaisilta kysyttiin, mistä Euroopan unioniin liittyvistä aiheista tai politiikan osa-alueista he erityisesti haluaisivat lisää tietoa. Alla olevasta kaaviosta voimme todeta, että suomalaiset haluaisivat tietoa etenkin oikeuksistaan Euroopan kansalaisena, terveys- ja sosiaalipolitiikasta sekä työllisyyspolitiikasta. Kaaviosta havaitsemme myös, ettei suomalaisten tiedontarve suurestikaan poikkea kaikkien jäsenmaiden keskiarvosta - samat asiat kiinnostavat kansalaisia ympäri Eurooppaa.

- suomalaiset haluaisivat tietoa etenkin oikeuksistaan Euroopan kansalaisena, terveys- ja sosiaalipolitiikasta sekä työllisyyspolitiikasta -

Sosiodemografisessa vertailussa ei ole havaittavissa merkittäviä eroja. Itsenäiset ammattinharjoittajat ovat muita enemmän kiinnostuneita tietämään Euroopan sisämarkkinoista (35 %) ja aluepolitiikasta (33 %). Opiskelijoita puolestaan kiinnostaa koulutukseen, harjoitteluun ja nuorisoon liittyvät toiminnot (49 %), kulttuuripolitiikka (19 %) sekä TV- ja elokuvapolitiikka (18 %). Itäsuomalaisia puolestaan kiinnostaa selvästi muita enemmän terveys- ja sosiaalipolitiikka (55 %).

Jos tarkastelemme muiden jäsenmaiden vastauksia voimme todeta, että maltalaisia kiinnostaa lisätieto eurosta ja luxemburgilaisia laajentumisesta. Omat oikeudet Euroopan kansalaisina

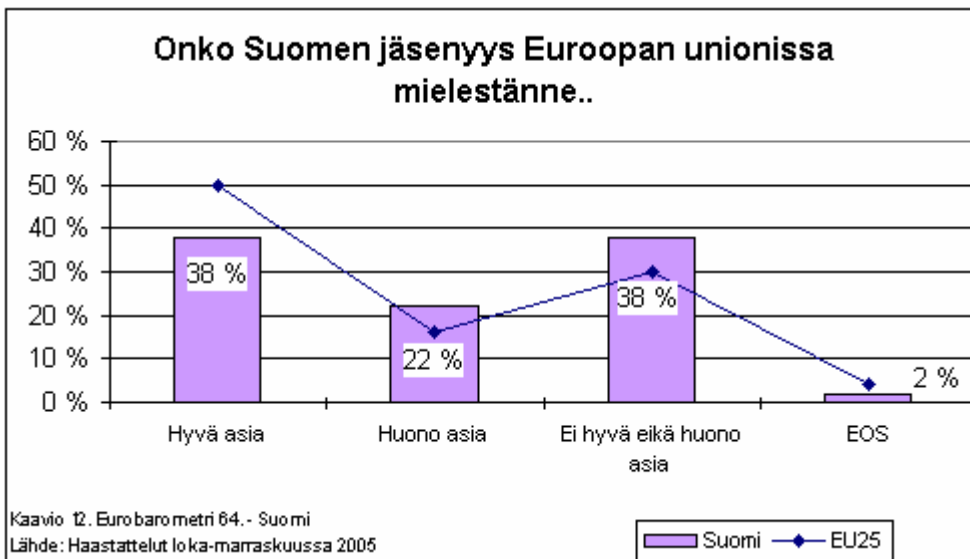
kiinnostavat kreikkalaisia ja kyproslaisia. EU-instituutioiden toimintatapa kiinnostaa tanskalaisia ja kreikkalaisia, työllisyyspolitiikka puolestaan belgialaisia. Hollantilaiset haluaisivat lisätietoa kehitysyhteistyöstä, kuten myös ympäristöpolitiikasta, joka kiinnostaa myös tanskalaisia. Aluepolitiikasta haluaisivat puolestaan lisätietoa slovakialaiset, koulutuksesta kyproslaiset ja terveyst- ja sosiaalipolitiikasta belgialaiset, tšekit ja hollantilaiset.

4 EUROOPAN UNIONIN JÄSENYYS

4.1 Suomen EU-jäsenyyden kannatus

- 38 % suomalaisista pitää Suomen jäsenyyttä Euroopan unionissa hyvänä asiana -

Alla olevasta kaaviosta voimme havaita, että 38 prosenttia suomalaisista pitää Suomen jäsenyyttä Euroopan unionissa hyvänä asiana, 22 prosenttia taas huonona. Suomalaisista 38 prosenttia on sitä mieltä, ettei Suomen jäsenyys Euroopan unionissa ole hyvä, eikä huono asia. Suomen jäsenyyttä hyvänä asiana pitävien kansalaisten määrä on laskenut seitsemän prosenttiyksikköä puolessa vuodessa. Jäsenyyttä huonona asiana pitävien kansalaisten määrä on puolestaan noussut neljä prosenttiyksikköä tuona samana aikana.

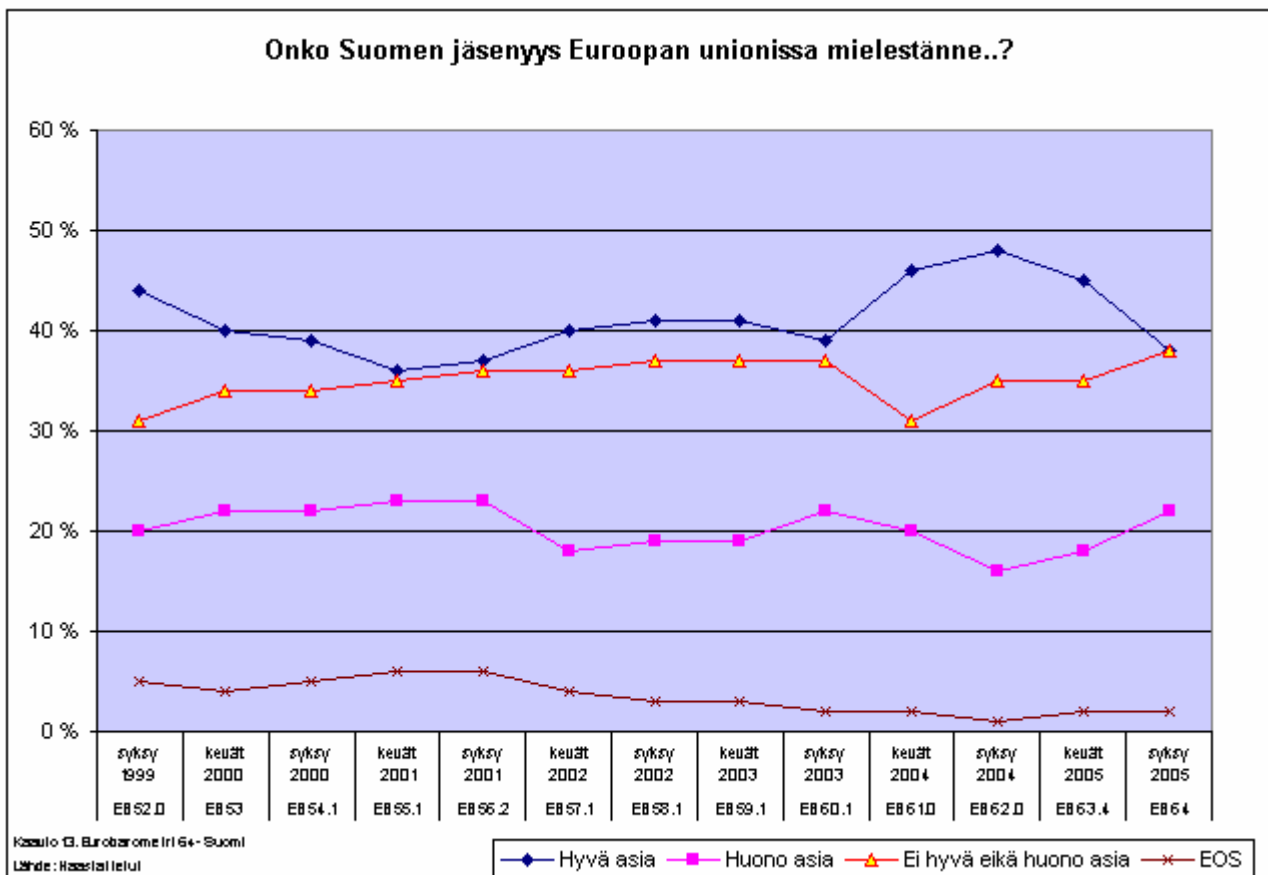
Tarkasteltaessa mielipiteitä eri ryhmien välillä voidaan todeta, että 55 prosenttia oikeiston äänenkannattajista pitää Suomen jäsenyyttä Euroopan unionissa hyvänä asiana. Samaa mieltä on myös 52 prosenttia itsenäisen ammatin harjoittajista ja johtavassa asemassa työskentelevistä. Keskustan äänenkannattajista jäsenyyttä pitää hyvänä asiana 35 prosenttia ja vasemmiston äänenkannattajista 33 prosenttia. Suurkaupungissa asuvista tätä mieltä on 47 prosenttia ja opiskelijoista 46 prosenttia. Miehet (44 %) pitävät naisia (33 %) enemmän jäsenyyttä Euroopan unionissa hyvänä asiana. Myös eteläsuomalaiset pitävät jäsenyyttä hyvänä asiana useammin kuin muualla Suomessa asuvat. Koulutustaso näyttää vaikuttavan mielipiteisiin ja voidaan todeta, että mitä korkeampi vastaajan koulutustaso on, sitä todennäköisemmin hän pitää Suomen jäsenyyttä

Euroopan unionissa hyvänä asiana. Korkeakoulutetuista tätä mieltä on 49 prosenttia, kun taas vähiten koulutetuista jäsenyyttä pitää hyvänä asiana vain 22 prosenttia.

- jäsenyyttä pitävät hyvänä asiana itsenäisen ammatin harjoittajat, johtavassa asemassa työskentelevät, korkeasti koulutetut ja opiskelijat -

Kaikkien jäsenmaiden kansalaisista maansa jäsenyyttä Euroopan unionissa pitää hyvänä asiana 50 prosenttia, huonona asiana 16 prosenttia ja ”ei hyvänä eikä huonona” asiana 30 prosenttia. Jos vielä vertaamme Suomen lukuja muiden jäsenvaltioiden lukuihin, voimme todeta, että niiden kansalaisten määrä, jotka pitävät maansa jäsenyyttä Euroopan unionissa hyvänä asiana on suurin Luxemburgissa (82 prosenttia, + 2 prosenttiyksikön muutos puolessa vuodessa), Irlannissa (73 prosenttia, - 2 % puolessa vuodessa) ja Hollannissa (70 prosenttia, - 7 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa), ja pienin puolestaan Ruotsissa (32 prosenttia) ja Itävallassa (25 prosenttia). Suomen ohella jäsenmaita, joissa jäsenyyttä hyvänä asiana pitävien kansalaisten määrä on alle puolet ovat Ranska, Itävalta, Ruotsi, Iso-Britannia, Malta, Unkari, Latvia, Kypros, Viro, Tšekin tasavalta ja Slovenia.

Voidaan myös todeta, että menneiden vuosien aikana muodostunut neljän Euroopan unioniin skeptisimmän suhtautuvan jäsenvaltion, Iso-Britannian, Itävallan, Ruotsin ja Suomen joukkue on saanut jäseniä uusista jäsenmaista.

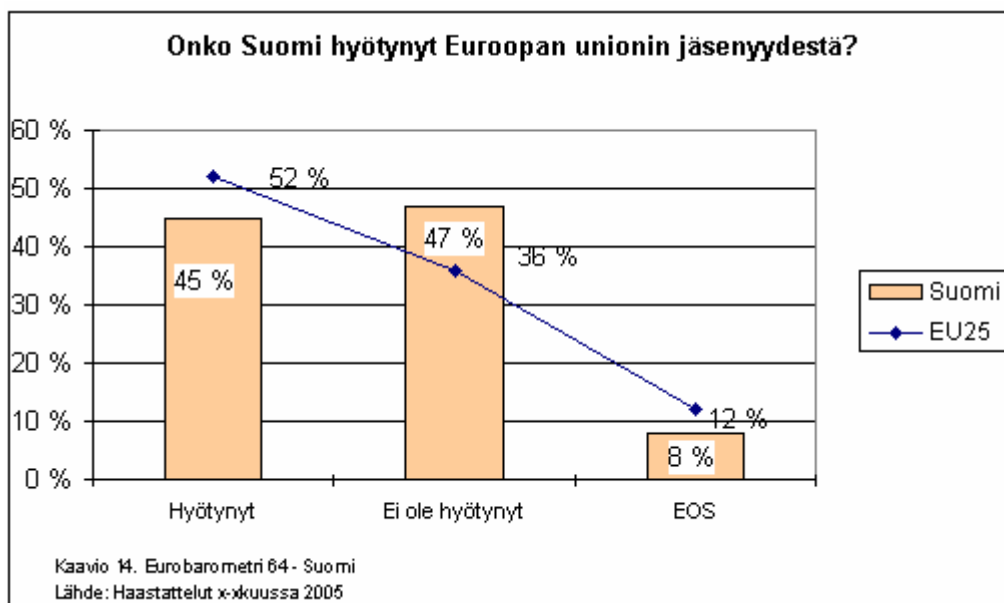

Tarkasteltaessa kehitystä kuuden viimeisen vuoden aikana voidaan havaita, että niiden kansalaisten määrä, jotka pitävät Suomen jäsenyyttä Euroopan unionissa hyvänä asiana, on vuonna 2005 kääntynyt laskuun, noustuaan tasaisesti keväästä 2001 lähtien, syksyä 2003 lukuun ottamatta. Syyinä muutokseen saattavat olla mm. vaikeat neuvottelut Euroopan unionin budjetista sekä perustuslaki, jonka Ranska ja Hollanti tyrmäsivät kansanäänestyksissään.

4.2 EU-jäsenyyden mukanaan tuomat hyödyt

- Suomalaisista 47 % on sitä mieltä, että Suomi ei ole hyötynyt jäsenyydestään -

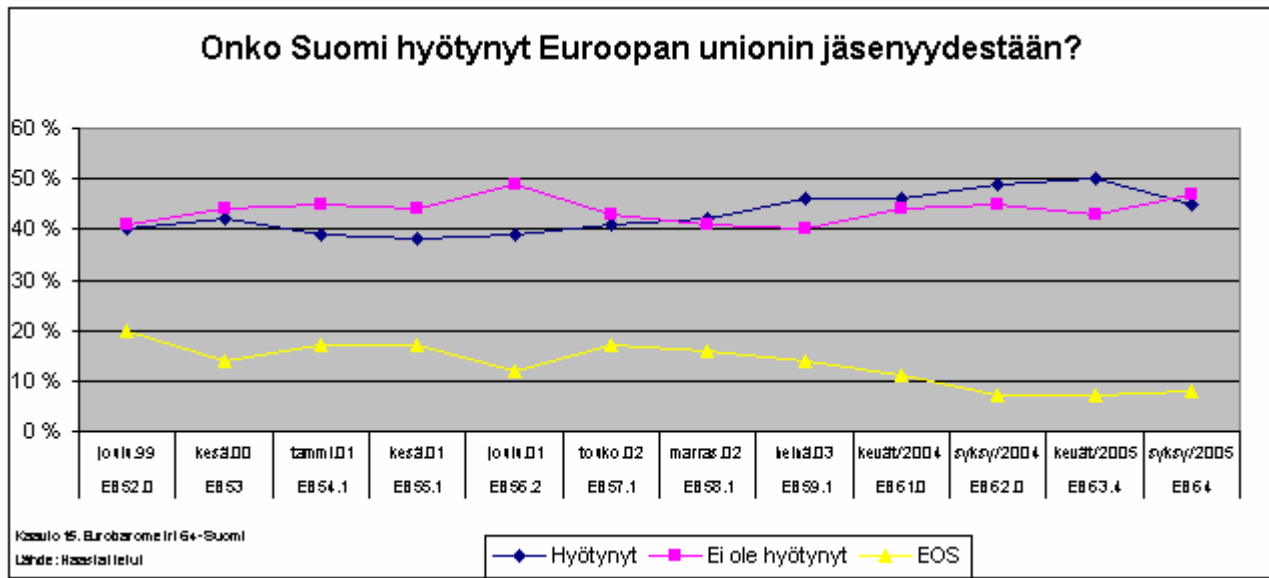
Kansalaisilta kysyttiin myös, ovatko he sitä mieltä, että Suomi on hyötynyt jäsenyydestään Euroopan unionissa? Suomalaisista 45 prosenttia oli sitä mieltä, että Suomi on hyötynyt jäsenyydestään. Tässä on viiden prosenttiyksikön lasku puolessa vuodessa, eli edellisestä mielipidemittauksesta, joka tehtiin keväällä 2005. Niiden määrä, jotka eivät usko Suomen hyötynneen jäsenyydestään on noussut puolessa vuodessa neljä prosenttiyksikköä 43 prosentista 47 prosenttiin.

Jos tarkastelemme suomalaisia ryhmittäin, voimme todeta, että eniten Suomen uskovat hyötynneen jäsenyydestään 15-24 -vuotiaat, opiskelijat, oikeiston äänenkannattajat, johtavassa asemassa työskentelevät ja itsenäisen ammatin harjoittajat. Suomen katsovat hyötynneen vähiten eläkeläiset, toimihenkilöt, 55 -vuotta täyttäneet, vasemmiston ja keskustan äänenkannattajat, ruumiillisen työn tekijät ja naiset.

Kaikkien jäsenmaiden kansalaisista 52 % (-3 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa) uskoo maansa hyötynneen jäsenyydestään Euroopan unionissa ja 36 % (+3 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa) puolestaan ei usko maansa hyötynneen jäsenyydestä. Tarkasteltaessa, missä maissa on eniten sellaisia kansalaisia, jotka eivät usko maansa hyötynneen Euroopan unionin jäsenyydestä, nousevat kärkeen seuraavat maat: Ruotsi (56 %, +6 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa), Kypros (53 %, +4

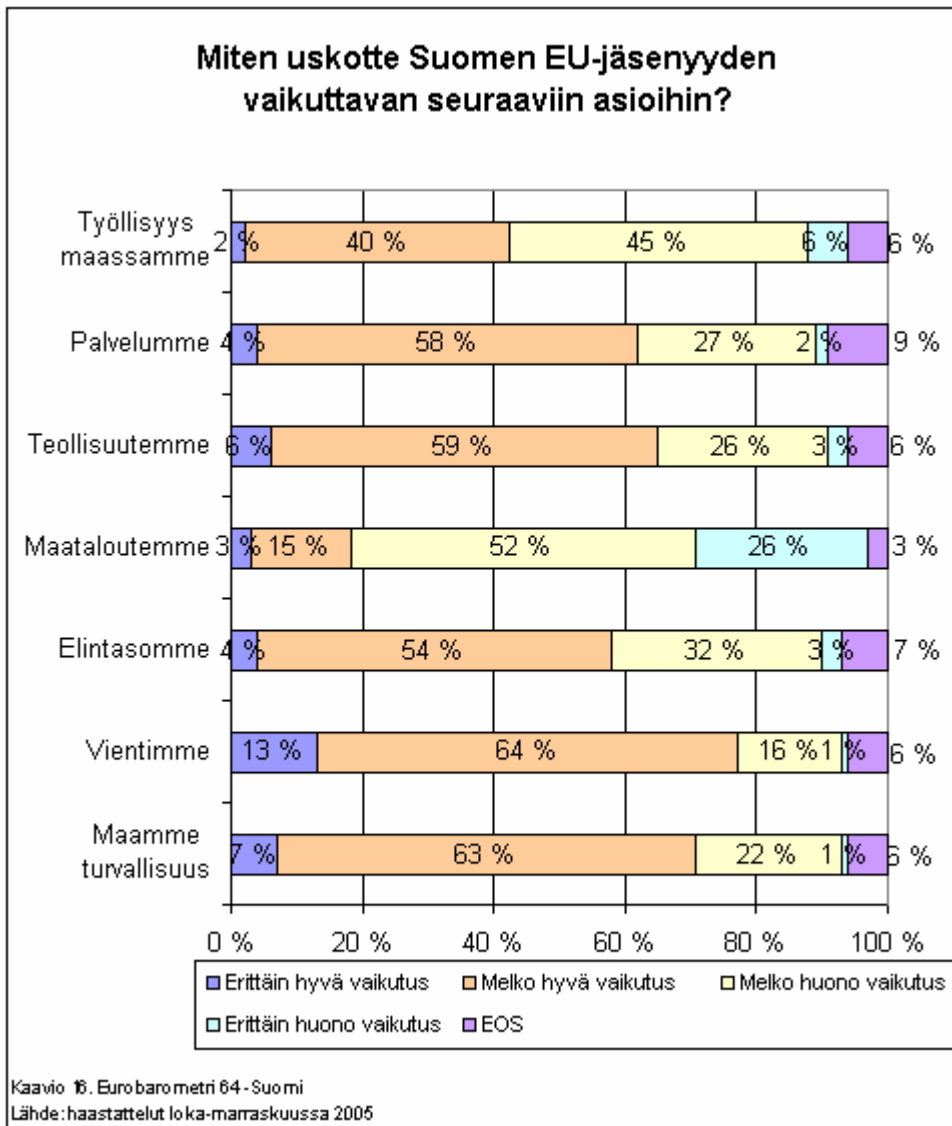
prosenttiyksikköä puolessa vuodessa), Itävalta (46 %, +2 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa). Suomalaisen kanssa samoissa luvuissa ovat isobritannialaiset, joista myös 47 % ei usko maansa hyötynen jäsenyydestään, sekä saksalaiset (46 %). Eniten jäsenyydestä uskovat hyötynensä irlantilaiset (86 %), luxemburgilaiset (75 %), liettualaiset (70 %) sekä tanskalaiset ja espanjalaiset (molemmat 69 %).

Jos tarkastelemme mielipiteen kehitystä Suomessa sen suhteen, onko Suomi hyötynyt jäsenyydestään syksystä 1999 lähtien, voimme havaita, että syksyyn 2002 asti niiden kansalaisten määrä, jotka eivät uskoneet Suomen hyötynen EU-jäsenyydestään oli suurempi kuin niiden, jotka ovat uskoivat Suomen hyötynen. Syksystä 2002 jäsenyyden hyötynen uskoviensa kansalaisten määrä on ollut suurempi kuin niiden kansalaisten määrä, jotka eivät ole uskoneet Suomen hyötynen jäsenyydestään. Nyt syksyllä 2005 niiden kansalaisten määrä, jotka eivät usko Suomen hyötynen jäsenyydestään on jälleen suurempi kuin niiden, jotka uskovat Suomen hyötynen.

4.3 EU-jäsenyyden vaikutus Suomessa

Suomalaisilta tiedusteltiin myös, miten he uskovat Suomen EU-jäsenyyden vaikuttavan erinäisiin asioihin maassamme. Jäsenyyden Euroopan unionissa uskottiin vaikuttavan positiivisesti etenkin Suomen vientiteollisuuteen ja teollisuuteen yleensä, maamme turvallisuuteen ja palveluihin. Jäsenyyden nähtiin vaikuttavan negatiivisesti etenkin maatalouteen ja työllisyyteen Suomessa.

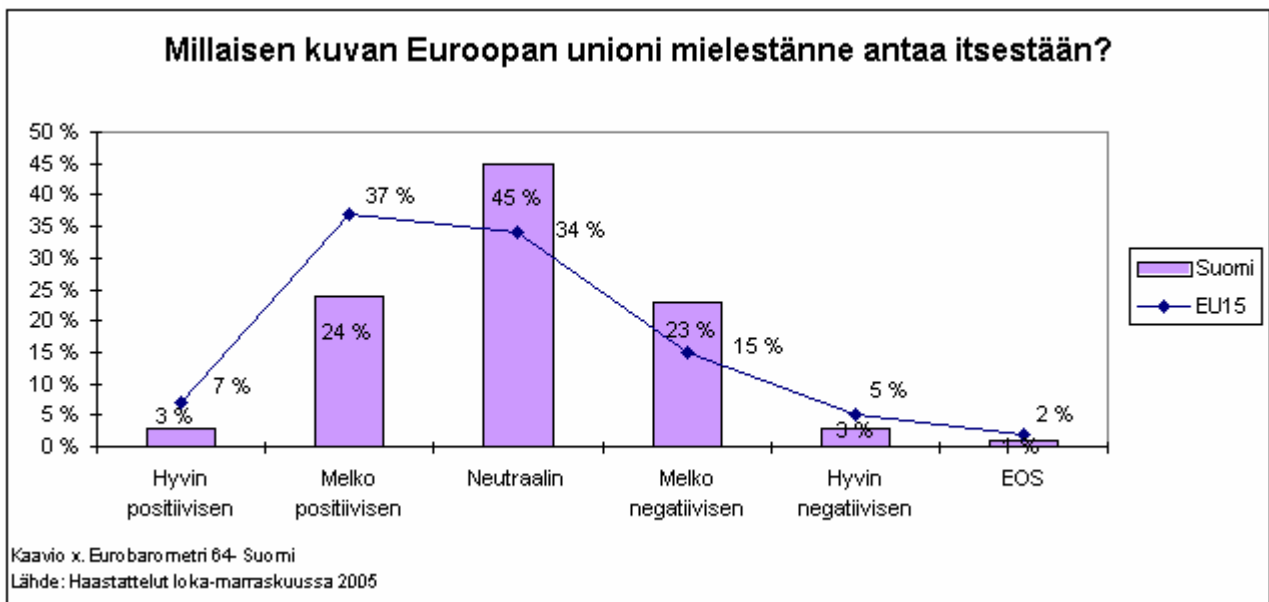
Jos vertaamme suomalaisten mielipiteitä muiden EU-kansalaisten mielipiteeseen voimme havaita, että Euroopan unionin negatiiviseen vaikutukseen maataloudessa uskovat eniten suomalaiset. Muita kansalaisia joiden mielestä EU on vaikuttanut negatiivisesti maansa maatalouteen ovat unkarilaiset, slovakialaiset ja tšekit. Etenkin saksalaiset (75 %) ja ranskalaiset (71 %) uskovat jäsenyyden Euroopan unionissa vaikuttaneen negatiivisesti työllisyystilanteeseen maassaan. Myös yli 60 prosenttia portugalilaisista, itävaltalaisista ja belgialaisista on tätä mieltä.

Jos vertaamme suomalaisten vastauksia tähän kysymykseen keväällä 2004 tehdyssä Eurobarometri –mielipidemittauksessa, jossa kansalaisilta tiedusteltiin millaisia pelkoja heillä on liittyen Euroopan unioniin, voimme todeta vastausten olevan hyvin saman suuntaisia. Silloin suomalaisia huolestuttivat mm. työpaikkojen siirtyminen toisaalle ja suomalaisten maanviljelijöiden vaikeuksien lisääntyminen. Kansalaisia huolestutti myös Suomen Euroopan unionille maksamien maksujen mahdollinen lisääntyminen. Joulukuun 2005 puolella välissä Brysselissä pidetty huippukokous osoitti tämän huolenaiheen aiheelliseksi. Pääministeri Vanhanen arvioi Helsingin Sanomissa (19.12.2005), että Suomen tulot Euroopan unionilta putoavat vuosina 2007-2013 kuusi prosenttia ja maksut puolestaan kasvavat kahdellatoista prosentilla. Pääministerin mukaan tämä on Suomen lasku Euroopan unionin laajentumisesta.

4.4 EU:n itsestään antama vaikutelma

Kansalaisia pyydettiin myös kertomaan, minkälaisen kuvan Euroopan unioni heidän mielestään itsestään antaa. Suomalaisista kolme prosenttia oli sitä mieltä, että Euroopan unioni antaa itsestään hyvin positiivisen kuvan ja 24 prosentin mielestä se antaa itsestään melko positiivisen kuvan. Lähes puolet, eli 45 prosenttia suomalaisista on sitä mieltä, että Euroopan unionin itsestään antama kuva on neutraali. 23 prosentin mielestä kuva on melko negatiivinen ja kolmen prosentin mielestä hyvin negatiivinen.

Euroopan unioni antaa itsestään positiivisen kuvan etenkin kodista huolehtivien, 15-24 –vuotiaiden, opiskelijoiden ja toimihenkilöiden mielestä. Negatiivisena kuvaa pitävät etenkin eläkeläiset, 55 vuotta täyttäneet ja vasemmiston äänenkannattajat.

Yllä olevasta kaaviosta voimme havaita, että Euroopan unionin kansalaiset keskimäärin näkevät unionin itsestään antaman kuvan positiivisempänä kuin suomalaiset. Kaikkein positiivisimman kuvan Euroopan unioni antaa itsestään irlantilaisten mielestä, joista 70 prosenttia on sitä mieltä, että Euroopan unionin itsestään antama kuva on hyvin tai melko positiivinen. Luxemburgilaisista 57 prosenttia ja espanjalaisista 55 prosenttia on tätä mieltä. Negatiivisen kuvan itsestään Euroopan unioni antaa puolestaan ruotsalaisten (38 %), itävaltalaisien (36 %) ja brittien (35 %) mielestä.

5 LUOTTAMUS EUROOPAN UNIONIN TOIMIELIMIIN

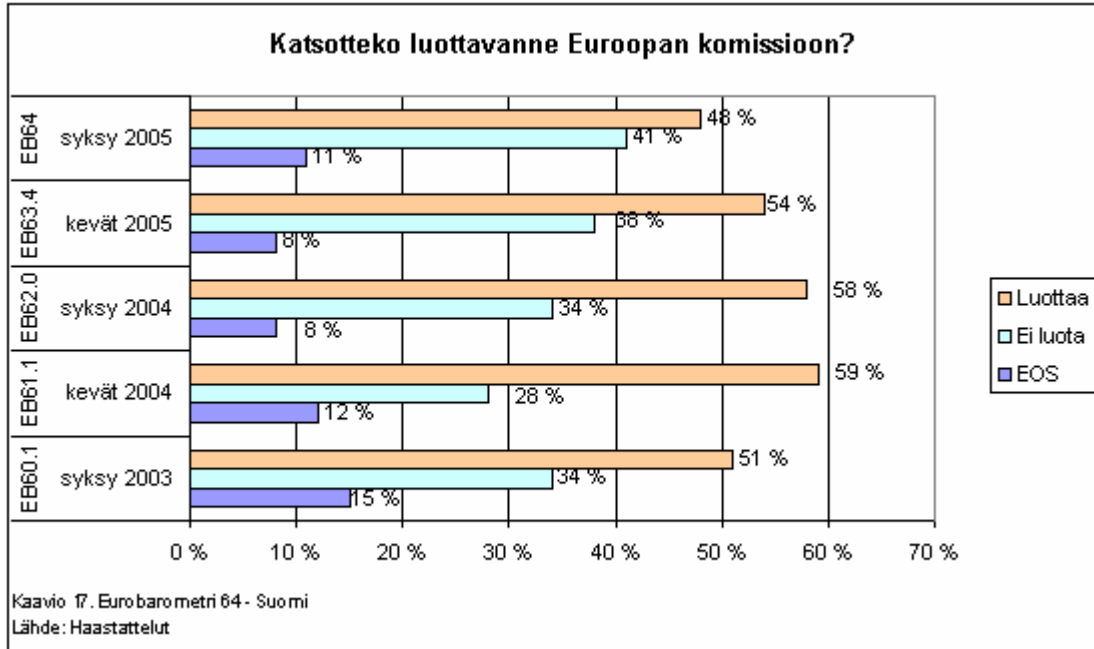
Kansalaisilta kysyttiin tarkemmin myös heidän luottamuksestaan Euroopan unionin eri toimielimiin. Alempana tarkastellaan lähemmin luottamusta Euroopan komissiota ja Euroopan unionin parlamenttia kohtaan sekä verrataan niitä muiden jäsenvaltioiden kansalaismielipiteisiin.

5.1 Luottamus komissioon

Komissio on maiden hallituksista riippumaton toimielin, joka edustaa ja puolustaa koko EU:n etuja. Jäsenvaltioiden hallitukset nimittävät komission jäsenet, ja Euroopan parlamentti vahvistaa nimitykset viideksi vuodeksi kerrallaan.

- 48 % suomalaisista luottaa Euroopan komissioon -

Alla olevasta kaaviosta voidaan havaita, että luottamus Euroopan komissioon on laskenut kuusi prosenttiyksikköä kevästä 2005 ja yhteensä 10 prosenttiyksikköä syksystä 2004. Tällä hetkellä 48 prosenttia kansalaisista luottaa komissioon. Samalla niiden kansalaisten määrä, jotka ovat vastanneet, etteivät luota komissioon, on noussut kolme prosenttiyksikköä ja vuoden takaisista luvuista yhteensä seitsemän prosenttiyksikköä. Luku on tällä hetkellä 41 prosenttia. Alla olevasta kaaviosta nähdään, että trendi on ollut laskeva vuodesta 2004. Vaikuttaa siltä, ettei komissio ole pystynyt antamaan kovin yhtenäistä ja vakuuttavaa kuvaa itsestään kansalaisille.

Tarkasteltaessa suomalaisia lähemmin voidaan todeta, että eniten komissioon luottavat opiskelijat (65 %) ja 15-24 -vuotiaat nuoret (64 %), johtavassa asemassa työskentelevät (59 %), itsenäisen ammatin harjoittajat (57 %) ja poliittisen oikeiston kannattajat (55 %). Vähiten komissioon puolestaan luottavat vasemmiston äänenkannattajat (52 % ei luota), toimihenkilöt (48 %), ruumiillisen työn tekijät ja eläkeläiset (47 %).

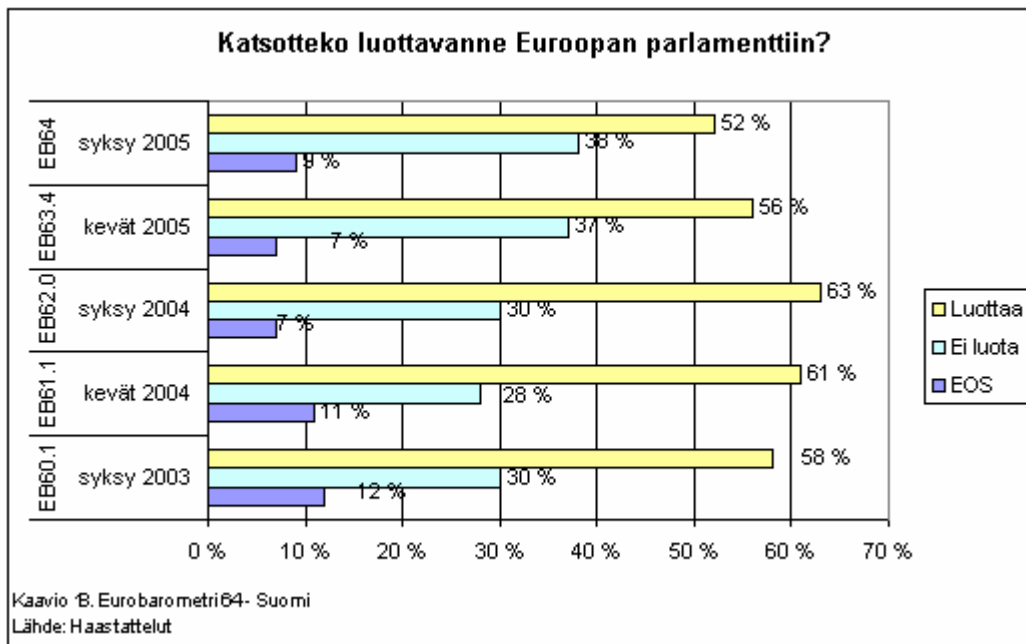
Kaikkien jäsenmaiden kansalaisista 46 prosenttia luottaa komissioon ja 33 prosenttia ei luota. Samalla voidaan kuitenkin todeta, että kaikkien jäsenmaiden kansalaisista vielä syksyllä 2004 komissioon luotti 52 prosenttia. Luottamus on siis laskenut kuusi prosenttiyksikköä vuodessa. Luottamus komissioon on suurinta Portugalissa (67 %) ja Luxemburgissa (63 %, + 2 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa). Belgiassa, jossa luottamus komissioon muutamassa edellisessä Eurobarometri – mielipidemittauksessa on ollut suurinta, se on laskenut 67 prosentista 61 prosenttiin, eli kuusi prosenttiyksikköä puolessa vuodessa. Maltalla ja Irlannissa 60 prosenttia kansalaisista luottaa komissioon; Irlannissa luottamus on noussut yhdeksän prosenttiyksikköä puolessa vuodessa. Suomalaisten ohella myös 41 prosenttia itävaltalaisista ilmoittaa, etteivät he luota komissioon. Briteistä peräti 50 prosenttia ei luota komissioon. Jos tarkastellaan kaikkien jäsenvaltioiden keskiarvoa voidaan todeta, että suomalaiset yhä edelleen luottavat komissioon kaikkien jäsenvaltioiden laskennallista keskiarvoa (46 %) enemmän, joskin ero on enää kaksi prosenttiyksikköä. Yhteenvedona voidaan todeta, että vaikka luottamus komissioon on vaihdellut suurestikin eri maissa, eivät muutokset ole välttämättä tapahtuneet samaan suuntaan; joissakin jäsenmaissa luottamus on noussut ja joissakin puolestaan laskenut.

5.2 Luottamus Euroopan parlamenttiin

Euroopan parlamentin valta ja vastuu on lisääntynyt vuosien kuluessa, erityisesti vuoden 1979 jälkeen, jolloin sen jäsenet valittiin ensimmäisen kerran yleisillä, välittömillä vaaleilla koko unionin alueella. Nykyisessä parlamentissa, joka on valittu viideksi vuodeksi kesäkuussa 2004, on 732 jäsentä 25 jäsenvaltiosta.

- Euroopan unionin parlamenttiin luottaa 52 % suomalaisista -

Luottamus Euroopan unionin parlamenttiin on ollut suomalaisten keskuudessa aina muutaman prosenttiyksikön suurempi kuin luottamus komissioon, niin tälläkin kertaa. Jos tarkastellaan viittä viimeisintä Eurobarometri –mielipidemittausta ja niiden tuloksia voidaan havaita, että luottamus parlamenttiin - oltuaan jonkin aikaa nousussa - on laskenut 11 prosenttiyksikköä vuodessa ja on tällä hetkellä alimmillaan sitten syksyn 2003. Jos taas verrataan suomalaisten keskiarvoa (52 % luottaa parlamenttiin) kaikkien jäsenvaltioiden keskiarvoon (51 % luottaa, - 1 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa), voidaan todeta sen olevan lähestulkoon saman.

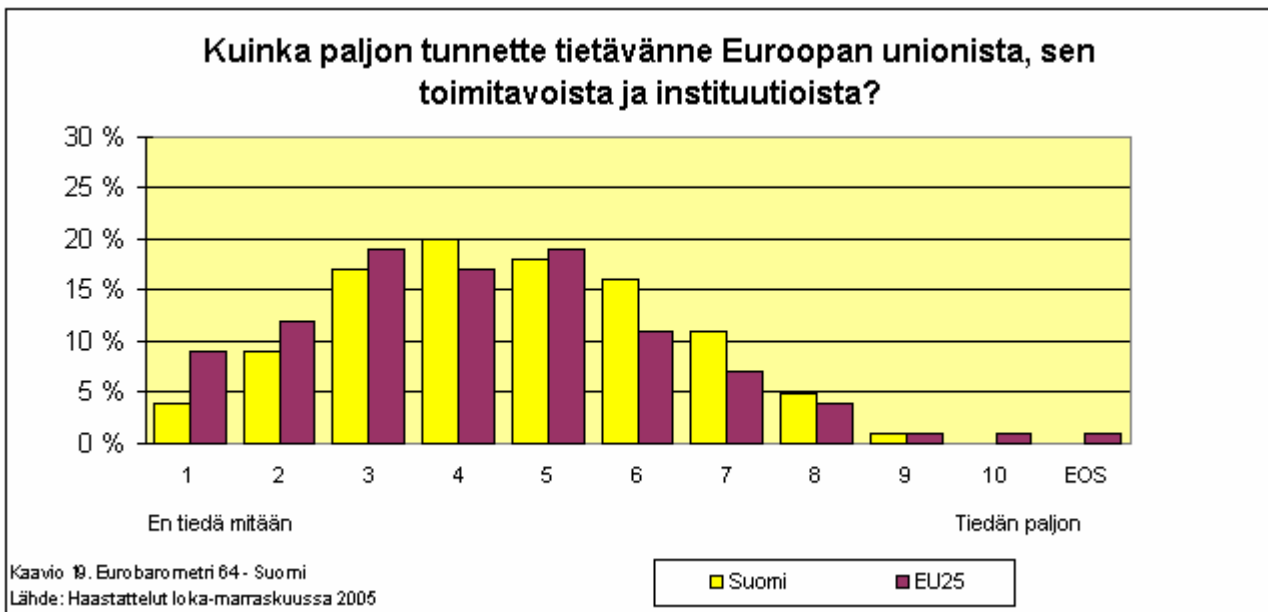
Suomalaisten mielipiteitä lähemmin tarkasteltaessa voidaan todeta, että eniten parlamenttiin luottavat opiskelijat ja 15-24 -vuotiaat nuoret (molemmat 70 %), itsenäisen ammatin harjoittajat (64 %), oikeiston äänenkannattajat (63 %) ja johtavassa asemassa työskentelevät (62 %). Vähiten parlamenttiin puolestaan luottavat vasemmiston äänenkannattajat (49 %), alle 15 -vuotiaina opintonsa päättäneet (47 %), 40-54 vuotiaat (46 %), sekä toimihenkilöt ja eläkeläiset (45 %).

Kun luottamusta parlamenttiin verrataan muiden jäsenvaltioiden lukuihin havaitaan, että suurinta luottamus on Luxemburgissa, jonka kansalaisista 68 prosenttia luottaa Euroopan parlamenttiin. Portugalilaisistakin 67 prosenttia luottaa parlamenttiin ja slovakialaisista 65 prosenttia. Belgiassa ja Unkarissa parlamenttiin luottaa 62 prosenttia kansalaisista. Epäluottamus puolestaan on suurinta Iso-Britanniassa, jossa kansalaisista peräti 55 prosenttia sanoo, etteivät he luota Euroopan parlamenttiin.

5.3 Kansalaisten EU-tietämys

Eurobarometrissä suomalaisia pyydettiin arvioimaan itse asteikolla 1-10⁽¹⁾, kuinka paljon he itse tunsivat tietävänsä Euroopan unionista, sen toimintatavoista ja instituutioista. Suurin osa suomalaisista arvioi tietotasonsa Euroopan unionista keskimääräiseksi. Suomalaiset antoivat oman EU-tietouden arvosanakseen keskimäärin 4,6. Jos vertaamme eri sosiodemografisten ryhmien vastauksia toisiinsa, voimme todeta, ettei eri ryhmien välillä ole merkittäviä eroja.

⁽¹⁾ 1 = En tiedä mitään, 10 = Tiedän paljon

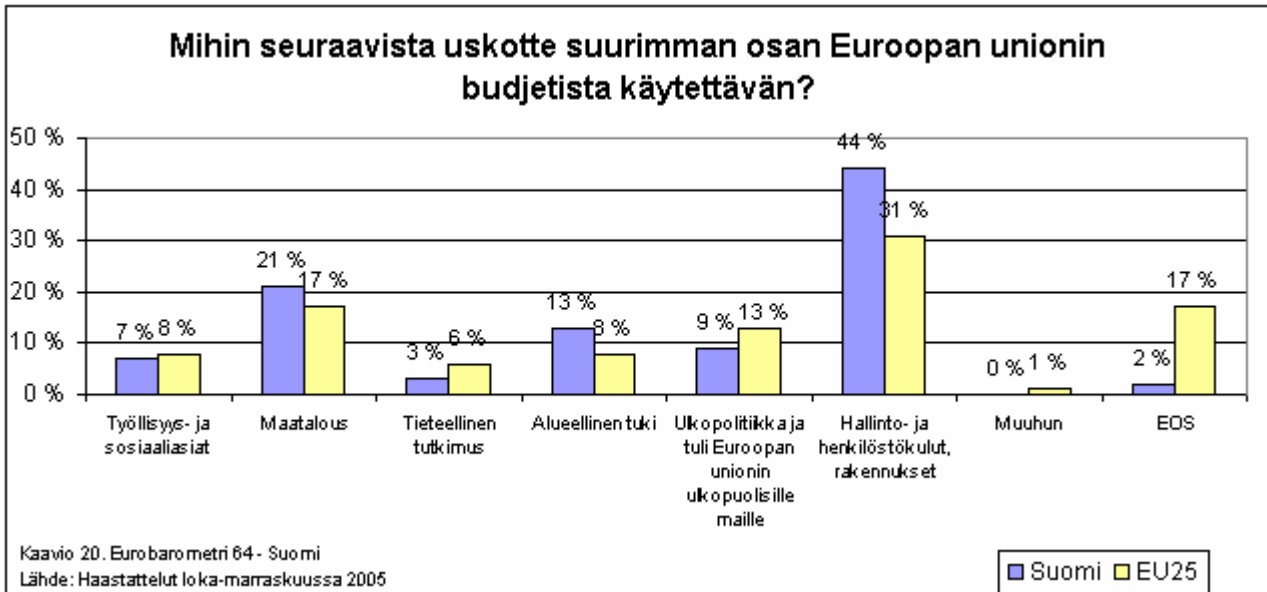
Tämä tulos on hieman Euroopan unionin jäsenvaltioiden yhteenlaskettua keskiarvoa (4,2) korkeampi. Kaikista jäsenvaltioista EU-tietoutensa huonoimmaksi arvioivat espanjalaiset ja slovakialaiset (3,7) sekä unkarilaiset (3,5). Parhaimman EU-tietämyksen katsoivat omaavansa hollantilaiset ja saksalaiset (4,8).

5.4 Kansalaisten käsityksiä Euroopan unionin budjetista ja taloudesta

Kansalaisille lueteltiin erinäisiä vaihtoehtoja ja heitä pyydettiin kertomaan, mihin niistä he uskovat suurimman osan Euroopan unionin budjetista käytettävän? Suomalaisista 44 % uskoo, että suurin osa budjetista menee hallinto- ja henkilöstökuluihin, 21 % arveli budjetin menevän maatalouteen ja 13 % alueelliseen tukeen. Tämän perusteella voidaan todeta, ettei suomalaisilla ole kovinkaan tarkkaa käsitystä siitä, mihin Euroopan unionin budjetti käytetään.

- 44 % suomalaisista uskoo, että suurin osa EU:n budjetista menee hallinto- ja henkilöstökuluihin -

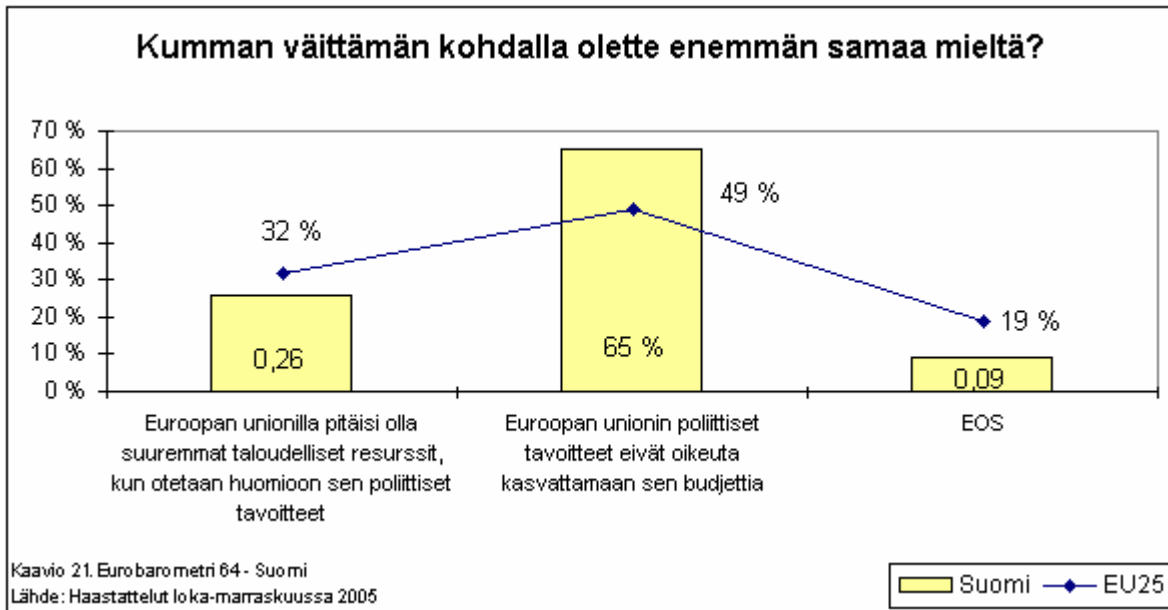
Lähimpänä oikeaa vastausta olivat itsenäisen ammatin harjoittajat, joista 36 prosenttia arveli, että suurin osa Euroopan unionin budjetista käytetään maatalouteen. Kotityötä tekevistä 53 prosenttia uskoi suurimman osan budjetista menevän hallinnollisiin kuluihin.

Jos verrataan näitä vastauksia samaan kysymykseen keväällä 2004 eli puolitoista vuotta aiemmin, voidaan todeta, että silloinkin suurin osa (44 %) kansalaisista uskoi suurimman osan budjetista käytettävän hallinto- ja henkilöstökuluihin. Maatalouden usko viedään suurimman osan 24 prosenttia ja alueellisten tukien 19 prosenttia kansalaisista. Kaiken kaikkiaan pilarien suhde toisiinsa on sama kuin aiemmassa Eurobarometri –mielipidemittauksessa.

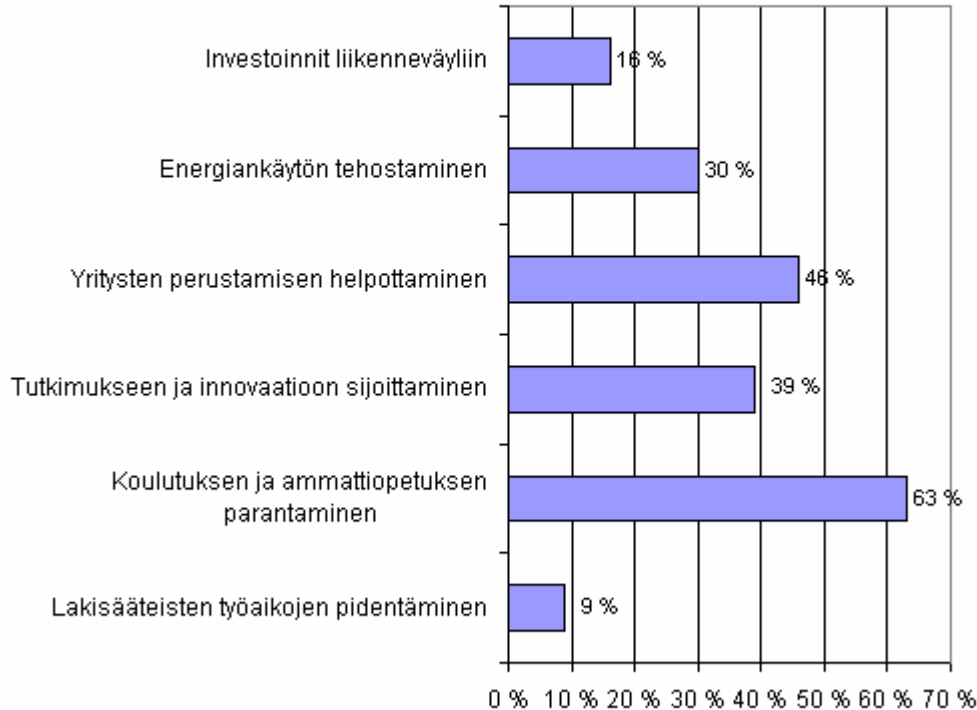
Muiden jäsenmaiden kansalaisilla ei tunnu olevan suomalaisia parempaa käsitystä siitä, mihin suurin osa budjetista käytetään. Vain 17 prosenttia kaikkien jäsenmaiden kansalaisista arveli suurimman osan budjetista menevän maatalouteen, joka tosiasiallisesti on suurin menoerä: vuonna 2004 maatalouden osuus Euroopan unionin budjetista oli 46 prosenttia. Kaikkein lähimpänä oikeaa vastausta olivat taten tanskalaiset, joista 45 prosenttia oli sitä mieltä, että suurin osa budjetista menee maatalouteen, ruotsalaisista 37 prosenttia oli tätä mieltä. Sen sijaan kreikkalaisista vain 7 prosenttia ja maltalaisista 9 prosenttia uskoi budjetin suurimman menoerän olevan maatalous. Kuten yllä todettiin, 44 prosenttia suomalaisista ja 31 prosenttia kaikkien jäsenmaiden kansalaisista uskoo budjetin kuluvan hallinto- ja henkilöstökuluihin sekä rakennuksiin. Tosiasiallisesti vuoden 2004 budjetissa näiden osuus oli 6 prosenttia. Lähimpänä oikeaa vastausta olivat latvialaiset, joista heistäkin 16 prosenttia uskoi budjetin käytettävän lähinnä hallinnollisiin kuluihin.

Kansalaisille luettiin kaksi väittämää ja heiltä kysyttiin, kumman kohdalla he ovat enemmän samaa mieltä. Ensimmäisen väittämän mukaan Euroopan unionilla pitäisi olla suuremmat taloudelliset resurssit, kun otetaan huomioon sen poliittiset tavoitteet. Suomalaisista 26 prosenttia oli tätä mieltä. Tätä mieltä olivat etenkin kyproslaiset (61 %), kreikkalaiset (59 %) ja maltalaiset (57 %). Kaikkein vähiten samaa mieltä väittämän kanssa olivat ruotsalaiset, joista vain 17 prosenttia oli sitä mieltä, että Euroopan unionilla pitäisi olla suuremmat taloudelliset resurssit. Toisen väittämän mukaan Euroopan unionin poliittiset tavoitteet eivät oikeuta kasvattamaan sen budjettia. Suomalaisista kaksi kolmasosaa (65 %) oli samaa mieltä väittämän kanssa. Suomalaisten kanssa samaa mieltä ovat ruotsalaiset (70 %), tanskalaiset (69 %), saksalaiset (66 %), slovakialaiset (65 %) sekä hollantilaiset ja itävaltalaiset (molemmat 63 %). Vähiten tätä mieltä olivat maltalaiset (14 %) ja kyproslaiset (17 %).

Suomalaisille lueteltiin myös erilaisia tavoitteita ja heitä pyydettiin nimeämään ne, jotka he asettaisivat etusijalle parannettaessa Euroopan talouden suorituskykyä. Eniten ääniä saivat koulutuksen ja ammattiopetuksen parantaminen, yritysten perustamisen helpottaminen, tutkimukseen ja innovaatioihin sijoittaminen sekä energiankäytön tehostaminen.

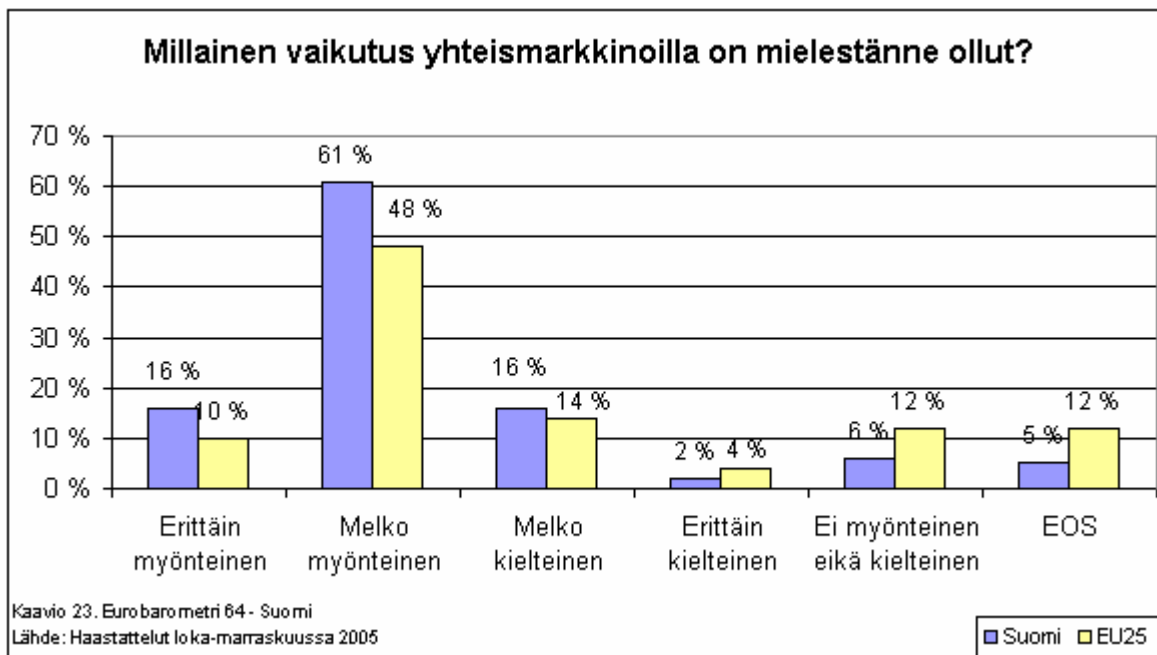
Mitkä seuraavista tavoitteista asettaisitte etusijalle parannettaessa Euroopan talouden suorituskykyä (enintään kolme vastausta)

Kaavio 22. Eurobarometri 64 - Suomi
Lähde: Haastattelut loka-marraskuussa 2005

- suomalaisista 77 % on sitä mieltä, että yhteismarkkinoiden vaikutus on ollut myönteinen -

Kansalaisia pyydettiin myös arvioimaan yhteismarkkinoiden vaikutusta. Suomalaisista 16 prosenttia on sitä mieltä, että yhteismarkkinoiden vaikutus on ollut myönteinen ja peräti 61 prosenttia on sitä mieltä, että se on ollut melko myönteinen. Nämä luvut ovat Euroopan unionin keskiarvoa korkeammat. 18 prosentin mielestä vaikutus on ollut melko tai erittäin kielteinen. Yhteismarkkinoiden vaikutusta pitävät positiivisena etenkin 15-24 -vuotiaat (85 %), opiskelijat ja oikeiston äänenkannattajat (83 %), itsenäisen ammatin harjoittajat (80 %) ja johtavassa asemassa työskentelevät (79 %). Niitä henkilöitä, jotka uskovat yhteismarkkinoiden vaikutuksen olleen negatiivinen ovat toimihenkilöt (27 %), työttömät (25 %) ja kotityötä tekevät (23 %).

Jos verrataan suomalaisten vastauksia muiden jäsenmaiden kansalaisten vastauksiin, voidaan todeta, että muita kansalaisia, jotka uskovat yhteismarkkinoiden myönteiseen vaikutukseen ovat tanskalaiset, hollantilaiset, irlantilaiset, slovenialaiset, liettualaiset ja kyproslaiset (kaikki 70 % tai yli). Ainoa maa, jossa alle puolet kansalaisista uskoo vaikutuksen olleen positiivinen on Unkari (48 %). Luxemburgista ja Ranskasta löytyi eniten niitä kansalaisia, jotka suoraan totesivat vaikutuksen olleen kielteinen (27 % ja 26 %).

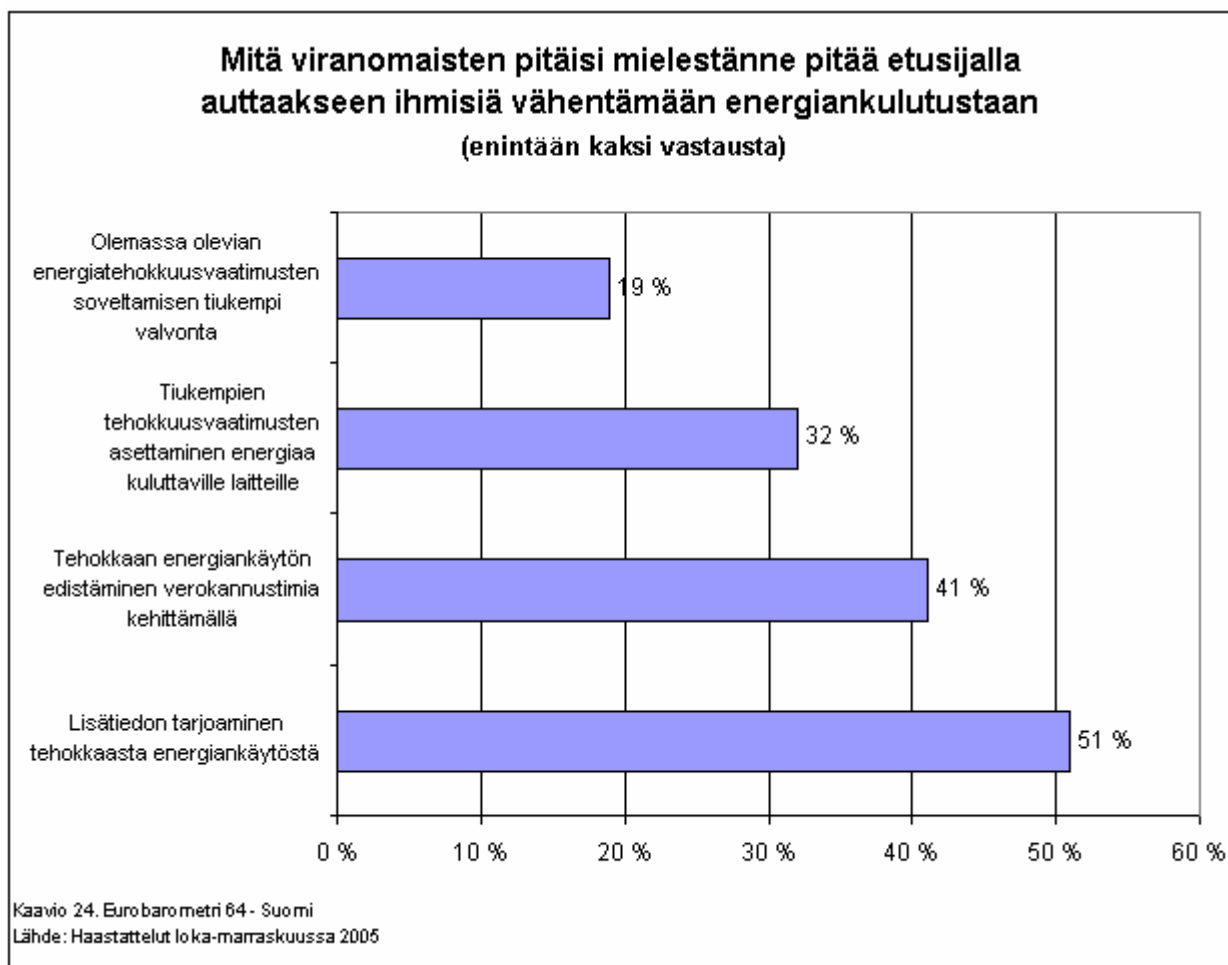
6 SUOMALAISIA MIELIPITEITÄ ENERGIANKULUTUKSESTA JA EU:N MAATALOUSPOLITIIKASTA

Kansalaisilta kysyttiin tällä kertaa myös heidän mielipiteitään energiankulutuksesta ja etenkin miten siihen tulisi pyrkiä vaikuttamaan. Luvun lopussa tarkastellaan suomalaisten vastauksia maataloutta koskeviin kysymyksiin.

6.1 Energian säästö

- tehokkaasta energian käytöstä tulisi tarjota lisätietoa -

Suomalaisille lueteltiin erilaisia vaihtoehtoisia keinoja, jotka auttavat ihmisiä vähentämään energiankulutustaan ja heitä pyydettiin nimeämään näistä ne, joita viranomaisten heidän mielestään tulisi pitää etusijalla. Tärkeimpänä keinona nähtiin lisätiedon tarjoaminen tehokkaasta energian käytöstä. Toiseksi tärkeimpänä pidettiin tehokkaan energiankäytön edistämistä verokannustimia kehittämällä ja kolmanneksi tärkeimpänä tiukempien tehokkuusvaatimusten asettamista energiaa kuluttaville laitteille.

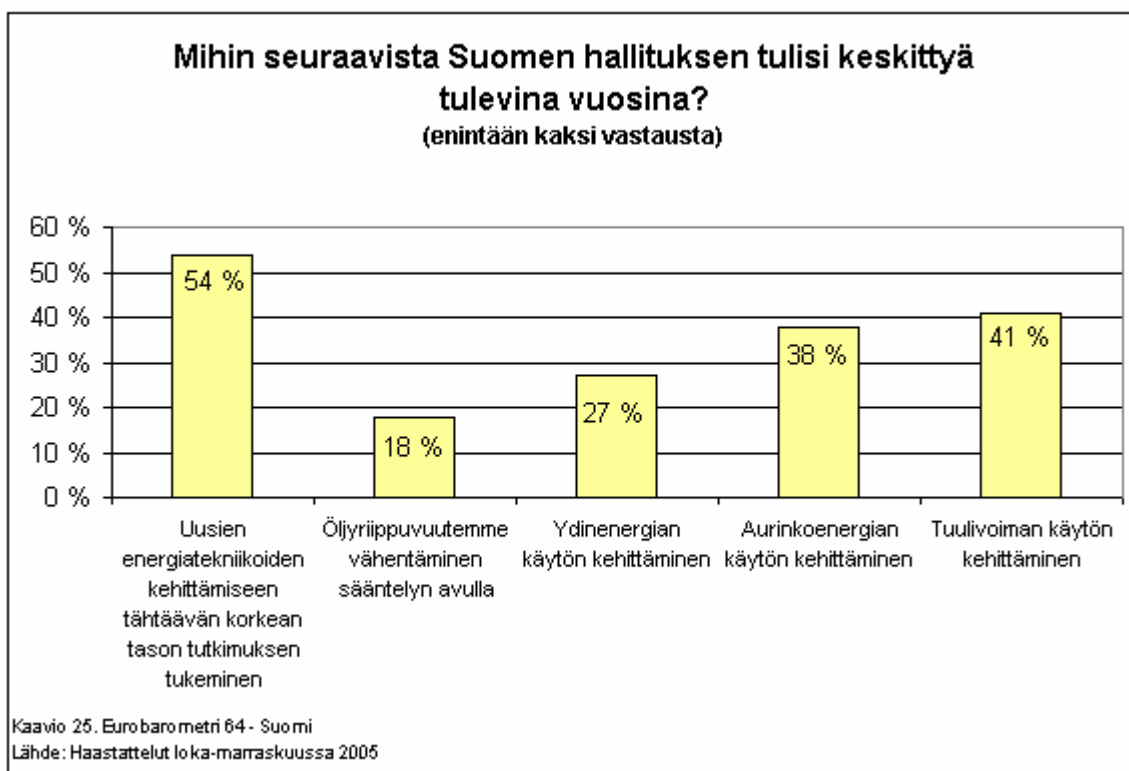

Verratessa vastauksia muiden jäsenmaiden kansalaisten vastauksiin voidaan todeta, että samaa mieltä suomalaisten kanssa lisätiedon tärkeydestä ovat kyproslaiset, tanskalaiset, maltalaiset ja kreikkalaiset. Verokannustimien kehittämistä taas puolestaan kannattavat ruotsalaiset, hollantilaiset ja slovenialaiset. Tanskalaiset asettaisivat lisää tehokkuusvaatimuksia ja belgialaiset puolestaan lisääisivät energiavaatimusten soveltamisen valvontaa.

- hallituksen tulisi keskittyä uusien energiatekniikoiden kehittämiseen tähtäävän korkean tason tutkimuksen tukemiseen -

Suomalaisia pyydettiin myös nimeämään ne asiat, joihin Suomen hallituksen tulisi keskittyä tulevana vuosina, jotta pystyisimme vähentämään riippuvuuttamme tuontien energiasta. Kansalaisten mielestä hallituksen tulisi keskittyä etenkin uusien energiatekniikoiden kehittämiseen tähtäävän korkean tason tutkimuksen tukemiseen. Seuraaviksi tärkeimmiksi koetaan tuulivoiman ja aurinkoenergian käytön kehittäminen sekä ydinenergian käytön kehittäminen.

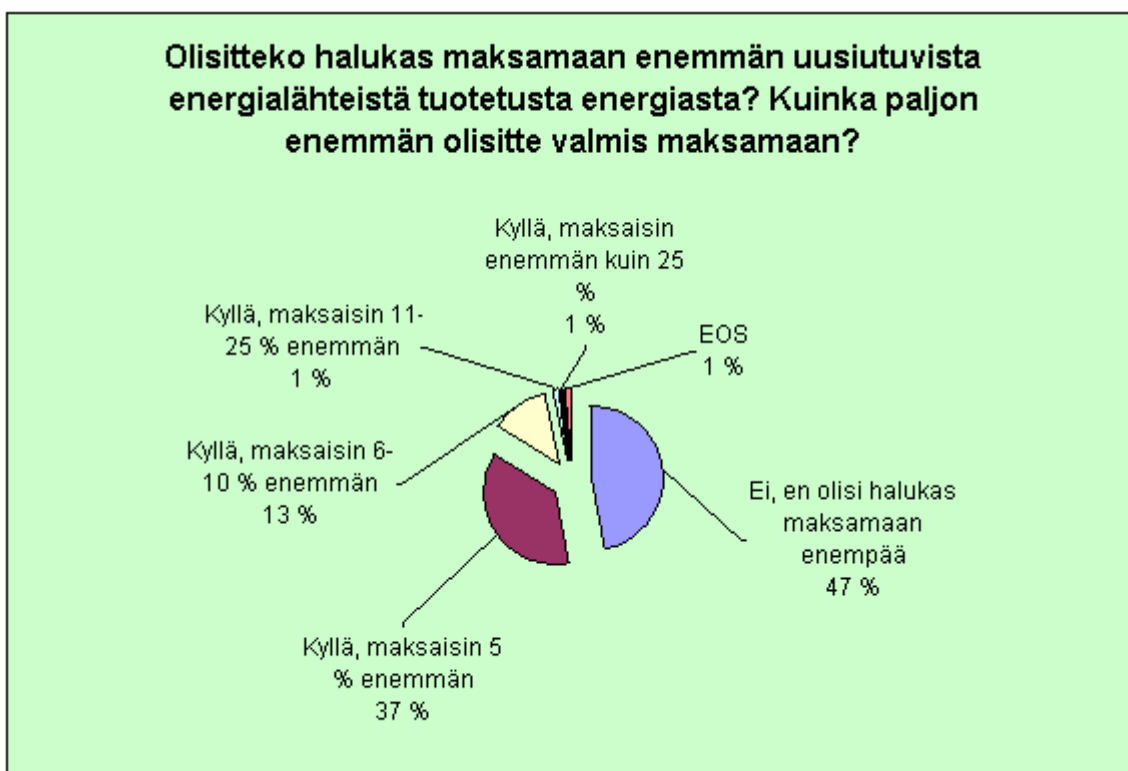
Ydinenergian käytön kehittämistä kannattavat etenkin oikeiston äänenkannattajat ja miehet (38 %) sekä johtavassa asemassa työskentelevät. Aurinkoenergian ja tuulivoiman käytön kehittämistä kannattavat huomattavasti muita enemmän kotityötä tekevät.

Verrattaessa jäsenvaltioiden kansalaisten vastauksia ydinenergian, aurinkoenergian ja tuulivoiman osalta voidaan todeta, että ydinenergian kannatus on Suomea suurempaa vain Ruotsissa. Aurinkoenergian käytön kehittämistä kannatetaan etenkin Kyproksella, Kreikassa, Ranskassa, Luxemburgissa ja Sloveniassa, eli sen kannatus painottuu luonnollisista syistä Euroopan eteläisiin osiin. Tuulivoiman kehittämisen kannatus puolestaan on suurinta Tanskassa, Virossa ja Irlannissa.

Kansalaisilta tiedusteltiin myös, olisivatko he valmiita maksamaan uusiutuvista energialähteistä tuotetusta energiasta enemmän, kuin muista lähteistä tuotetusta energiasta? Lähes puolet suomalaisista, eli 47 prosenttia ei olisi halukkaita maksamaan uusiutuvista energialähteistä tuotetusta energiasta enemmän, 37 prosenttia olisivat puolestaan valmiita maksamaan 5 % enemmän, 13 prosenttia kansalaisista olisi valmiita maksamaan 6-10 % enemmän ja vain yksi prosentti olisi valmis maksamaan yli 25 prosenttia enemmän uusiutuvista energialähteistä tuotetusta energiasta.

Enintään viisi prosenttia enemmän olisivat valmiimpia maksamaan johtavassa asemassa työskentelevät, 6-10 prosenttia enemmän puolestaan voisivat maksaa toimihenkilöt, 11-25 prosenttia tai yli 25 prosenttia enemmän voisivat maksaa opiskelijat. Työttömät, vähän koulutetut, yli 55 -vuotiaat ja eläkeläiset eivät ole halukkaita maksamaan enemmän energiasta, vaikka se olisi tuotettu uusiutuvista energialähteistä.

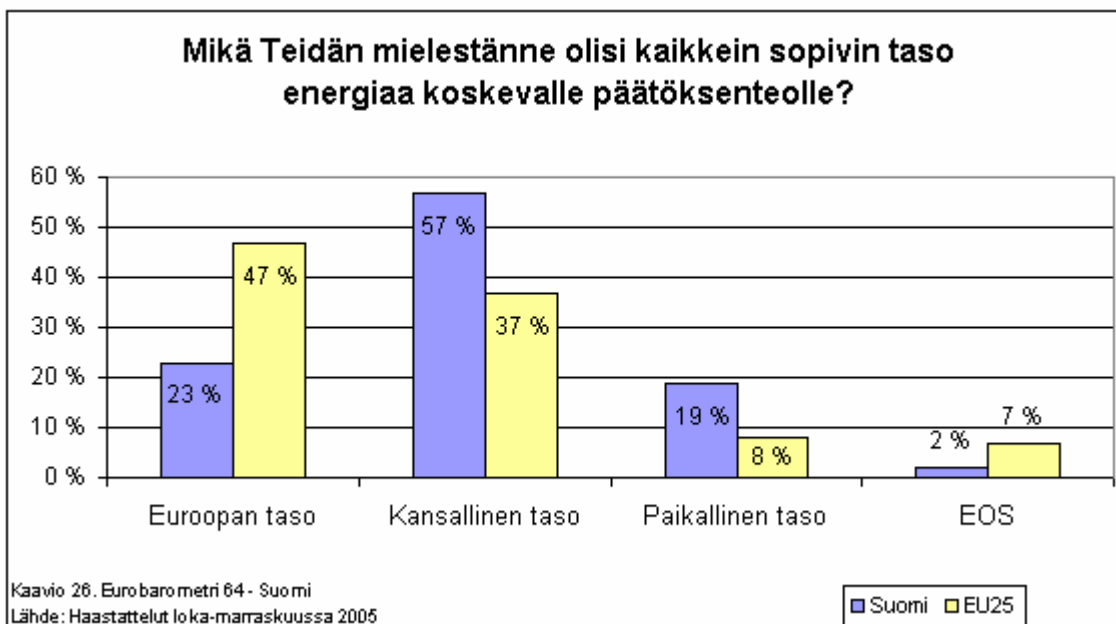

Jos vertaamme jäsenvaltioita toisiinsa sen perusteella, ovatko kansalaiset ylipäättänsä valmiita maksamaan enemmän uusiutuvista energialähteistä tuotetusta energiasta, voimme todeta, että Suomen ohella vain Hollannissa, Tanskassa ja Luxemburgissa yli 50 prosenttia kansalaisista olisi valmiita maksamaan jonkin verran enemmän energiastaan, mikäli se on tuotettu uusiutuvista energialähteistä.

- 57 % on sitä mieltä, että energiaa koskevat päätökset tulisi tehdä kansallisella tasolla -

Kansalaisia pyydettiin myös nimeämään kaikkein sopivin taso energiaa koskevalle päätöksenteolle. 57 prosenttia on sitä mieltä, että energiaa koskevat päätökset tulisi tehdä kansallisella tasolla ja 19 prosenttia puolestaan on sitä mieltä, että ne tulisi tehdä paikallisella tasolla. Vajaa neljäsosa antaisi energiaa koskevat kysymykset Euroopan unionin päätettäväksi.

Euroopan unionin tasolla tapahtuvaa päätöksentekoa energia-asioissa kannattavat etenkin kotityötä tekevät (40 %) ja opiskelijat (38 %). Kansallisella tasolla tapahtuvaa päätöksentekoa puoltavat puolestaan johtavassa asemassa työskentelevät, toimihenkilöt ja työttömät (kaikki 63 %), eläkeläiset (62 %) sekä 55 vuotta täyttäneet (61 %).

Verrattaessa suomalaisten vastauksia Euroopan unionin jäsenmaiden keskiarvoon voidaan todeta, että jäsenmaiden kansalaiset olisivat keskimäärin valmiita antamaan päätösvallan energiaa koskevissa päätöksissä Euroopan unionille. Valmiimpia antamaan päätösvallan Euroopan unionille ovat kyproslaiset (62 %), kreikkalaiset (61 %), italialaiset ja hollantilaiset (59 %) sekä belgialaiset (58 %). Kansallisella tasolla tapahtuvaa päätöksentekoa energia-asioissa kannattavat suomalaisten ohella, joskaan ei yhtä suuressa määrin, britit (55 %), slovakit (49 %), ruotsalaiset (47 %) ja tanskalaiset (46 %). Paikallistasolla tapahtuvan päätöksenteon kannatus on suurinta Suomessa (19 %), mutta myös Unkarissa, Maltalla ja Ruotsissa kannatetaan jonkin verran paikallisella tasolla tapahtuvaa energia-asioita koskevaa päätöksentekoa (16 %).

6.2 Maatalous

Kansalaisilta kysyttiin tällä kertaa myös heidän mielipiteitään liittyen Euroopan unionin harjoittamaan maatalouspolitiikkaan. Heille lueteltiin siihen liittyen väittämiä Euroopan unionin harjoittamasta maatalouspolitiikasta, jonka päämääränä on hyödyttää sekä kuluttajia että maanviljelijöitä ja heitä pyydettiin kertomaan, ovatko he samaa mieltä väittämien kanssa.

- suomalaisten mielestä maatalouspolitiikan avulla voidaan varmistaa, että ruoka on turvallista syödä ja laadultaan hyvää -

Suomalaiset olivat sitä mieltä, että maatalouspolitiikan avulla voidaan etenkin varmistaa, että heidän ostamansa ruoka on turvallista syödä ja että se on laadultaan hyvää. Muiden jäsenmaiden

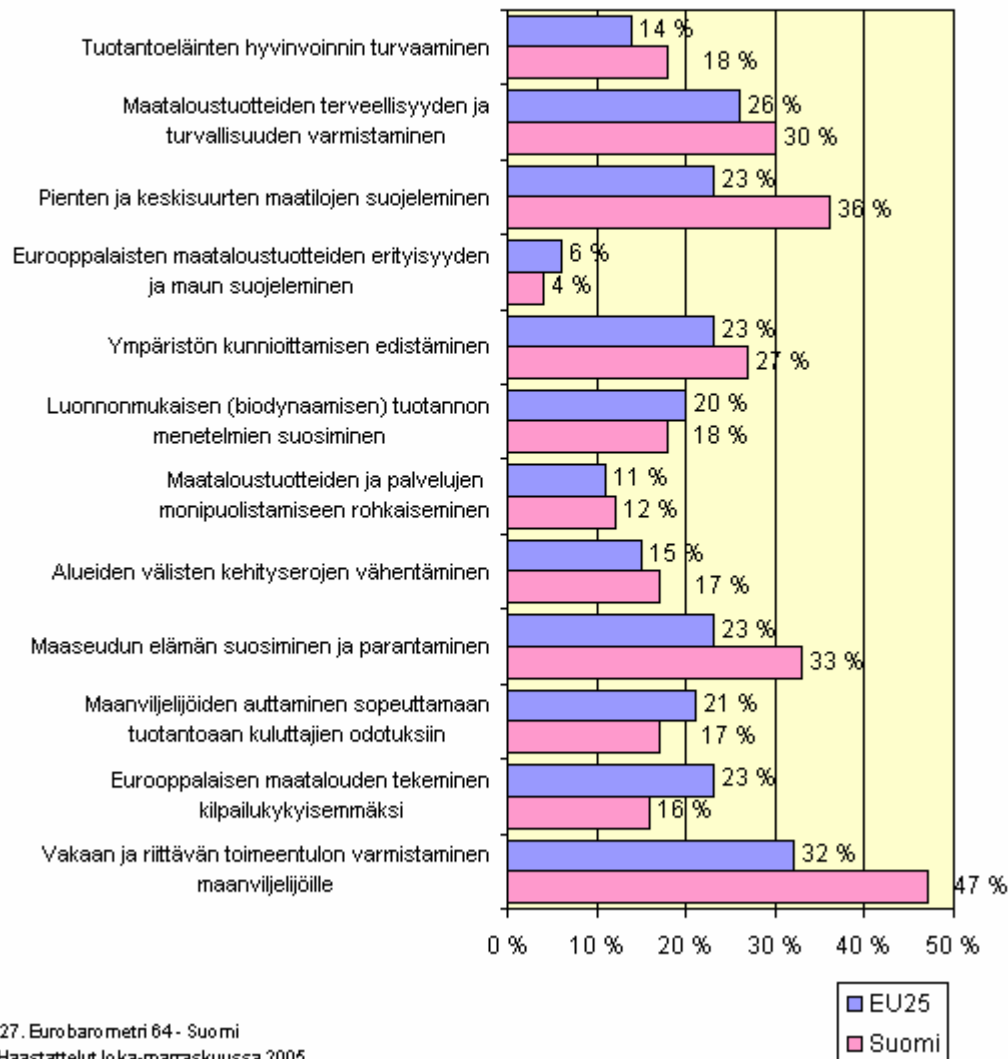
kansalaiset ovat vastanneet samansuuntaisesti. Suomalaiset myös uskovat, että maatalouspolitiikka suosii kuluttajia enemmän kuin maanviljelijöitä. Etenkin opiskelijat ja 15-24 –vuotiaat uskovat maatalouspolitiikan takaavan ruoan turvallisuuden. Laatuun sen uskovat vaikuttavan etenkin suurissa kaupungeissa asuvat ja johtavassa asemassa työskentelevät. Eläkeläiset ja 55- vuotta täyttäneet puolestaan uskovat maatalouspolitiikan avulla olevan mahdollista varmistaa ruoan terveellisyys. Opiskelijat ja oikeiston äänenkannattajat uskovat, että maatalouspolitiikka varmistaa ostetun ruoan kohtuullisen hinnan. Oikeiston äänenkannattajat, johtavassa asemassa työskentelevät ja 55 –vuotta täyttäneet puolestaan uskovat, että maatalouspolitiikan avulla voidaan varmistaa se, että maatilain eläimiä kohdellaan hyvin.

Seuraavaksi kansalaisilta kysyttiin, mitkä kolme asiaa edellä luetelluista heidän mielestään tulisi asettaa etusijalle Euroopan unionin maatalouspolitiikassa. Suomalaiset ovat sitä mieltä, että vakaan ja riittävän toimeentulon varmistaminen maanviljelijöille tulisi olla ensisijainen tavoite maatalouspolitiikkaa toteutettaessa. Toiseksi tärkeimmäksi he arvioivat pienten ja keskisuurten maatilain suojelemisen ja kolmanneksi tärkeimmäksi maaseudun elämän suojelemisen ja parantamisen.

- suomalaisten mielestä vakaan ja riittävän toimeentulon varmistamisen maanviljelijöille tulisi olla ensisijainen tavoite maatalouspolitiikkaa toteutettaessa -

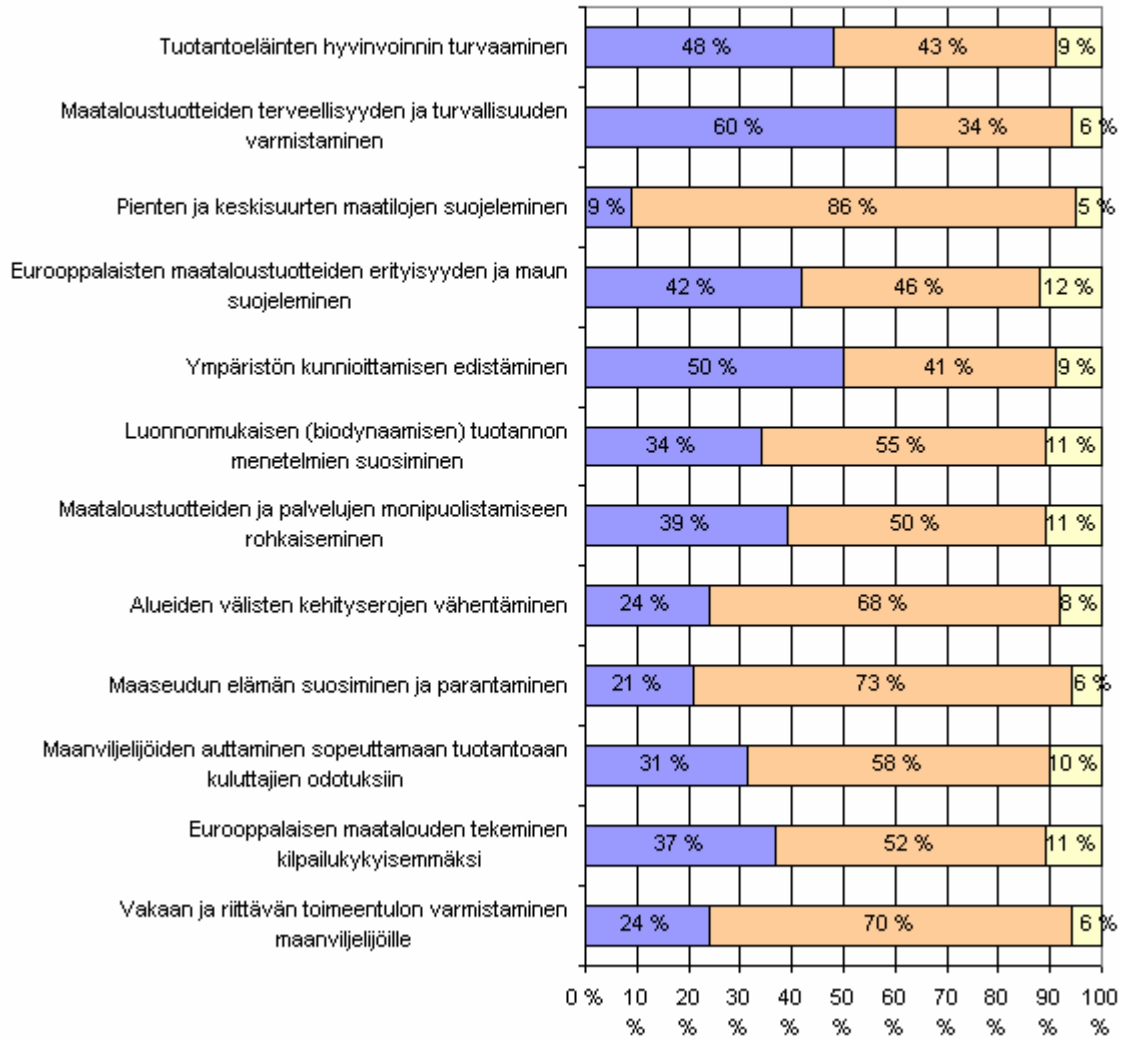
Myös muiden jäsenmaiden kansalaisten mielestä vakaan ja riittävän toimeentulon varmistaminen maanviljelijöille tulisi olla etusijalla, joskaan he eivät ole yhtä vahvasti tätä mieltä kuin suomalaiset. Toiselle sijalle kaikkien jäsenmaiden kansalaiset sijoittaisivat maataloustuotteiden terveellisyyden ja turvallisuuden varmistamisen.

Mitkä seuraavista asioista pitäisi mielestänne asettaa etusijalle Euroopan unionin maatalouspolitiikassa?

Kansalaisilta kysyttiin myös heidän mielipidettään siitä, miten Euroopan unioni tällä hetkellä toteuttaa maatalouspoliittista tehtävänsä. Suomalaiset ovat sitä mieltä, että Euroopan unioni on onnistunut melko hyvin pyrkimyksessään varmentaa maataloustuotteiden terveellisyys ja turvallisuus (60 %). Myös ympäristön kunnioittamisen edistämässä ja tuotantoeläinten hyvinvoinnin turvaamisessa on Euroopan unioni suomalaisten mielestä onnistunut melko hyvin. Tarkasteltaessa alla olevaa kaaviota voidaan kuitenkin todeta, että kaikkien muiden vaihtoehtojen kohdalla kansalaiset ovat antaneet enemmän ääniä vaihtoehdolle ”melko huonosti”. Voidaan siis vetää se johtopäätös, että suomalaisten mielestä Euroopan unioni ei ole onnistunut kovinkaan hyvin maatalouspoliittisessa tehtävässään.

Miten Euroopan unioni mielestänne toteuttaa maatalouspoliittista tehtävänsä tällä hetkellä?

Kaavio 28. Eurobarometri 64 - Suomi
Lähde: Haastattelut loka-marraskuussa 2005

Verratessa suomalaisten vastauksia kaikkien jäsenmaiden keskiarvoon voidaan todeta, että jäsenmaiden kansalaiset ovat suomalaisia keskimääräistä tyytyväisempiä maatalouspolitiikan toteutukseen; kahdeksassa kohdassa he ovat antaneet korkeamman arvion vaihtoehdolle ”melko hyvin”. Suomalaisten tavoin parhaan arvosanan he antavat maataloustuotteiden terveellisuuden ja turvallisuuden varmistamiselle, ympäristön kunnioittamiselle ja tuotantoeläinten hyvinvoinnin turvaamiselle.

Kansalaisia pyydettiin myös arvioimaan, onko heidän mielestään hyvä vai huono asia, että samalla kun Euroopan unioni tukee maataloustuotteita yhä vähemmän, se samalla myöntää enemmän varoja maaseudun koko talouden suojelemiseen ja kehittämiseen ja maanviljelijöiden suoraan tukemiseen. Suomalaisista 56 prosenttia on sitä mieltä, että tämä on hyvä asia ja 32 prosenttia puolestaan on sitä mieltä, että kyseisen kaltainen kehitys on huono asia. Hyvänä kehitystä pitävät etenkin opiskelijat (73 %), itsenäisen ammatin harjoittajat (70 %), 15-24 -vuotiaat ja länsisuomalaiset (68 %). Huonona kehitystä pitävät erityisesti kotityötä tekevät (43 %).

Euroopan unioni tulee maataloustuotteita yhä vähemmän. Kuitenkin se myöntää enemmän varoja maaseudun talouden suojelemiseen ja kehittämiseen ja maanviljelijöiden suoraan tulemiseen. Onko tämä kehitys mielestänne...?

	Suomi	EU25
Erittäin hyvä asia	9 %	11 %
Melko hyvä asia	47 %	49 %
Melko huono asia	25 %	13 %
Erittäin huono asia	7 %	5 %
Ei kumpikaan	5 %	10 %
EOS	7 %	13 %

Verrattaessa suomalaisten vastauksia Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaisten keskiarvoon voidaan todeta, että vastaukset ovat varsin samankaltaisia. 60 prosenttia pitää kehitystä hyvänä ja 17 prosenttia huonona.

7 POLIITTINEN LIITTOUTUMA JA EUROOPAN UNIONIN PERUSTUSLAKI

Euroopan unionin 25 jäsenvaltion ja kolmen ehdokasmaan valtion- ja hallitusten päämiehet allekirjoittivat 29. lokakuuta 2004 Euroopan perustuslakia koskevan sopimuksen, jonka he yksimielisesti olivat hyväksyneet 18. kesäkuuta 2004.

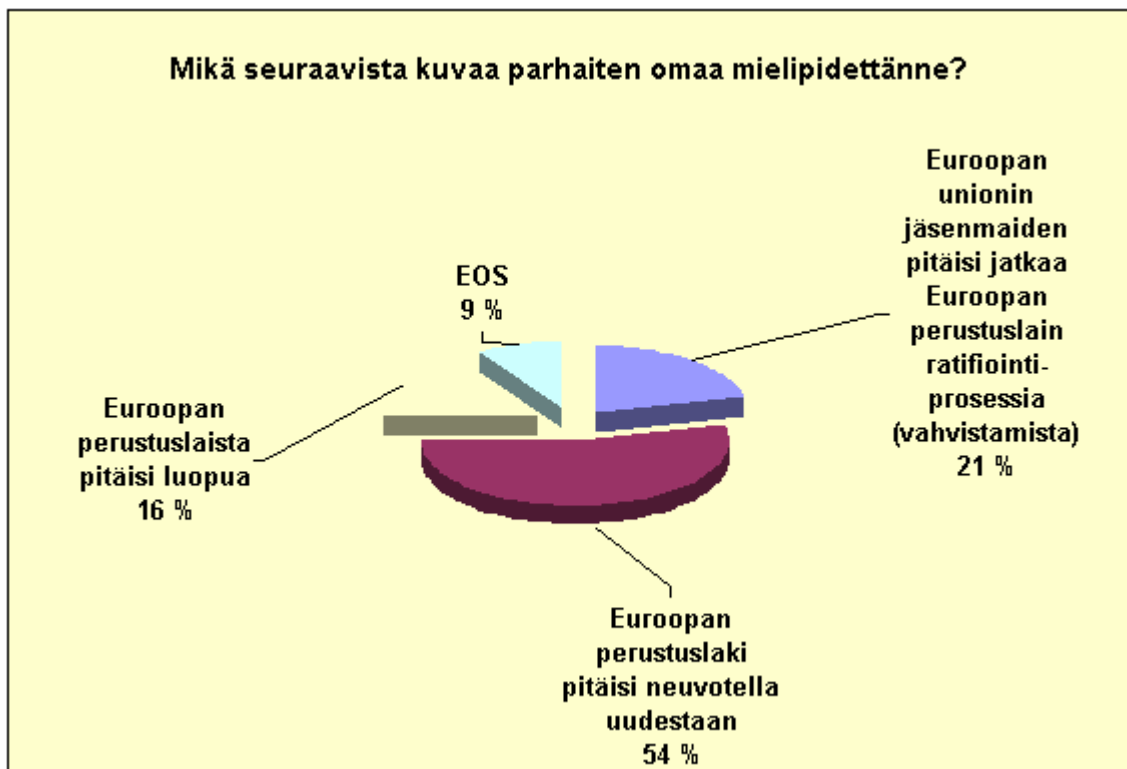
Tämä sopimus tulee voimaan vasta sen jälkeen, kun se on hyväksytty kaikissa allekirjoittajamaissa kunkin maan perustuslakimenettelyä noudattaen. Tällöin jäsenvaltiot ratifioivat sopimuksen. Maiden oikeudelliset ja historialliset perinteet vaihtelevat, eikä perustuslakimenettely ole kaikissa maissa sama. Kun sopimus on ratifioitu ja kaikki allekirjoittajavaltiot ovat ilmoittaneet tästä tallettamalla ratifiointiasiakirjat, sopimus voi astua voimaan. Ranskassa kansalaiset hylkäsivät perustuslain toukokuussa ja Alankomaissa kesäkuussa 2005. Näiden tulosten perusteella Eurooppa-neuvosto arvioi kesäkuussa 2005, että 1. päivä marraskuuta 2006, jolloin ratifiointitilannetta oli alun perin tarkoitettu tarkastella, ei ole enää realistinen, ja että sopimuksen ratifiointiprosessia tulisi lykätä vuoteen 2006. Kaikissa niissä jäsenvaltioissa, jotka eivät vielä ole ratifioineet perustuslakia, perustuslaista keskustellaan parhaillaan ja asiaa pohditaan sekä selvitetään. Hylkäämiseen johtaneet kansanäänestykset ovat johtaneet EU:n perustuslain kannatuksen laskuun ympäri Eurooppaa ja myös Suomessa.

Eurooppa-neuvoston tarkoituksena on tarkastella ratifioinnin edistymistä Itävallan puheenjohtajakaudella vuoden 2006 alkupuoliskolla. Suomen tavoitteena omana puheenjohtajuuskautenaan vuoden 2006 jälkimmäisellä puoliskolla on EU:n perustuslakisopimukseen liittyvän keskustelun ja unionin uudistusprosessin aktiivinen edistäminen sekä työn jatkaminen Eurooppa-neuvoston linjausten pohjalta (EU-ministerivaliokunta 11.11.2005).

- 54 % suomalaisista on sitä mieltä, että Euroopan perustuslaki tulisi neuvotella uudestaan -

Kansalaisilta kysyttiin myös heidän mielipidettään siitä, miten nyt pitäisi edetä. Heille annettiin kolme vaihtoehtoa ja heidän tuli nimetä niistä se, joka parhaiten kuvasi heidän mielipidettään. Yli puolet (54 %) on sitä mieltä, että Euroopan perustuslaki tulisi neuvotella uudestaan. Yhden viidesosan mielestä jäsenmaiden pitäisi jatkaa perustuslain ratifiointiprosessia ja 16 prosenttia kansalaisista on sitä mieltä, että perustuslaista pitäisi luopua kokonaan.

Ratifiointiprosessin jatkamista kannattavat etenkin 15-24 -vuotiaat ja opiskelijat. Uudelleen neuvottelun kannalla ovat itsenäiset ammatinharjoittajat ja luopumisen kannalla puolestaan toimihenkilöt.

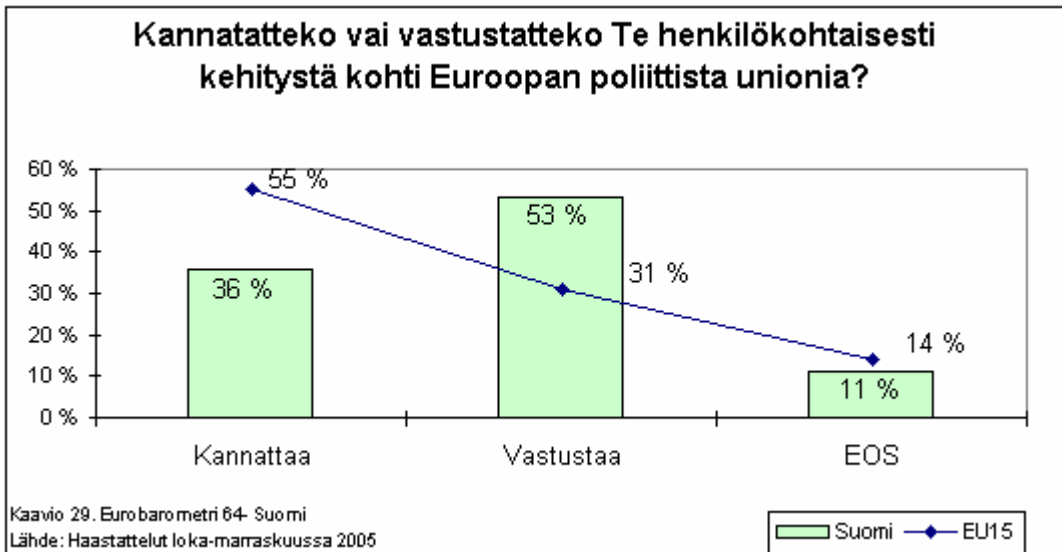
Verrattaessa suomalaisten mielipiteitä muiden Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaismielipiteisiin voidaan todeta, että ratifiointiprosessin jatkamisen kannalla ovat etenkin maltalaiset (41 %), slovenialaiset (37 %) ja italialaiset (31 %). Pienintä ratifiointiprosessin jatkamisen kannatus on Tanskassa (11 %), Virossa (14 %) sekä Hollannissa ja Iso-Britanniassa (16 %). Perustuslain uudelleen neuvottelemista kannattavat ranskalaiset (65 %), hollantilaiset (64 %) ja belgialaiset (60 %). Perustuslaista pitäisi kokonaan luopua etenkin tanskalaisten (31 %), isobritannialaisten (25 %) ja itävaltalaisien (23 %) mielestä. Vähiten luopumista kannatetaan Unkarissa ja Sloveniassa (4 %).

7.1 Mielipide Euroopan unionin kehityksestä kohti poliittista unionia

Kansalaisilta tiedusteltiin myös, miten he suhtautuvat kehitykseen kohti Euroopan poliittista unionia. Suomalaisista yli puolet (53 %) vastustaa tämän kaltaista kehitystä, siinä missä 36 prosenttia kansalaisista kannattaa sitä. 11 prosenttia kansalaisista ei osaa sanoa kantaansa.

- 53 % suomalaisista vastustaa kehitystä kohti poliittista unionia -

Kehitystä kohti poliittista unionia kannattavat etenkin 15-24 –vuotiaat, opiskelijat ja oikeiston äänenkannattajat. Sitä vastustavat eläkeläiset, 55 –vuotta täyttäneet ja vähän koulutetut.

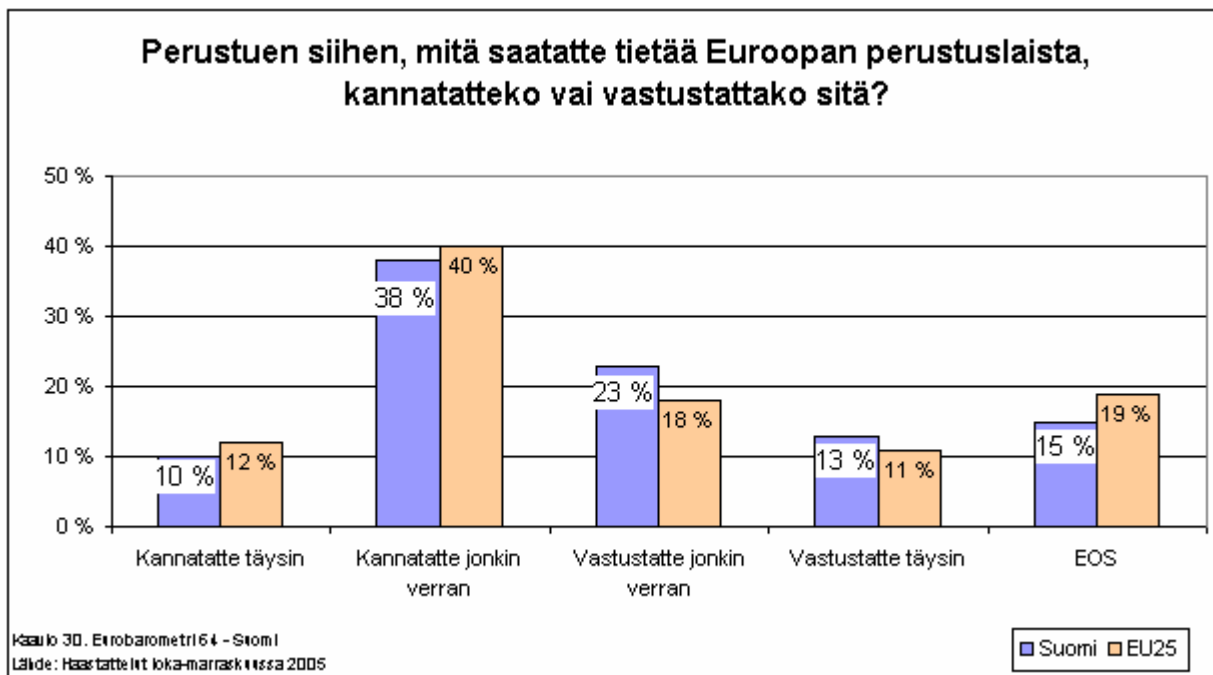
Kaikista Euroopan unionin kansalaisista yli puolet eli 55 prosenttia kannattaa kehitystä kohti Euroopan poliittista unionia. Kannatus on suurinta Slovakiassa (72 %), Sloveniassa (71 %), Kyproksella ja Espanjassa (69 %), Kreikassa (68 %), Unkarissa (67 %) ja Maltalla (65 %). Vastustus puolestaan on suurinta Suomen ohella Ruotsissa (54 %), Iso-Britanniassa (53 %), Itävallassa (48 %) ja Tanskassa (46 %).

7.2 Suomalaisen suhtautuminen Euroopan unionin perustuslakiin

Euroopan unionin uusi perustuslaki ja sen mahdollisesti mukanaan tuomat muutokset unionin toimintaan puhuttavat kansaa edelleen Euroopan unionin jäsenmaissa. Eurobarometri tiedusteli kansalaisten mielipiteitä perustuslaista.

- 48 % suomalaisista kannattaa EU:n perustuslakia -

Seuraavasta kaaviosta voidaan todeta, että tällä hetkellä 48 % (-1 prosenttiyksikkö puolessa vuodessa) suomalaisista kannattaa EU:n perustuslakia täysin tai jonkin verran. Syksyllä 2004 toteutetussa mielipidemittauksessa 58 % suomalaisista kannatti perustuslakia, joten kannatus on laskenut kymmenen prosenttiyksikköä vuodessa. Tosin kysymyksen asettelu on muuttunut jonkin verran; syksyllä 2004 kysyttiin vain kannatusta riippumatta siitä, mitä kansalaiset katsoivat tietävänsä perustuslaista. Vuoden 2005 aikana kysymyksen asettelu on kuulunut ”perustuen siihen, mitä saatatte tietää...”. Niiden kansalaisten osuus, jotka vastustavat perustuslakia, on 36 % (+1 prosenttiyksikkö puolessa vuodessa). Tämä luku on pysynyt lähes muuttumattomana viimeisten mielipidemittausten ajan.

Erityisesti 15-24 -vuotiaat (63 %), opiskelijat (58 %), ja poliittisen oikeiston kannattajat (56 %) sekä suurissa kaupungeissa asuvat (55 %) ovat sitä mieltä, että Euroopan unionilla pitäisi olla perustuslaki. Perustuslain suurimpia vastustajia ovat kotityötä tekevät (42 %), toimihenkilöt ja 25-39 -vuotiaat (molemmat 40 %).

Tätä kysymystä ei kysytty niissä jäsenmaissa, jotka ovat jo ratifioineet perustuslain, mutta jos tarkastellaan perustuslain kannatusta ja vastustusta muissa jäsenmaissa voidaan todeta, että kannatus on suurinta Belgiassa, jossa 73 % (+2 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa) kansalaisista kannattaa Euroopan perustuslakia. Seuraavaksi suurinta kannatus on Ranskassa (59 %) ja Puolassa (58 %). Yllättäen myös 58 % hollantilaisista sanoo nyt kannattavansa perustuslakia, puolisen vuotta sen jälkeen kun he äänestivät sen hylkäämisen puolesta. Perustuslain vastustus Hollanissa on puolestaan laskenut 11 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa, ollen 32 prosenttia syksyllä 2005. Perustuslain vastustus on suurinta Tanskassa (37 %), Suomessa, Ruotsissa (34 %) ja Iso-Britanniassa (33 %).

- yli 50 % suomalaisista uskoo, että perustuslain myötä Euroopan unionin toiminnasta tulisi demokraattisempaa, tehokkaampaa ja selkeämpää -

Yli puolet suomalaisista on myös sitä mieltä, että jos kaikki jäsenmaat hyväksyisivät Euroopan perustuslakia koskevan sopimuksen, Euroopan unionin toiminnasta tulisi demokraattisempaa, tehokkaampaa ja selkeämpää. Puoli vuotta aiemmin tehdyssä mielipidemittauksessa päästiin lähes samoihin lukuihin.

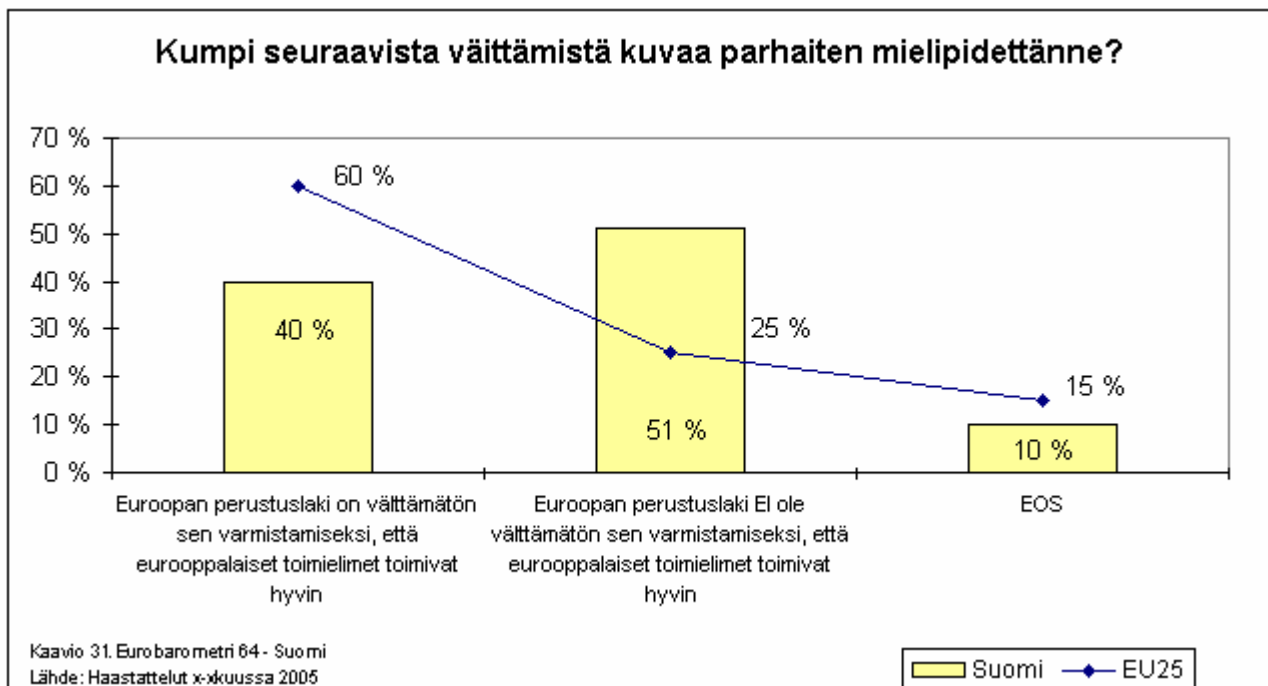
Tarkasteltaessa kaikkien jäsenmaiden yhteenlaskettuja tuloksia nähdään, että tulokset ovat hyvin samankaltaisia. Voidaan siis vetää se johtopäätös, että perustuslain vastustuksesta huolimatta yli puolet unionin kansalaisista kuitenkin kokee perustuslain asiana, joka selkeyttäisi unionin toimintaa.

Jos kaikki jäsenmaat hyväksyvät Euroopan perustuslakia koskevan sopimuksen, Euroopan unionin toiminnasta tulee..

	Täysin samaa mieltä	Melko samaa mieltä	Melko eri mieltä	Täysin eri mieltä	EOS
Demokraattisempi	12 %	45 %	22 %	8 %	13 %
Tehokkaampi	10 %	45 %	24 %	8 %	13 %
Läpinäkyvämpi	9 %	43 %	24 %	7 %	16 %

Kun tarkastellaan jäsenmaiden kansalaisten vastauksia demokratian osalta, voidaan todeta, että yli puolet kaikkien jäsenmaiden kansalaisista on sitä mieltä, että unionin toiminnasta tulisi demokraattisempaa perustuslain myötä. Tehokkuuden osalta kaikkien muiden jäsenmaiden, paitsi Itävallan ja Iso-Britannian kansalaisten enemmistö uskoo, että Euroopan unionin toiminnasta tulisi tehokkaampaa perustuslain myötä. Kysymys läpinäkyvyydestä hajottaa kansalaisten mielipiteitä enemmän; yli puolet Tanskan, Irlannin, Latvian, Itävallan, Ruotsin ja Iso-Britannian kansalaisista ei usko toiminnan läpinäkyvyyden lisääntyvän.

Toisaalta, kun suomalaisilta kysyttiin, uskovatko he Euroopan unionin perustuslain olevan välttämätön sen varmistamiseksi, että eurooppalaiset toimielimet toimivat hyvin, oli puolet kansalaisista (51 %) sitä mieltä, ettei perustuslaki ole tätä tarkoitusta varten välttämätön. Kaikkien jäsenmaiden kansalaisista selvä enemmistö (60 %) kuitenkin uskoo perustuslain olevan tärkeä tässä suhteessa.

Toisaalta suomalaiset uskovat, että Euroopan perustuslain myötä Euroopan unionista tulisi vahvempi toimija maailmalla (63 %, -9 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa) ja taloudellisesti kilpailukykyisempi (57 %, -6 prosenttiyksikköä puolessa vuodessa).

Jos kaikki jäsenmaat hyväksyvät Euroopan perustuslakia koskevan sopimuksen, Euroopan unionista tulee..

	Täysin samaa mieltä	Melko samaa mieltä	Melko eri mieltä	Täysin eri mieltä	EOS
Vahvempi maailmalla	18 %	45 %	19 %	6 %	12 %
Taloudellisesti kilpailukykyisempi	15 %	41 %	23 %	7 %	14 %
Sosiaalisemmin suuntautunut	9 %	39 %	28 %	9 %	15 %

Yllä olevan perusteella voidaan todeta, että kansalaisten mielipiteet ovat ristiriitaisia; osa heistä vastustaa perustuslakia, mutta uskoo samalla, että perustuslain myötä Euroopan unionista tulisi demokraattisempi, tehokkaampi, läpinäkyvämpi, vahvempi toimija maailmalla ja taloudellisesti kilpailukykyisempi. Tämän perusteella voi yhtyä esitettyyn mielipiteeseen, jonka mukaan kansanäänestykset ja keskustelu perustuslain kannatuksesta yleensä antavat kansalaisille kanavan tuoda ilmi yleinen tyytymättömyytensä kohdistuen, ei suinkaan välttämättä itse perustuslakiin, vaan ehkä ennemminkin mm. jäsenmaiden taloudelliseen ja poliittiseen tilanteeseen, globalisaatioon, laajentumiseen sekä etenkin Turkin jäsenyyteen. Myös kysymyksen asettelu epäilemättä vaikuttaa jonkin verran saatuun tulokseen.

7.3 Euroopan unionin laajentuminen tulevaisuudessa

Kypros, Tšekin tasavalta, Viro, Unkari, Latvia, Liettua, Malta, Puola, Slovakia ja Slovenia ovat olleet Euroopan unionin jäseniä 1. toukokuuta 2004 lähtien, eli jo puolitoista vuotta. Liittymissopimus Bulgarian ja Romanian kanssa allekirjoitettiin 25.4.2005. Sen tavoitteena on maiden jäsenyys tammikuussa 2007 edellyttäen, että ne ovat siihen EU:n näkemyksen mukaan valmiita.

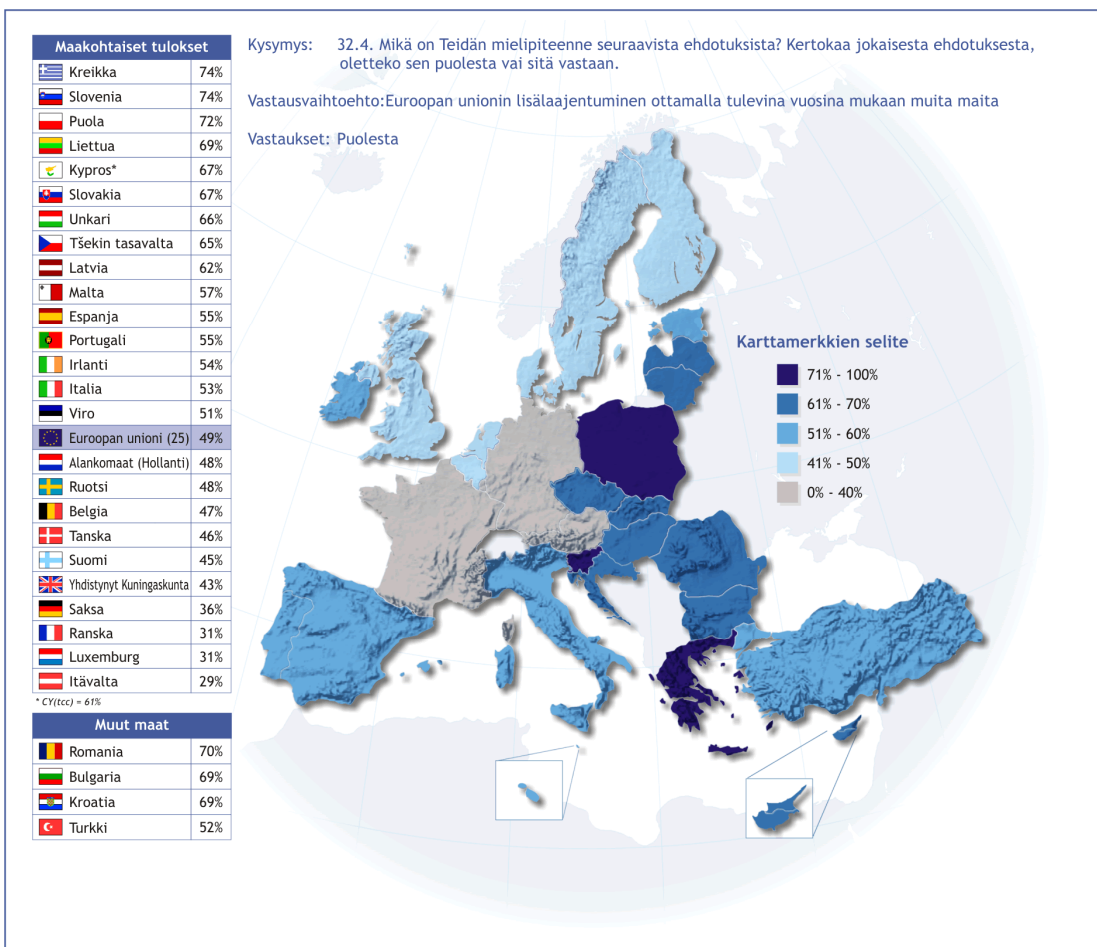
Jäsenyysneuvottelut käydään jäsenmaiden ja kunkin hakijamaan kesken erillisinä, mutta rinnakkaisina prosesseina. Komissio valmistelee EU:n neuvottelukannat. Neuvotteluissa sovitaan ehdoista, joilla kukin maa liittyy unioniin; miten ja missä aikataulussa hakijamaat voivat siirtää yhteisöainsäädännön osaksi omaa lainsäädäntöään, panna sen toimeen ja valvoa sen toteutumista. Siirtymäaikajärjestelyistä voidaan sopia hyvin perustelluissa poikkeustapauksissa, mutta siirtymäaikojen tulee olla kestoiltaan ja laajuudeltaan rajattuja, eivätkä ne saa muuttaa yhteisöainsäädäntöä tai estää sen toteutumista.

Kymmenen maan liittymisneuvotteluissa pyrittiin turvaamaan Suomen edut. Tärkeää Suomelle oli se, että uusille jäsenmaille myönnettävät siirtymäajat tai muut erityisjärjestelyt eivät aiheuttaisi

kilpailuhäiriöitä sisämarkkinoille, ja että ne olisivat mahdollisimman rajattuja sekä ajallisesti, että kattavuudeltaan.

Neuvottelut Turkin ja Kroatian kanssa on aloitettu 3.10.2005. Makedonia jätti hakemuksensa maaliskuussa 2004. Komission selvitystä Makedonian hakemuksesta odotetaan vuodenvaihteessa 2005-2006. Laajentuminen kuuluu keskeisimpiin asiakokonaisuuksiin ja Suomen puheenjohtajuuskaudella seurataan Bulgarian ja Romanian edistymistä jäsenyysvelvoitteiden täytäntöönpanossa sekä viedään eteenpäin Kroatian ja Turkin jäsenyysneuvotteluja (EU-ministerivaliokunta 11.11.2005).

- *Suomalaisista 45 % kannattaa Euroopan unionin laajentumista tulevaisuudessa* -

Suomalaisilta tiedusteltiin heidän suhtautumistaan Euroopan unionin mahdolliseen lisälaajentumiseen tulevaisuudessa. Lähes puolet (45 %,) on sitä mieltä, että Euroopan unionin tulisi laajentua ottamalla tulevina vuosina mukaan muita maita. Toisaalta kun heiltä aiemmin oli kysytty Euroopan unionin ensisijaisia tavoitteita (kappale 2.6), oli vain yksi prosentti sitä mieltä, että laajentumisen tulisi olla eräs Euroopan unionin ensisijaisista tavoitteista.

- Lisälaajentumisen kannatus on suurinta uusissa jäsenvaltioissa -

Lisälaajentumisen kannatus on suurinta Kreikassa, Sloveniassa ja Puolassa. Yllä olevasta kartasta voidaan myös todeta, että kaikki uudet jäsenmaat kannattavat lisälaajentumista tulevaisuudessa enemmän kuin jäsenmaat keskimäärin. Laajentumisen vastustus on suurinta Itävallassa, Luxemburgissa ja Ranskassa.

7.4 Kansalaisten suhtautuminen tiettyjen hakijamaiden jäsenyyteen

Mielipidemittauksessa lueteltiin kansalaisille maiden nimiä ja kysyttiin heidän mielipidettään ko. maiden mahdollisesta jäsenyydestä. Yli 90 prosenttia suomalaisista olisi valmiita ottamaan jäseneksi Norjan, Sveitsin tai Islannin, aivan kuten aiemmassakin mielipidemittauksessa. Neljännellä sijalla on Bulgaria, jonka 57 prosenttia suomalaisista olisi valmiita hyväksymään Euroopan unionin jäseneksi. Yhä edelleen eniten vastustetaan Turkin (64 %), Albanian (57 %), Serbia-Montenegron (55 %) sekä Ukrainan (55 %) jäsenyyttä. Euroopan unionin kaikkien jäsenmaiden yhteenlaskettujen vastausten perusteella esille nousevat aivan samat maat. Suhtautuminen edellä mainittujen maiden jäsenyyteen on pysynyt saman suuntaisena sitten edellisen mielipidemittauksen.

- Turkin jäsenyyden vastustus on yhä edelleen suurempaa kuin minkään muun maan -

Turkin jäsenyyden vastustus on huomattavan suurta Kyproksella (80 %), Itävallassa (80 %), Kreikassa (79 %) sekä Saksassa ja Luxemburgissa (molemmat 74 %). Minkään jäsenmaan kansalaisista yli puolet ei kannata Turkin jäsenyyttä. Suurinta kannatus on Sloveniassa, jonka kansalaisista 49 % kannattaa Turkin jäsenyyttä.

Suurinta Turkin jäsenyyden kannatus Suomessa on opiskelijoiden (48 %) ja nuorten, 15-24 – vuotiaiden (47 %) joukossa. Vastustajia ovat puolestaan kotityötä tekevät (73 %) ja eläkeläiset (69 %).

Kansalaisilta tiedusteltiin erityisesti myös heidän mielipiteitään ja uskomuksiaan Turkkiin liittyen. Enemmistö jäsenmaiden kansalaisista on sitä mieltä, että Turkki kuuluu maantieteellisesti katsottuna osittain Eurooppaan (suomalaisista 64 % ja EU25 54 %). 81 prosenttia suomalaisista ja 63 prosenttia kaikkien jäsenmaiden kansalaisista uskoo, että Turkin liittymisessä voisi olla riskinä, että se lisäisi maahanmuuttoa Euroopan unionin kehittyneempiin maihin. Suomalaisista 61 % mielestä kulttuurilliset erot Turkin ja Euroopan unionin jäsenmaiden välillä ovat liian merkittäviä, jotta Turkki saisi liittyä Euroopan unioniin. Kaikkien jäsenmaiden kansalaisista 55 % on tätä mieltä. Turkin jäsenyyden ei uskota vahvistavan turvallisuutta Euroopan unionin alueella, eikä Turkin liittymisen myöskään uskota edistävän Euroopan ikääntyvän väestön nuorentamista. 95 prosenttia suomalaisista ja 83 prosenttia kaikkien jäsenmaiden kansalaisista on sitä mieltä, että Turkin jäsenyyden edellytyksenä on järjestelmällinen ihmisoikeuksien kunnioittaminen.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET

Vuotta 2005 ovat värittäneet muun muassa rahoituskiistat, keskustelut Euroopan perustuslaista ja Turkin mahdollisesta jäsenyydestä Euroopan unionissa. Tämän Eurobarometri – mielipidemittauksen perusteella voidaan vetää seuraavat johtopäätökset:

- 9 prosenttia suomalaisista keskustelee politiikasta usein ystäviensä kanssa, 64 prosenttia keskustelee satunnaisesti ja 28 prosenttia ei keskustele koskaan politiikasta ystäviensä kanssa.
- Suomalaisista 94 % on erittäin tai melko tyytyväisiä elämäänsä tällä hetkellä. Kaikkien Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaisista 88 % on erittäin tai melko tyytyväisiä elämäänsä. Voidaan siis todeta, että suomalaiset ovat EU:n kansalaisista edelleen selvästi keskimääräistä tyytyväisempiä elämäänsä. Tyytyväisimpiä elämäänsä ovat kodista huolehtivat (52 %) ja opiskelijat (48 %), tyytymättömiä puolestaan työttömät (44 %).
- Kansalaisia pyydettiin nimeämään kaksi tärkeintä, ratkaisua vaativaa kysymystä Suomessa tällä hetkellä. Suurimmaksi ongelmaksi kohosi työttömyys ja toiseksi tärkeimmäksi terveydenhuoltojärjestelmä, kolmannella sijalla on rikollisuus.
- 40 prosenttia suomalaisista sanoo ymmärtävänsä Euroopan unionin toimintatapoja, siinä missä 59 prosenttia kansalaisista ei omasta mielestään ymmärrä niitä. 68 prosenttia suomalaisista puolestaan uskoo, ettei heidän äänellään ole merkitystä ja vain 31 prosenttia on sitä mieltä, että sillä on merkitystä.
- 73 prosenttia suomalaisista ei tunne olevansa osallisena eurooppalaisissa asioissa. Yli puolet kansalaisista (52 %) olisi kiinnostunut olemaan enemmän osallisena, muttei tiedä miten.
- 38 prosenttia suomalaisista pitää Suomen jäsenyyttä Euroopan unionissa hyvänä asiana, 22 prosenttia taas huonona. Suomalaisista 38 prosenttia on sitä mieltä, ettei Suomen jäsenyys Euroopan unionissa ole hyvä, eikä huono asia.
- Suomalaisista 45 prosenttia oli sitä mieltä, että Suomi on hyötynyt jäsenyydestään. Tässä on viiden prosenttiyksikön lasku puolessa vuodessa, eli edellisestä mielipidemittauksesta, joka tehtiin keväällä 2005. Niiden määrä, jotka eivät usko Suomen hyötynneen jäsenyydestään on noussut neljä prosenttiyksikköä 43 prosentista 47 prosenttiin.
- Jäsenyyden Euroopan unionissa uskottiin vaikuttavan positiivisesti etenkin Suomen vientiteollisuuteen ja teollisuuteen yleensä, maamme turvallisuuteen ja palveluihin. Jäsenyyden nähtiin puolestaan vaikuttavan negatiivisesti etenkin maatalouteen ja työllisyyteen Suomessa
- 48 prosenttia kansalaisista luottaa Euroopan komissioon. Euroopan unionin parlamenttiin luottaa 52 % suomalaisista. Luottamus komissioon ja parlamenttiin on laskenut muutaman prosenttiyksikön puolen vuoden takaisesta mielipidemittauksesta.
- Suomalaisista 44 prosenttia uskoo, että suurin osa budjetista menee hallinto- ja henkilöstökuluihin, 21 prosenttia arveli budjetin menevän maatalouteen ja 13 prosenttia alueelliseen tukeen.

- Suomalaisista 16 prosenttia on sitä mieltä, että yhteismarkkinoiden vaikutus on ollut myönteinen ja peräti 61 prosenttia on sitä mieltä, että se on ollut melko myönteinen.
- Tärkeimpänä keinona energian kulutuksen vähentämiseksi nähtiin lisätiedon tarjoaminen tehokkaasta energian käytöstä. Toiseksi tärkeimpänä pidettiin tehokkaan energiankäytön edistämistä verokannustimia kehittämällä ja kolmanneksi tärkeimpänä tiukempien tehokkuusvaatimusten asettamista energiaa kuluttaville laitteille.
- Kansalaisten mielestä hallituksen tulisi keskittyä etenkin uusien energiatekniikoiden kehittämiseen tähtäävän korkean tason tutkimuksen tukemiseen. Seuraaviksi tärkeimmiksi koetaan tuulivoiman ja aurinkoenergian sekä ydinenergian käytön kehittäminen.
- Suomalaiset olivat sitä mieltä, että maatalouspolitiikan avulla voidaan etenkin varmistaa, että heidän ostamansa ruoka on turvallista syödä ja että se on laadultaan hyvää.
- Suomalaiset ovat sitä mieltä, että vakaan ja riittävän toimeentulon varmistaminen maanviljelijöille tulisi olla ensisijainen tavoite maatalouspolitiikkaa toteutettaessa. Toiseksi tärkeimmäksi he arvioivat pienten ja keskisuurten maatilojen suojelemisen ja kolmanneksi tärkeimmäksi maaseudun elämän suojelemisen ja parantamisen.
- Yli puolet (54 %) on sitä mieltä, että Euroopan perustuslaki tulisi neuvotella uudestaan. Yhden viidesosan mielestä jäsenmaiden pitäisi jatkaa perustuslain ratifiointiprosessia ja 16 prosenttia kansalaisista on sitä mieltä, että perustuslaista pitäisi luopua kokonaan.
- Kansalaisilta tiedusteltiin myös, miten he suhtautuvat kehitykseen kohti Euroopan poliittista unionia? Suomalaisista yli puolet (53 %) vastustaa tämän kaltaista kehitystä, kun taas 36 prosenttia kansalaisista kannattaa sitä. 11 prosenttia kansalaisista ei osaa sanoa kantaansa.
- Tällä hetkellä 48 % (-1 prosenttiyksikkö puolessa vuodessa) kansalaisista kannattaa EU:n perustuslakia täysin tai jonkin verran.
- Yli puolet suomalaisista uskoo, että jos kaikki jäsenmaat hyväksyisivät Euroopan perustuslakia koskevan sopimuksen, Euroopan unionin toiminnasta tulisi demokraattisempaa, tehokkaampaa ja selkeämpää. Toisaalta, kun suomalaisilta kysyttiin, uskovatko he Euroopan unionin perustuslain olevan välttämätön sen varmistamiseksi, että eurooppalaiset toimitukset toimivat hyvin, oli puolet kansalaisista (51 %) sitä mieltä, ettei perustuslaki ole välttämätön toimielinten toimivuuden varmistamiseksi.
- Suomalaiset uskovat, että Euroopan perustuslain myötä Euroopan unionista tulisi vahvempi toimija maailmalla (63 %) ja taloudellisesti kilpailukykyisempi (57 %).
- Suomalaisista lähes puolet (45 %,) on sitä mieltä, että Euroopan unionin tulisi laajentua ottamalla tulevana vuosina mukaan muita maita. Toisaalta vain yksi prosentti on sitä mieltä, että laajentumisen tulisi olla eräs Euroopan unionin ensisijaisista tavoitteista.
- Yhä edelleen eniten vastustetaan Turkin (64 %), Albanian (57 %), Serbia-Montenegron (55 %) sekä Ukrainan (55 %) jäsenyyttä
- Kaiken kaikkiaan vanhoista jäsenvaltioista kriittisimmin Euroopan unioniin suhtautuvat Suomen ohella Iso-Britannia, Itävalta ja tietysti myös Ruotsi. Näyttäisi siltä, että

mielipide Itävallassa olisi muuttunut entistä negatiivisemmaksi. Edellä luetellut maat ovat olleet neljä kriittisimmin suhtautuvaa maata jo useamman vuoden ajan. Uusien jäsenvaltioiden joukosta löytyy myös kriittisesti tiettyihin asioihin suhtautuvia valtioita.

Yhteenvetona voidaan todeta, että suhtautuminen Euroopan unioniin, Euroopan unionin jäsenyyden vaikutuksiin Suomessa ja Euroopan unionin harjoittamaan politiikkaan on jälleen muuttunut hieman negatiivisempaan suuntaan verrattaessa sitä puoli vuotta ja vuotta aikaisemmin tehtyihin mielipidemittauksiin.

